

Rekening 2018

Gemeente Nederweert

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
6031 VR Nederweert

Postadres:
Postbus 2728
6030 AA Nederweert

Telefoon: (0495) 677 111 of 14 0495

Fax: (0495) 633 245

E-mail: info@nederweert.nl

Website: www.nederweert.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Voorwoord	6
1.2 Financieel resultaat 2018	7
1.3 Analyse financieel resultaat 2018	7
1.4 Voorstel tot bestemming resultaat	7
2. Jaarverslag	8
2.1 Programmaverantwoording	9
Programma 1: Fysieke leefomgeving	9
Programma 2: Levensvatbare bedrijvigheid	18
Programma 3: Zorgzame leefbaarheid	23
Programma 4: Bestuur	32
2.2 Paragrafen	40
Paragraaf 1: Lokale heffingen	40
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	51
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen	62
Paragraaf 4: Financiering	69
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering	73
Paragraaf 6: Verbonden partijen	81
Paragraaf 7: Grondbeleid	86
3. Jaarrekening	92
3.1 Overzicht van lasten en baten	93
3.1.1 Overzicht per programma	93
3.1.2 Overzicht gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen	97
3.1.3 Overzicht aanwending post onvoorzien/eenmalige ruimte	97
3.1.4 Gerealiseerd resultaat	98
3.1.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid	98
3.2 Toelichting op overzicht van baten en lasten	99
3.2.1 Toelichting per programma	99
3.2.2 Overzicht incidentele baten en lasten 2018	110
3.2.3 Overzicht structurele toevoegingen/onttrekkingen reserves	112
3.2.4 Toelichting Wet Normering Topinkomens 2018	113
3.3 Balans en toelichting	114
3.3.1 Balans per 31-12-2018	114

3.3.2 Toelichting op de balans per 31-12-2018.....	118
3.3.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	132
3.3.4 Resultaatbepalingsgrondslagen	134
3.4 SiSa verantwoording specifieke uitkeringen	135
4. Bijlagen	138
4.1 Bijlage I: Staat van reserves en voorzieningen.....	139
4.2 Bijlage II: Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen	141
4.3 Bijlage III: Bijlagen taakvelden.....	142

1. Inleiding

1.1 Voorwoord

Verantwoording afleggen over 2018

Inleiding

Via de programmarekening 2018 leggen we verantwoording af voor het gevoerde (financiële) beleid van het afgelopen jaar. In de begroting 2018 heeft de raad haar plannen en voornemens kenbaar gemaakt, met als titel “evenwichtig, betrokken en stabiel met gezond perspectief”.

De programmarekening geeft inzicht in de diverse programma’s en paragrafen. Deze programmarekening kun je ook zien als slotstuk van de raadsperiode 2014-2018.

Bij de laatste berap (op 20 november 2018 vastgesteld door de gemeenteraad) verwachtten we een positief saldo van deze jaarrekening van rond de € 300.000. Op basis van de laatste berekeningen en controles sluit de jaarrekening uiteindelijk met een positief saldo van € 378.460.

Bereikte resultaten

Via de diverse programma’s en paragrafen blijkt dat we nagenoeg alle voorgestelde beleidsdoelen hebben gerealiseerd. Ook is het overkoepelde thema “evenwichtig, betrokken en stabiel met gezond perspectief” in onze ogen gerealiseerd. Op de diverse onderdelen in deze jaarrekening is dit terug te lezen.

Enkele opvallende resultaten

Als we kijken naar de diverse majeure programma’s vallen de volgende zaken op:

- Met het raadsbesluit van 20 november 2018 over het bestemmingsplan voor de ontwikkeling van het centrum van Nederweert, heeft uw raad een markant besluit genomen voor de versterking van de economische structuur van ons centrumgebied.
- Via het Buitengebied in Balans hebben we een goede basis gelegd voor de vormgeving van de omgevingswet. Dit traject pakken we via de begeleiding van een klankbordgroep in de raad proactief op en zal in 2019 tot definitieve besluitvorming leiden.
- De plannen over de infrastructurele werkzaamheden (N266 / N275) zijn in 2018 verder voorbereid. Met ook hierbij de besluitvorming door de provincie, na advies van de gemeenteraad, in het jaar 2019.
- Duurzaamheid is het nieuwe centrale thema voor de komende jaren dat de leefbaarheid van Nederweert mede gaat bepalen.
- De gemeenteraad heeft haar beleidsvoornemens kenbaar gemaakt en in de begroting ook middelen hiervoor vrijgemaakt.

Al deze plannen en wensen zijn financieel goed verwerkt in de begroting. Meerjarig behoud Nederweert haar gezonde financiële positie

Toelichting positief jaarrekeningresultaat

Door een combinatie van de verschillen van diverse beleidsvelden komt het positieve resultaat van € 378.460 tot stand. Bij de overhead wordt het overschot voornamelijk veroorzaakt doordat de loonkosten lager zijn dan verwacht. Tevens is de ruimte rijksmaatregelen niet volledig benut. Aan de andere kant zijn de kosten voor het onderhoud van de openbare ruimte hoger dan geraamd en lopen de kosten voor onderdelen van het sociale domein nog niet helemaal in de pas. Gedeeltelijk worden deze gedekt door een onttrekking uit de reserve 3 decentralisaties en overschotten op onderwijszaken.

Rekeningresultaat toevoegen aan algemene reserve

De bestaande afspraak is om het rekeningresultaat terug te laten vallen naar de algemene middelen. Dit houdt in dat we voorstellen het rekeningresultaat toe te voegen aan de algemene reserve.

Het tekort op de 3D dekken we door een beroep te doen op de reserve 3D. Voor 2018 betreft dit een bedrag van ca. € 381.000. Na deze dekking bedraagt het saldo van deze 3D reserve nog ca. € 2,9 miljoen.

Behandeling jaarrekening in gemeenteraad

De jaarrekening 2018 bieden we aan ter behandeling aan de gemeenteraad op 9 juli 2019.

1.2 Financieel resultaat 2018

De jaarrekening 2018 sluit af met een positief resultaat van € 378.460. Onderstaande treft u een overzicht van de baten en lasten per programma en de overige componenten zoals de BBV dat voorschrijft.

Jaar 2018	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1. Fysieke leefomgeving	12.712.521	-8.847.191	3.865.330
Programma 2. Levensvatbare bedrijvigheid	636.685	-190.228	446.457
Programma 3. Zorgzame leefbaarheid	18.863.507	-2.764.607	16.098.899
Programma 4. Bestuur	1.641.647	-170.690	1.470.957
Algemene dekkingsmiddelen	-	-27.410.583	-27.410.583
Overhead	5.638.359	-115.515	5.522.844
Heffing VPB	80.485	-	80.485
Bedrag onvoorzien	2.721	-	2.721
Saldo van baten en lasten	39.575.924	-39.498.814	77.110
Mutaties reserves	1.150.974	-1.606.544	-455.570
Gerealiseerd resultaat	40.726.898	-41.105.358	-378.460

1.3 Analyse financieel resultaat 2018

Het resultaat van wordt veroorzaakt door diverse tekorten en restanten. De grootste (> € 25.000) afwijkingen ten opzichte van de begroting hebben zich gemanifesteerd op onderstaande taakvelden. De toelichting op taakvelden kunt u aan de hand van het nummer/omschrijving raadplegen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten (zie onderdeel 3.2 Toelichting op overzicht van baten en lasten).

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.1	Bestuur	806.414	935.720	1.022.361	-86.641
0.10	Mutaties reserves	-164.656	397.998	-455.570	853.568
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	724.645	-99.223	-	-99.223
0.2	Burgerzaken	310.906	349.500	278.797	70.703
0.4	Overhead	4.991.568	5.738.017	5.522.844	215.173
0.62	OZB niet-woningen	-1.563.219	-1.624.683	-1.664.743	40.060
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen	-22.168.196	-22.306.181	-22.408.213	102.032
0.8	Overige baten en lasten	486.741	361.660	8.960	352.700
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	80.485	-80.485
2.1	Verkeer en vervoer	1.944.883	2.231.200	2.439.299	-208.099
3.1	Economische ontwikkeling	249.310	464.077	428.132	35.945
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	687.481	645.391	433.694	211.697
5.2	Sportaccommodaties	870.448	967.679	902.407	65.272
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.874.648	1.707.450	1.576.148	131.302
6.2	Wijkteams	596.758	596.758	565.408	31.350
6.3	Inkomensregelingen	794.544	1.083.002	1.220.612	-137.610
6.5	Arbeidsparticipatie	537.914	735.192	673.494	61.698
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	201.000	201.000	272.881	-71.881
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.257.827	1.875.482	2.303.990	-428.508
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.064.300	2.064.300	2.811.141	-746.841
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	235.330	235.330	70.030	165.300
7.4	Milieubeheer	329.424	388.225	344.483	43.742
8.1	Ruimtelijke ordening	264.653	333.820	279.070	54.750
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	-860.143	-330.697	-529.446
8.3	Wonen en bouwen	442.395	485.254	218.741	266.513

1.4 Voorstel tot bestemming resultaat

Voorgesteld wordt om het rekeningresultaat van € 378.460 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

2. Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

Programma 1: Fysieke leefomgeving

Missie

Met dit programma streeft het bestuur van de gemeente Nederweert een aantrekkelijke woongemeente te zijn, nu en in de toekomst.

Relatie bestuursprogramma

De relatie met het bestuursprogramma is vooral gericht op een goed en gevarieerd woningaanbod bieden. Daarnaast ligt de focus op een aantrekkelijk en actief centrum en het bieden van verkeersveilige verbindingen binnen een gezonde leefomgeving.

Trends en ontwikkelingen

- Burgers, bedrijven, maatschappelijke partners en andere betrokkenen worden uitgenodigd met ons mee te denken naar oplossingen.
- Snel en betrouwbaar internet is belangrijk voor de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van Nederweert. In 2018 is een convenant afgesloten met CIF en een start gemaakt met de aanleg van glasvezel in het buitengebied. In het voorjaar van 2019 wordt dit afgerond en kan iedereen beschikken over snel internet. (Zie verder 1.4).
- Ontwikkeling van windpark Ospeldijk. De gemeente is voornemens tenminste één windenergie locatie te ontwikkelen van 4-5 windmolens. (Voorstaand is uitgangspunt, maar is geen bovengrens)
- Het herstel van de woningmarkt heeft zich in 2018 doorgezet. Dit geldt voor de bestaande woningmarkt en de nieuwbouw. Er was zelfs sprake van een gespannen woningmarkt (veel vraag, weinig aanbod). De uitgifte van kavels binnen de eigen grondexploitaties is voorspoedig verlopen.
- De gemeente Nederweert heeft gekozen voor een verdergaande samenwerking met Prio Verve (voorheen de Risse) voor het onderhoud van de openbare ruimte. 2016 en 2017 worden gebruikt voor de opstart en in 2018 staat de definitieve vorm er.
- De effecten van klimaatverandering hebben steeds meer gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Wij hebben steeds vaker te maken met wateroverlast door piekbuien, watertekorten door langdurige perioden van droogte en hittestress door steeds vaker voorkomende hittegolven. We zijn gestart met het maken van een strategisch klimaatadaptatieplan dat buiten ingrepen in de openbare ruimte ook beleidsveranderingen kan betekenen op diverse beleidsvelden.
- Wij gaan in de toekomst werken met adaptief beheer voor het beheer van de wegen. Adaptief wegbeheer is erop gericht voor de korte en lange termijn een programma te maken waarmee de kwaliteit en efficiëntie van het beheer en onderhoud structureel verbeteren.

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende verbonden partijen:

- Nazorg Limburg B.V.
Nazorg Limburg B.V. heeft tot taak het beheren van gesloten en afgewerkte regionale stortplaatsen.
- Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Panneweg B.V. / CV Nederweert NV
Het OBP heeft als doel het bevorderen van economische activiteit en werkgelegenheid op het Bedrijvenpark Panneweg.
- Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)
Doelstelling van NV Waterleidingmaatschappij Limburg (WML) is het voorzien in de behoefte aan water in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden.
- RUD
Verder wordt samengewerkt in de RUD. Dit is volgens de definitie geen verbonden partij maar een netwerkorganisatie op basis van een bestuursovereenkomst. De belangrijkste doelstelling van de RUD is om de kwaliteit van uitvoering van het omgevingsrecht en de dienstverlening te verbeteren.

Voor een nadere toelichting per samenwerking verwijzen wij naar [paragraaf 6 Verbonden partijen](#).

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 1.1 Bouw- en woningmarkt
- 1.2 Masterplan
- 1.3 Verbetering N266-N275-A2
- 1.4 Aanleg glasvezel Buitengebied
- 1.5 Duurzaamheid
- 1.6 Implementatie Omgevingswet Nederweert

Wat heeft het gekost?

Programma 1. Fysieke leefomgeving	Begroting voor		Begroting na	
	Rekening 2017	wijziging 2018	wijziging 2018	Rekening 2018
Lasten	11.587.417	10.720.792	11.945.997	12.712.521
Baten	-11.834.891	-6.877.283	-8.432.842	-8.847.191
Saldo	-247.475	3.843.509	3.513.155	3.865.330

Beleidsindicatoren

De basisset van beleidsindicatoren is ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl en is hierna weergegeven. Voor een inhoudelijke toelichting op de beleidsindicatoren verwijzen wij u naar bovengenoemde website.

Programma 1: Fysieke leefomgeving

Deelprogramma: 1.1 Bouw- en woningmarkt

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streefde het bestuur van de gemeente Nederweert naar een goed en uitnodigend woon- en leefklimaat. Voor eigen inwoners en voor mensen van buiten de gemeente. Een bovengemiddelde woonkwaliteit maakte wonen in Nederweert aantrekkelijk. Steekwoorden waren: duurzaam, veilig, vrijheid, rust, architectuur, groen en leefbaarheid. We hebben ingezet op een gevarieerd woningaanbod waarmee we zoveel mogelijk doelgroepen hebben bediend:

- We boden ruimte aan starters en jonge gezinnen.
- We zorgden voor voldoende geschikte (zorg)woningen voor senioren.
- We zorgden voor voldoende passende huisvesting voor doelgroepen van beleid, waaronder vergunninghouders.
- We hielpen ouderen om langer zelfstandig thuis te kunnen wonen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Gereed

1. Er zijn in 2018 in de gemeente 54 nieuwbouwwoningen opgeleverd. Afronding van de lopende gemeentelijke grondexploitaties:	2018
- Er is een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen voor de uitgifte van 24 vrije sectorkavels in de kanaalzone plan Merenveld (ge Gund aan Janssen De Jong).	2018 e.v.
- Er is een koopovereenkomst gesloten met Vastgoedontwikkeling Zuid (VOZ) voor de bouw van 21 vrije sector woningen waaronder 13 seniorenwoningen in het plan Hoebenakker (Juffrouw Joostenhof).	2018.e.v.
- De volgende verkopen aan particuliere bouwers zijn gerealiseerd: woongebied Hoebenakker: 1 kavel (afgerond)	2018 e.v.
woongebied Merenveld: 14 kavels	2018 e.v.
woongebied Anselberg: 1 kavel (afgerond)	2018
- De Algemene voorwaarden voor de uitgifte van bouwgrond zijn geactualiseerd.	2018
- De grondprijzen voor bouw kavels zijn geactualiseerd.	2018
2. Er is een bestemmingsplan, verkavelingsplan en bouwprogramma vastgesteld voor de vervolgfase woongebied 'Hoebenakker-Salsmespad'. Dit biedt ruimte aan 32 woningen, waaronder 7 projectmatige starterswoningen en 5 projectmatige seniorenwoningen. De uitgifte start in het voorjaar 2019.	2018 e.v.
3. We hebben samen met de regiogemeenten een woningmarktonderzoek laten uitvoeren. Dit vormt de basis voor de nieuwe regionale Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018-2021 met afspraken over de nieuwe bouwopgaven. De oorspronkelijke planning is vertraagd. Vaststelling vindt plaats medio 2019.	2019
4. Voor een actuele planvoorraad stimuleren we eigenaren van ruimte voor ruimte kavels om deze zo snel mogelijk in te vullen. Daarvoor hebben we een verplaatsingsregeling vastgesteld.	2018
5. We hebben prestatieafspraken gemaakt met de corporaties (Woningvereniging Nederweert, Wonen Limburg en Wonen Zuid) voor 2019. Samen hebben we gewerkt aan de uitvoering van de prestatieafspraken voor 2018. Via de regionale samenwerking is er door werkgroepen gewerkt aan de uitvoering van het Regionaal Kader Prestatieafspraken uit 2016	continu
6. De taakstelling voor de huisvesting van statushouders is met de inzet van huurwoningen van de Woningvereniging Nederweert in 2018 volledig gehaald (24).	2018
7. Stimuleren van langer zelfstandig wonen loopt primair via de kernenaanpak. Zie programma 3 (Zorgzame Samenleving, deelprogramma 3.2 (kracht van het dorp)	

Programma 1: Fysieke leefomgeving

Deelprogramma: 1.2 Masterplan

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft het bestuur van de gemeente Nederweert naar een sterk en vitaal centrum voor ondernemers en consumenten:

- Het centrum van Nederweert heeft een kernwinkelgebied dat de inwoners van Nederweert optimaal bedient bij het doen van hun dagelijkse boodschappen.
- Het centrum van Nederweert is voor consumenten en bezoekers gemakkelijk toegankelijk en bereikbaar. Er zijn voldoende gratis parkeerplaatsen aanwezig dicht bij de winkels.
- Het centrum van Nederweert is voor winkeliers en andere ondernemers een aantrekkelijk gebied om zich te vestigen.
- Ondernemers en vastgoedeigenaren in het centrum werken goed samen met de gemeente. Ze hebben structureel overleg met elkaar om de genoemde doelen te bereiken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Gereed
1. We hebben uitvoering gegeven aan de nieuwe detailhandelsstructuurvisie uit 2016.	Continu
○ We werkten aan moderne huisvestingsmogelijkheden voor supermarkt en op de locatie Wijen aan de Burg. Hobussstraat. Hiervoor werkten we actief samen met vastgoedeigenaren, ondernemers en ontwikkelaars.	2018 e.v.
○ We hadden een positieve grondhouding wat betreft de optimalisatie en herinvulling van het supermarktpand aan de Lambertushof.	2018 e.v.
○ We legden afspraken vast in overeenkomsten en hebben de voorbereidingen getroffen voor aanpassing van het bestemmingsplan en het openbare gebied.	2018
○ We werkten – in samenwerking met alle belanghebbende partijen - maatregelen uit ter verbetering van de verkeersstructuur en bereikbaarheid van het centrum. Als laatste maatregel uit een pakket ter verbetering van de verkeersstructuur en bereikbaarheid van het centrum, hebben we de rijrichting voor het gemotoriseerd verkeer in de Brugstraat omgekeerd. Dat deden we gelijktijdig met provinciale werkzaamheden aan de N266, ter hoogte van de kruising met de Brugstraat.	2018 2018
2. We hebben ondernemers en vastgoedeigenaren actief betrokken bij de centrumontwikkelingen en organiseerden structureel overleg. (zie ook deelprogramma 2.2.)	continu
3. We werkten gezamenlijk met ondernemers en vastgoedeigenaren aan het stimuleren van lokaal ondernemerschap en participeren in de Provinciale Pilot Leegstand. In 2018 is er een subsidie binnen gehaald voor de uitvoering van de pilot.	2018 e.v.

Programma 1: Fysieke leefomgeving

Deelprogramma: 1.3 Verbetering N266-N275-A2

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft gemeente Nederweert naar:

- Verbeteren regionale bereikbaarheid;
- Verbeteren potenties gebiedsontwikkeling;
- Verbeteren verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid;
- Opheffen fysieke en ruimtelijke barrière in de kern Nederweert.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Wij zijn in 2018 samen met de provincie Limburg gestart met het op hoofdlijnen en op een gelijkwaardige wijze uitwerken van de twee resterende alternatieven (het nieuwe alternatief overeenkomstig de uitgangspunten van het provinciale mobiliteitsplan en het randwegalternatief, variant 3 van alternatief 2A). Onder deze uitwerking vallen: ○ Het actualiseren en optimaliseren van het regionale verkeersmodel; ○ Uitwerken Kanaalzone voor beide alternatieven; ○ Zichtbaar maken effecten op het onderliggende wegennet incl. eventuele mitigerende maatregelen; ○ Opstellen en actualiseren Maatschappelijke Kosten-BatenAnalyse (MKBA) voor beide alternatieven; ○ Eventueel bijstellen Milieueffectrapportage; ○ Opstellen afwegingsnotitie.	Gereed April 2019
2. Wij geven een advies aan Provinciale Staten met betrekking tot het voorkeursalternatief en de vaststelling van Structuurvisie Randweg N266 Nederweert indien er gekozen wordt voor het Randwegalternatief.	Juli 2019
3. Wij sluiten met de provincie een realisatieovereenkomst af.	Sept. 2019
4. Wij stellen een definitief verkeerskundig ontwerp (DVO) op, incl. mitigerende en compenserende maatregelen en bijbehorende kostenramingen.	2020
5. Wij stellen een Project Milieueffectrapportage op.	2020
6. Wij stellen een Ontwerp Provinciaal inpassingsplan (PIP) op.	2020
7. Wij adviseren Provinciale Staten over het DVO en PIP.	2021
8. Wij verwerven de benodigde gronden en stellen een uitvoeringsbestek op.	2022
9. Wij verbeteren de bestaande N266 of we leggen de randweg aan met bijbehorende voorzieningen.	2023

Programma 1: Fysieke leefomgeving

Deelprogramma: 1.4 Aanleg glasvezel Buitengebied

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft gemeente Nederweert naar een vitaal en toekomstbestendig buitengebied, waarbij zowel bedrijven als bewoners de beschikking hebben over snel internet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Samen met de Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Nederweert, Provincie Limburg en aangrenzende gemeenten (Leudal, Weert, Maasgouw en Peel en Maas) is met CIF een convenant gesloten voor de aanleg van glasvezel.	Gereed 2018
2. Er is een vraagbundeling gehouden om voldoende aansluitingen te krijgen. Dit is ruimschoots gelukt.	2018
3. In het najaar van 2018 is CIF in Nederweert (als eerste gemeente in Limburg) gestart met de aanleg van glasvezel. In februari 2019 zal de aanleg van het hoofdnet klaar zijn. De laatste huisaansluiting zal in april 2019 zijn. In het voorjaar van 2019 kunnen alle burgers in het buitengebied beschikken over glasvezel.	Apr 2019

Programma 1: Fysieke leefomgeving

Deelprogramma: 1.5 Duurzaamheid

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma wilden we in 2018 bereiken dat duurzaamheid meer een integrale invulling krijgt. Niet alleen een accent op energie, maar ook door voorbeeldgedrag te laten zien.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Gereed
1. De omgevingsvergunning voor de bouw van 4 windmolens werd in 2018 verleend. De realisatie van het eerste windmolenpark, windmolenpark Ospeldijk, is daarmee weer een stap dichterbij gekomen.	2018-2021
2. We toonden voorbeeldgedrag door te starten met het afkoppelen van gemeentelijke gebouwen, zoals het gemeentehuis.	
3. In 2018 werd besloten om voor de komende vijf jaar 3 elektrische deelauto's te leasen. Dit als alternatief voor het gebruik van de eigen auto en bodeauto. Voor deze deelauto's wordt de benodigde laad infrastructuur in 2019 aangelegd.	2018-2023
4. We brachten een duurzaamheidskrant uit. Een goed ontvangen krant waarmee we een doorsnee laten zien van mooie duurzame initiatieven die zich binnen onze gemeente ontwikkelen.	2019 2018
5. We maakten plannen voor de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen zoals sportcentrum en gemeentehuis. In de komende jaren dienen deze verduurzamingsmaatregelen tot uitvoering te komen.	2019-2022
6. We gingen met zon op land aan de slag. Dit door twee initiatieven nader te onderzoeken in het kader van een proeftuinen project. Het onderzoek proeftuinen zon op land wordt in 2019 vervolgd. Het onderzoek van de proeftuinen wordt gebruikt voor het opstellen van beleid voor zonne-energie.	2019
7. Er werden afspraken gemaakt om het digitaal energieloket 'www.duurzaam bouwloket.nl', het digitaal informatiepunt voor onze burgers, in ieder geval voor eerste half jaar 2019 te prolongeren. In de eerste helft 2019 worden eventuele alternatieven verder onderzocht.	2019

Programma 1: Fysieke leefomgeving

Deelprogramma: 1.6 Implementatie Omgevingswet Nederweert

Wat wilden we bereiken?

Voor een voortvarende invoering van de Omgevingswet hebben Rijk, VNG, IPO en Unie van Waterschappen een akkoord gesloten over de kosten en besparingen die de invoering van de wet met zich meebrengt. In dit onderhandelaarsakkoord is een principe-afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten en besparingen:

- De Rijksoverheid draagt de investeringskosten die samenhangen met de invoering van de wet. Hierbij moet gedacht worden aan eenmalige kosten die samenhangen met de centrale digitale voorzieningen, het inrichten van informatiepunt(en) en het maken van opleidingen.
- Iedere partij draagt zelf de transitiekosten van de wet. Dit zijn kosten voor de overgang naar het werken met deze nieuwe wetgeving. Het begrote bedrag is berekend aan de hand van het 'Model ter indicatieve bepaling van de financiële impact Invoering Omgevingswet' van de VNG.
- De uitvoeringskosten worden via een verdeelsleutel gedeeld. Dit zijn de terugkerende kosten die bijvoorbeeld samenhangen met het gebruik van het digitale stelsel en de kosten van de bevoegde gezagen bij het werken conform de wet. De gemeenten betalen samen 70% van deze kosten. Hier aan wordt een maximum gekoppeld dat nog nader bepaald moet worden. Aan de hand van voornoemd model worden deze kosten begroot op € 25.000 per jaar voor aansluiting op het digitale stelsel (DSO) vanaf 2020.
- Partijen behouden zelf de besparingen die optreden door de invoering van de stelselherziening, hiervoor komt geen verrekening met het Gemeentefonds en het Provinciefonds.

Het implementatieproces in Nederweert is gekoppeld aan het opstellen van een omgevingsvisie voor het Buitengebied in het kader van 'Buitengebied in Balans, samen groots, samen doen!' (zie programma 2.3).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Gereed
1. Opstellen plan van aanpak om te komen tot invoering van de wet in 2021 door middel van werkgroepen.	ja
2. Volgen ontwikkelingen van de wet en opleidingen.	2021
3. Gestart met omgevingsvisie Buitengebied (zie onder programma 2.3).	2020
4. Betrekken klankbordgroep raad bij invoering omgevingswet.	2021

Programma 2: Levensvatbare bedrijvigheid

Missie

Nederweert zet in op ontwikkeling van agrarische gemeente naar plattelandsgemeente.

Relatie bestuursprogramma

Nederweert is een ondernemersvriendelijke gemeente en wil dat blijven. Naast aandacht voor bestaande economische activiteiten is er ook aandacht voor nieuwe economische activiteiten. Bewustwording van elkaar en de kwaliteiten die in de gemeente aanwezig zijn, is belangrijk.

Nederweert biedt een aantrekkelijk ondernemersklimaat in gezonde balans met de leefomgeving. Er wordt ruimte gegeven aan excellente bedrijven en kwaliteit is het uitgangspunt.

Trends en ontwikkelingen

- De verkoop van kavels op Bedrijvenpark Pannenweg is ook in 2018 vlot verlopen. Er is nog een verkoopbare kavel beschikbaar. Een actieve acquisitie is hierbij een belangrijke factor geweest.
- De gekozen aanpak van Buitengebied in balans, waarbij wij niet primair problemen oplossen door regels toe te passen maar door ondernemers en bewoners met elkaar in gesprek te brengen zetten wij voort. Deze aanpak sluit naadloos aan op onze nieuwe bestuursstijl.

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende samenwerkingsverbanden:

- Keyport 2020 (verbonden partij)
Keyport 2020 bestaat uit de triple Helix (ondernemers, onderwijs en overheid). Voor 7 gemeenten wordt een verbinding gemaakt voor samenwerking en ontwikkeling van innovatieve projecten in de eigen regio en tussen regio's.
- Samenwerking Midden Limburg (SML)
SML is een netwerkorganisatie en werkt samen met betrekking tot regionale doelen op het gebied van energie en economisch beleid, recreatie en toerisme, landbouw en natuur, mobiliteit en infrastructuur, wonen, zorg en woonomgeving en coördinatie Euregio.
- Gebiedsbureau Weert, Nederweert, Leudal
Het gebiedsbureau is een centraal loket voor expertise, kennisoverdracht en netwerkfunctie voor plattelandontwikkeling en agribusiness. Het gebiedsbureau coördineert tevens regionale projecten zoals Platteland in Ontwikkeling Weerterland.
- PiO Weerterland
PiO Weerterland is een samenwerking tussen de gemeenten Nederweert, Weert, LLTB, Waterschap Limburg, Provincie Limburg en de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten. Doel van de samenwerking is: De gebiedsopgaven die er liggen gezamenlijk op te pakken, en met name hier de streek bij betrekken.

Voor nadere informatie over deze samenwerkingen verwijzen wij naar [paragraaf 6 Verbonden partijen](#).

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 2.1 Landschapsbeleving (natuur en recreatie)
- 2.2 Werken en ondernemen
- 2.3 Buitengebied in balans

Wat heeft het gekost?

Programma 2. Levensvatbare bedrijvigheid	Begroting voor		Begroting na	
	Rekening 2017	wijziging 2018	wijziging 2018	Rekening 2018
Lasten	287.233	253.249	635.140	636.685
Baten	-57.756	-46.350	-213.474	-243.499
Saldo	229.477	206.899	421.666	393.186

Beleidsindicatoren

De basisset van beleidsindicatoren is ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl en is hierna weergegeven. Voor een inhoudelijke toelichting op de beleidsindicatoren verwijzen wij u naar bovengenoemde website.

Programma 2: Levensvatbare bedrijvigheid

Deelprogramma: 2.1 Landschapsbeleving (natuur en recreatie)

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft het bestuur van de gemeente Nederweert naar een uitnodigende omgeving om te recreëren:

- Ontwikkelruimte voor ondernemers, terreinbeheerders en burgers op het gebied van toerisme, recreatie, natuur en landschap.
- Verbinden van recreatie en toerisme met natuur en landschap.
- Vergroten van de kenmerkende recreatieve kwaliteiten van Nederweert samen met ondernemers, terreinbeheerders en burgers.
- Bekendheid in de regio en in het buitenland.
- Onderhouden en verder ontwikkelen van de routestructuren.
- Samenwerking tussen ondernemers vergroten om toerisme en recreatie in Nederweert meer op de kaart te zetten
- Gebiedsbrede integrale samenwerking concretiseren met de belangrijke gebiedspartijen.
- Vergroten van de biodiversiteit, met het oog op soortenbescherming

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Gereed
1. Inrichten platform voor dialoog en ontwikkeling initiatieven op het gebied van toerisme en recreatie en landschap en natuur.	Continu
2. Faciliteren ondernemersplatform Nederweert, vlinder van Limburg.	Continu
3. De promotie in de regio en in het buitenland uitvoeren door de VVV Midden-Limburg.	Continu
4. Beheer en onderhoud van de routenetwerken uitvoeren door het Routebureau Noord- en Midden-Limburg	Continu
5. Door maatregelen in deelprogramma 2.3 (fijnstof, geur, vrijkomende agrarische bebouwing etc.) ontwikkelruimte creëren.	Continu
6. Doorontwikkeling van mensgerichte natuur in het Rowvèn door burgerparticipatie.	Continu
7. Realiseren recreatief fietspad aan de rand van de Groote Peel (traject Mussenbaan tussen Moostdijk en Kokmeeuwweg).	2019
8. Herinrichtingsproject Sarsven-de Banen – laatste fase Schoorkuilen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nieuwe fietsverbinding vanuit Houtsberg richting kanaal Wessem-Nederweert. ○ Urnenveld langs de Houtsberg. 	Afgerond
9. De provincie Limburg is onder de naam PIO (Platteland in Ontwikkeling) een gebiedsgerichte ontwikkeling gestart om landbouw, water en natuurdoelen integraal op elkaar af te stemmen.	Lopend
10. Aanleg stekelstruweel langs de Bientjesrandweg en aangrenzend gebied i.s.m. de Vogelwerkgroep Nederweert	Lopend

Programma 2: Levensvatbare bedrijvigheid

Deelprogramma: 2.2 Werken en ondernemen

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft het bestuur van de gemeente Nederweert naar een voor alle ondernemers aantrekkelijke vestigingsgemeente. Er heerst een goed ondernemersklimaat waarin ruimte is voor:

- Ontwikkeling van bestaande en nieuwe economische dragers in het buitengebied
- De vestiging van (boven) lokale bedrijven
- Een toekomstbestendig en goed functionerend centrum

Een goed functionerend bedrijfsleven zorgt voor een sterke economische basis en werkgelegenheid.

Dit deelprogramma heeft een relatie met het deelprogramma Masterplan 1.2 en Buitengebied in Balans 2.3.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Faciliteren (nieuwe) ondernemerscollectieven zoals de Ondernemersvereniging Nederweert, Horecavereniging Nederweert en Parkmanagement Pannenweg. Samen met partijen in het centrum van Nederweert is er subsidie binnen gehaald voor de uitvoering van de Pilot Leegstand. Met de OVN en Horeca is er structureel overleg gevoerd.	Gereed Continu
2. Actieve acquisitie voeren voor bedrijvenpark Pannenweg. Dit heeft geleid tot de verkoop van 3 kavels met een totale omvang van ongeveer 1,4 hectare. Er rest nog 1 verkoopbare kavel	2018 Continu
3. Meer bekendheid geven aan Keyport 2020 bij ondernemers door het houden van informatiebijeenkomsten en persoonlijke benadering van ondernemers.	2018
4. Uitvoeren van een ondernemersonderzoek. Ophalen wat leeft en speelt bij ondernemers. Weten wat nodig is voor een goed ondernemersklimaat. Op basis hiervan geven wij ons beleid vorm.	

Programma 2: Levensvatbare bedrijvigheid

Deelprogramma: 2.3 Buitengebied in balans

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft het bestuur van de gemeente Nederweert naar een goed woon- leef- en werkklimaat:

- Verlagen van emissie van geur en fijn stof van agrarische bedrijven.
- Goede bestemming vrijkomende agrarische bebouwing.
- Ontwikkelruimte bieden aan innovatieve ondernemers.
- Dialoog tussen partijen in het buitengebied.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Stimuleren innovatie door het toestaan van nieuwe technieken en bedrijven, waarvoor nog geen regels of normen zijn vastgesteld (proeftuinen).	Gereed <i>Continu</i>
2. In overleg met ministerie, provincie en ondernemers zoeken naar mogelijkheden om uitstoot fijn stof van agrarische bedrijven blijvend te verlagen.	<i>2021</i>
3. Gestart met interactief proces omgevingsvisie voor het buitengebied.	<i>2020</i>
4. Onderhouden en faciliteren platform "Gezonde veehouderij in een gezonde leefomgeving" . Dit heeft geresulteerd in een bouwsteen voor de omgevingsvisie Buitengebied.	<i>Ja</i>
5. Continuering Gebiedsbureau Weert, Nederweert, Leudal.	<i>2020</i>
6. De ontwikkelingen en onderzoeken op gebied van gezondheid in relatie tot veehouderij volgen. De kansen die dit biedt om, in relatie tot de veehouderij, het woon-, werk- en leefklimaat in Nederweert te verbeteren, gebruiken.	<i>Continu</i>
7. Voorbereidingsbesluit voor geitenhouderijen.	<i>Ja</i>
8. Voorbereidingsbesluit voor knelpuntbedrijven fijn stof.	<i>Ja</i>
9. Beleidsregel Cumulatief toetsen fijn stof vastgesteld voor aanvragen veehouderijen.	<i>Ja</i>
10. Aanvraag Crisis en Herstelwet ingediend om nieuwe juridische instrumenten te krijgen om de fijn stof problematiek aan te kunnen pakken.	<i>2019</i>

Programma 3: Zorgzame leefbaarheid

Missie

De gemeente neemt een proactieve houding aan bij leefbaarheidsvraagstukken. Er is aandacht, betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor elkaar en de eigen woonomgeving.

Relatie bestuursprogramma

De huidige maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een andere kijk op de samenleving en de rol van de lokale overheid daarin. Daarbij past een andere bestuursstijl waarin wij mensen centraal stellen en ruimte bieden voor initiatieven. Dit vergt een andere rol van de burger en maatschappelijke organisaties maar ook van het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie.

Trends en ontwikkelingen

- Wij willen meer vertrouwen en verantwoordelijkheid geven aan de dorpskernen. Om dat te bereiken nemen we de problemen van maatschappelijke partners en burgers niet meer over, maar brengen partijen bij elkaar, ondersteunen lokale initiatieven en stimuleren de zelfstandigheid van burgers, instellingen en bedrijven.
- De gemeente bepaalt niet meer wat goed is voor de burgers maar geeft de burger hierin de lead (zelfsturing).
- Een sociaal beleid dat eigen kracht genereert, stimuleert en een vangnet biedt voor wie het nodig heeft.
- Wij streven naar goede basisvoorzieningen in de kernen, met multifunctioneel gebruik als doel.
- Opdracht is om budgetneutraal, en waar mogelijk met minder kosten, de nieuwe en bestaande taken binnen het sociale domein uit te voeren.

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking neemt de gemeente Nederweert deel in de volgende verbonden partijen:

- De Risse
een netwerkorganisatie die zich richt op het bieden van kansen op werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Omnibuzz
richt zich op een professionele regie op het doelgroepenvervoer.
- GGD Limburg Noord (als onderdeel van de Veiligheidsregio Limburg Noord)
richt zich op gezondheidszorg.

Voor nadere informatie over deze samenwerkingen verwijzen wij naar [paragraaf 6 Verbonden partijen](#).

In dit programma werken wij onze missie uit in de deelprogramma's:

3.1 Kansrijke samenleving

3.2 De kracht van het dorp

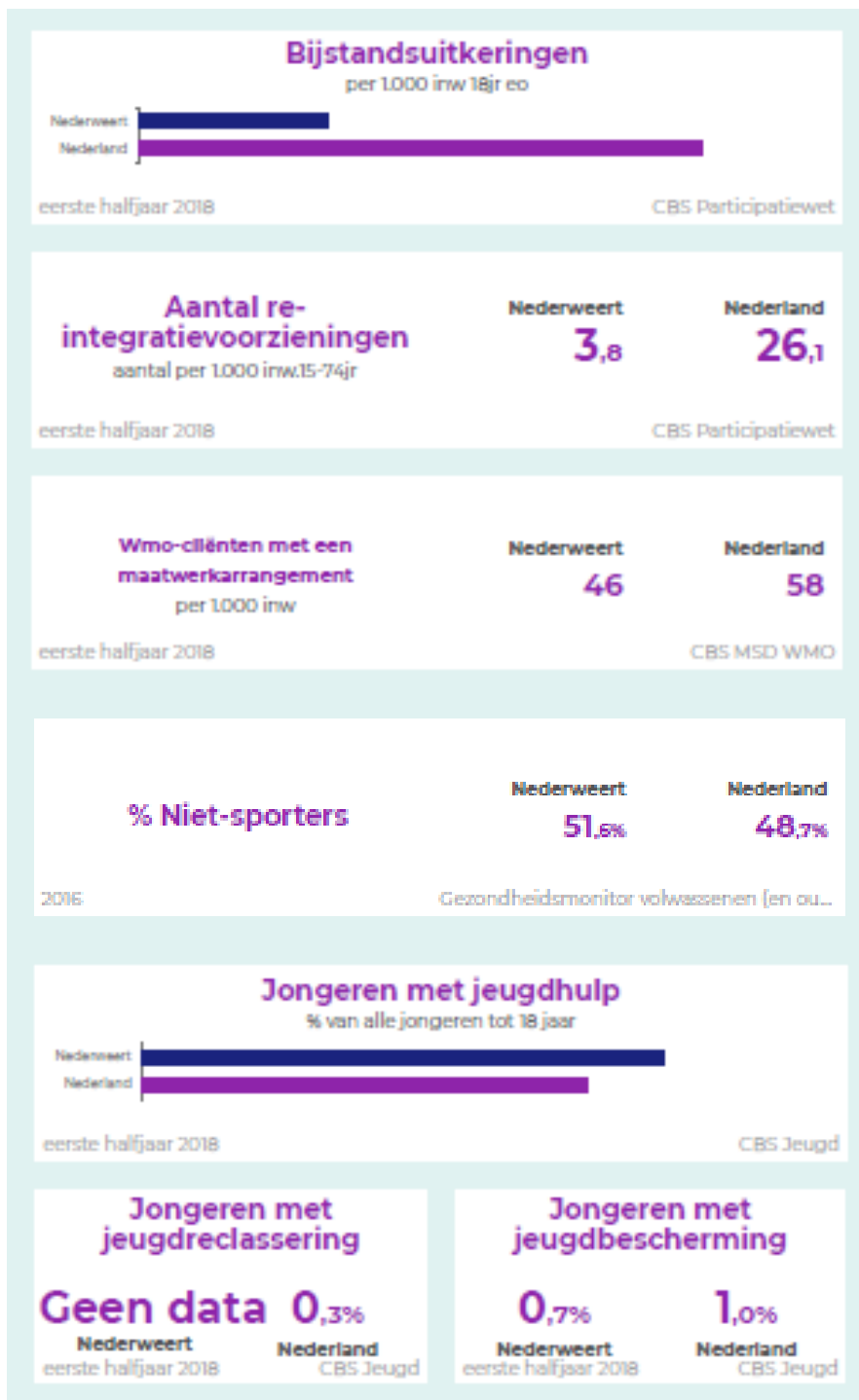
3.3 De drie D's: Decentralisatie Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet

Wat heeft het gekost?

Programma 3. Zorgzame leefbaarheid	Begroting voor		Begroting na	
	Rekening 2017	wijziging 2018	wijziging 2018	Rekening 2018
Lasten	18.103.918	17.891.914	17.849.386	18.863.507
Baten	-3.371.471	-2.815.105	-2.432.159	-2.764.607
Saldo	14.732.447	15.076.809	15.417.227	16.098.899

Beleidsindicatoren

De basisset van beleidsindicatoren is ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl en is hierna weergegeven. Voor een inhoudelijke toelichting op de beleidsindicatoren verwijzen wij u naar bovengenoemde website.

Programma 3: Zorgzame leefbaarheid

Deelprogramma: 3.1 Kansrijke samenleving

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft het bestuur van de gemeente Nederweert naar:

- Jeugdigen die opgroeien in Nederweert waarbij hun talenten benutten en zich ontwikkelen tot zelfredzame burgers die hun bijdrage leveren aan de lokale samenleving.
- Een voldoende en kwalitatief hoogwaardig aanbod van voorzieningen voor voor- en vroegschoolse educatie.
- Eén gezamenlijk loket voor onze inwoners ten behoeve van wonen, welzijn en zorg.
- De realisatie van een vangnet voor de knelpunten in de zorg en ondersteuning.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Huisvesting bibliotheek Inmiddels zijn in alle basisscholen waar dat mogelijk is, schoolbibliotheken gevestigd. O.a. daardoor en door de digitalisering (e-books) is een kleinere full service bibliotheek nodig. Het onderzoek of de bibliotheek aan de Kapelaniestraat op een andere wijze en mogelijk op een andere plaats kleiner gehuisvest kan worden, is ondergebracht in het al omvattend onderzoek naar de fysieke en maatschappelijke ontwikkelingen in Nederweert. Uitvoering van de resultaten van dat onderzoek heeft nog niet plaatsgevonden. Wél wordt de huidige bibliotheekruimte o.a. al ingezet voor spreekuren van het CJG en Sociaal Raadsliedenwerk. Ook een klein gedeelte van de kinderboekencollectie van de St. Wow Kinderboeken is daarin ondergebracht.	Gereed 2019 e.v. jaren
2. “Loket” Wonen-Welzijn-Zorg Ten behoeve van één loket wonen, welzijn en zorg is in juni 2017 een intentieovereenkomst gesloten tussen 12 partners voor inhoudelijke en/of gebouwelijke samenwerking. In het voorjaar 2018 is ook dit proces ondergebracht in het al omvattend onderzoek naar de fysieke en maatschappelijke ontwikkelingen in Nederweert. Uitvoering van de resultaten van dat onderzoek heeft nog niet plaatsgevonden.	2019 e.v. jaren
3. Stichting Bengele Beweegt en Stichting Leefbaarheidspark “De Uijtwijk” Ook in 2018 hebben we de Stichting Bengele Beweegt facilitair ondersteund in hun streven om te komen tot een toekomstbestendige ontwikkeling van omgeving De Bengele en de daarin werkzame verenigingen en organisaties. Samenwerking van deze stichting met Stichting Leefbaarheidspark “De Uijtwijk” wordt actief gestimuleerd. Het Visiedocument als resultaat van het Haalbaarheidsonderzoek Sport- en Recreatiezone Nederweert is inmiddels aan ons college gepresenteerd. Vervolgstappen met de stuurgroep zijn afgesproken.	Continu 2018
4. Ontwikkelingsagenda Jeugd In 2018 is met partners gewerkt aan de speerpunten van de Regionale Ontwikkelingsagenda Jeugd (ROJ). De verbinding tussen de partners die dagelijks werken aan de opvoeding en ontwikkeling van jeugd is versterkt. Regionaal wordt ingezet op het borgen van doorlopende ondersteuningsstructuren voor alle jeugdigen en het bieden van passende ondersteuning. Verder staat de houding van de professionals in scholen, welzijnswerk en andere betrokken organisaties centraal. De werkgroep Klaar voor de Toekomst heeft zich in 2018 gericht op het thema armoede, kinderen van ouders met psychiatrische of verslavingsproblematiek, depressie bij jongeren en extreem geweld. Het weerbaar maken van jeugdigen, zodat ze stevig in hun schoenen staan en klaar zijn voor de toekomst vormt de rode draad door deze thema's.	Continu

5. Ontwikkelingsagenda Jeugd In 2018 is op regionaal en lokaal niveau gestart met enkele projecten gericht op het voorkomen van opvoed- en opgroei problemen bij kwetsbare doelgroepen. In het voorjaar is de jeugdgezondheidszorg van de GGD gestart met Voorzorg, waarbij moeders in risicovolle omstandigheden nog vóór de bevalling van hun eerste kind intensief professioneel worden begeleid. In Nederweert is Synthese gestart met Ouders Ondersteunen Ouders, gericht op ondersteuning door getrainde vrijwilligers van kwetsbare gezinnen. Het CJG is vanaf najaar 2018 de methodiek Houvast gaan toepassen bij het ondersteunen van ouders met een licht verstandelijk beperking. Er is eenmalig geïnvesteerd in een bewustwordingscampagne voor professionals en vrijwilligers die omgaan met kinderen van ouders met een psychiatrische of verslavingsproblematiek. Tot slot wordt bevorderd dat scholen beschikken over een effectief bewezen goed programma voor sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Alle projecten worden voortgezet of lopen door in 2019.	Continu
6. Uitvoering onderwijsachterstandenbeleid In 2018 is het eerste jaar van de nieuwe subsidieregeling peuterprogramma samen met de partners geëvalueerd. Diverse verbeteringen in proces en regelgeving zijn doorgevoerd. Daarnaast blijft het 3-maandelijks overleg met de VVE-houders en de basisscholen om de uitvoering te optimaliseren, de kwaliteit te controleren, het beleid te evalueren en eventuele struikelpunten samen te bespreken. Ook is een start gemaakt aan het verhogen de bewustwording van het belang van en deelname aan voorschoolse educatie voor de doelgroep MOE-landers (Midden-Oost-Europeanen). Per 2020 treedt een wetsverandering voorschoolse educatie (kinderopvang) in werking en is het verplicht om binnen de gemeente een voorschools aanbod van 16 uur per week aan te bieden. Samen met deze partners hebben we vooruit gekeken naar de diverse opties om deze wetsverandering te realiseren en het onderwijsachterstandenbeleid voor alle partijen (ouders, peuters, aanbieders voorschoolse educatie en basisscholen) te versterken.	Continu 2019/2020 2019
7. Een nieuw lokaal gezondheidsbeleid voor 2019-2022 In het najaar 2018 is bij de vaststelling van het Plan van aanpak voor het sociale domein bepaald dat er gewerkt wordt aan een (subregionaal) beleidsplan ten behoeve van de jeugdwet, de participatiewet, de wet maatschappelijke ondersteuning en het gezondheidsbeleid. Dit plan wordt gebaseerd op de uitgangspunten van 'positieve gezondheid'. Het nieuwe beleidsplan sociaal domein is voorzien voor de periode 2020-2023.	
8. Uitvoeringskader Rick 2016-2019 Er is uitvoering gegeven aan het uitvoeringskader Rick 2016-2019. Een evaluatie hiervan heeft plaatsgevonden en komt begin 2019 ter informatie aan de Raad. Muzieklessen worden door RICK veelal lokaal (in gemeenschapshuizen) verzorgd. Leerlingen van het onderwijs zijn met (verschillende) kunstdisciplines in aanraking gebracht. Een cultuurplatform is opgericht om de samenwerking tussen het onderwijs, muziekverenigingen en RICK meer inhoud te geven. En er zijn verschillende cultuurprojecten in samenwerking met andere organisaties gerealiseerd die een bijdrage leveren aan maatschappelijke participatie en leefbaarheid. Denk hierbij aan Kunstbaron, Hart voor je Wijk Nederweert-Eind en de prokkelactiviteit "Bakken, knippen en plakken" waarvoor een zilveren prokkel is uitgereikt.	

Programma 3: Zorgzame leefbaarheid

Deelprogramma: 3.2 De kracht van het dorp

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft de gemeente Nederweert naar het vergroten van de eigen kracht van inwoners en de zelfredzaamheid van de gemeenschap. Inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen voelen zich verantwoordelijk voor hun woon- en leefomgeving. En gaan samen aan de slag met de leefbaarheidsthema's die voor de gemeenschap belangrijk zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Procesaanpak de Kernenaanpak We stimuleren en faciliteren de gemeenschap om zelf aan de slag te gaan met wat zij belangrijk vinden om prettig te kunnen leven en wonen. De resultaten van deze aanpak in 2018 zijn verschillend van schaalgrootte en over alle beleidsvelden te vinden. Denk hierbij aan: • Leefbaarheidstraject: d'Oospel verenigt • Accommodatiebeleid • Verschillende initiatieven voor: <i>"Een goed idee voor de buurt"</i> • Informele delen van de Steunpunten • Verschillende samentuinen • Stimuleren langer zelfstandig thuiswonen • Subsidiebeleid • Gezelligste straat van Nederweert • Ondersteuningstraject dorpsraden	Gereed Continu
2. Professioneel welzijns- en opbouwwerk De overeenkomst tussen Vorkmeer en gemeente Nederweert over de uitvoering van professioneel welzijns-en opbouwwerk is geëindigd op 31 december 2017. In het eerste kwartaal van 2018 zijn de nieuwe regisseurs leefbaarheid gestart die de taken van Vorkmeer hebben overgenomen.	2018
3. Uitvoeringskader Wmo, dagbesteding Er is uitvoering gegeven aan het uitvoeringskader Wmo dagbesteding 2016-2020. Een tussenevaluatie heeft plaatsgevonden. De notitie is in december 2018 aangeboden aan de Raad. Verschillende nieuwe initiatieven zijn opgestart. Denk hierbij aan "ontmoetingscentrum de Gunnerij" en activiteitscentrum PSW (bestemd voor senioren met een verstandelijke beperking).	Continu
4. Vrijwilligersondersteuning nieuwe stijl Vrijwilligersondersteuning is geboden vanuit de steunpunten door inzet van de regisseurs leefbaarheid, consulent steunpunt mantelzorg en vrijwilligerszorg en het sociaal wijkteam. Verenigingsondersteuning is met name vanuit de sportcombinatiefunctionarissen geboden. Dat wordt in 2019 verder geïntensiveerd.	Continu

5. Informele hulp- en ondersteuningspunten
We faciliteren inwoners die aan de slag gaan met de informele hulp- en ondersteuningspunten die samenwerken met het Sociaal Team Nederweert:
Informele hulp- en ondersteuningspunten:
  - o Stichting Ospels Steunpunt
  - o Steunpunt Eind
  - o Steunpunt Leveroy
  - o Steunpunt kern Nederweert
  - o Steunpunt Budschop

Continu

6. Ondersteunen inwoner initiatieven
Burgerkracht en zelfsturing passen bij een samenleving zoals we die voor ogen hebben. Het gaat om een cultuurverandering en getransformeerde houding en gedrag van ons en onze inwoners. Doel is om de groep die zelf- en samenredzaam is te vergroten. We willen via de rol van regisseurs leefbaarheid verbindingen leggen en in de buurten en kernen fungeren als verkenner en 'vliegwiel' dat de gewenste koers aanzwengelt. Hierbij passen netwerken, partnerschap, informatie van buiten naar binnenbrengen, signaleren en initiatieven ondersteunen en faciliteren die passen binnen een participatiesamenleving.

Continu

7. Accommodatiebeleid
In september 2016 is het Visiedocument maatschappelijke accommodaties vastgesteld. Met in acht name van de daarin genoemde uitgangspunten zijn actuele accommodatievraagstukken als Haaze-Hoof, Pestoeërskoel, Scouting en De Pinnenhof opgepakt. Onder begeleiding beantwoorden inwoners via de kernenaanpak (waar het accommodatiebeleid onderdeel van uitmaakt) zelf de vraag welke accommodaties belangrijk zijn voor de leefbaarheid in hun dorp en wat men er zelf voor wil en kan doen om die accommodaties in stand te houden. Dat vraagt van de gemeente een stimulerende en faciliterende rol.
Daarnaast is voor de besturen van de vier gemeenschapshuizen extra ondersteuning gerealiseerd door middel van een collectief lidmaatschap via de gemeente bij Spirato/Verenging Kleine Kernen Limburg.

Continu

8. Subsidieverordening
Na een interactief proces met de verenigen/instellingen en gemeenteraad zijn in het najaar 2018 de nieuwe subsidieregels vastgesteld. De raad heeft op 5 juni 2018 de notitie "Nieuw subsidiebeleid gemeente Nederweert 2019" vastgesteld, op basis waarvan de nieuwe "Algemene Subsidieverordening gemeente Nederweert 2019" op 4 september 2018 door de raad vastgesteld. Gerelateerd aan het nieuwe subsidiebeleid en de nieuwe verordening heeft het college het "Uitvoeringsbesluit Subsidies Nederweert 2019" vastgesteld.

2018

9. Pilot overdracht onderhoud aan RKSVO
Ingaande 1 januari 2018 is met RKSVO een overeenkomst aangegaan voor de pilot privatisering onderhoud sportpark De Houwakker. De overeenkomst heeft een looptijd tot en met 31 december 2021. Periodiek zullen evaluaties en controles op de gemaakte afspraken plaatsvinden.

2018

Programma 3: Zorgzame leefbaarheid

Deelprogramma: 3.3 De drie D's: Decentralisatie Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet

Wat wilden we bereiken?

Voor de onderdelen Wet maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en participatie streeft het bestuur van de gemeente Nederweert naar:

- Het bevorderen van zelfredzaamheid van haar inwoners op het gebied van zorg, ondersteuning, jeugdhulp, werk, inkomen en schulden.
- Het stimuleren van inwoners om actief deel te nemen aan de samenleving en hen te wijzen op de positieve kanten om iets te betekenen voor de medemens.
- Een snelle en goede inburgering, integratie en participatie van statushouders door middel van werk of onderwijs.
- Het versterken van het lokale opvoedingsklimaat door met partners af te stemmen over positief pedagogisch beleid.
- Het doorontwikkelen van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) voor het uitvoeren van de eerstelijns jeugdhulp, van preventieve en lichte jeugdhulp tot doorverwijzing naar gespecialiseerde jeugdhulp.
- Het versterken van samenwerking tussen CJG en verwijzers naar gespecialiseerde jeugdhulp
- Een doorlopende lijn van jeugdhulp naar Wmo, waarbij cliënten geen hinder hebben van verschillende wettelijke kaders en financiering
- Extra inzet op het voorkomen van opvoed- of opgroei problemen door te investeren in effectief bewezen preventieprogramma's.
- Het in samenwerking met de gemeenten in de sub-regio Midden-Limburg West (MLW) en zo mogelijk in afstemming met de gemeenten in de sub-regio Midden-Limburg Oost (MLO) verwerven van de diensten voor de Wmo-begeleiding en gespecialiseerde jeugdhulp voor alle hulpvragers die dit nodig hebben. Deze gewenste transformatie zorgt er voor dat de diensten voor individuele begeleiding en instroom zware jeugdhulp afneemt. Samenwerking met zes ML-gemeenten binnen de kaders van het actieplan Regionaal Arbeidsmarktbeleid om tot een samenhangend en integraal arbeidsmarktbeleid te komen. Er zijn activiteiten opgesteld die moeten bijdragen aan het stimuleren van economische groei en het verhogen van de participatiegraad. De transformatie Participatiewet is een onderdeel daar van.
- Samenwerking binnen MLW om de individuele kwetsbaarheid van gemeenten bij de uitvoering van belangrijke, complexe en risicodragende taken in het sociaal domein te verminderen, om de slagkracht te vergroten door het delen van kennis, vaardigheden, capaciteit en afstemmen van sturingsgegevens en om het behalen van synergievoordelen.
- Regionale beleidsvoorbereiding en uitvoeringsprocessen met behoud van lokale eigenheid van de afzonderlijke gemeenten.
- Inzet op een vertegenwoordigingsmodel (op termijn), waarin iedere gemeente naar rato en naar vermogen de benodigde taken en rollen uitvoert en daarin de andere gemeenten vertegenwoordigt.
- Samenwerking tussen partijen en MLW met als doel:
  - ondersteuning voor kwetsbare burgers meer op maat te bieden.
  - complexiteit in het Jeugdhulpstelsel en de Wmo te verminderen.
  - Langer durende relaties met minder aanbieders en leveranciers aan te gaan.
  - transformatie in het sociaal domein ruimte te geven en te stimuleren.
  - risico's voor onvoorziene kostenoverschrijdingen te beperken.
  - administratieve druk te verminderen.
  - kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening te verhogen.
  - continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening te waarborgen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Het doorontwikkelen van de functie van adviseur Sociaal Domein. De transformatie 3D leidt tot nieuw beleid, een nieuwe werkwijze en een nieuwe manier van denken. We hebben een andere werkwijze, waarin professionals en inwoners meer dan ooit samen optrekken. De adviseurs van team Inwoners zijn voorzien van voldoende bagage om brede invulling te kunnen geven aan de uitvoering van de nieuwe taken. We zetten verdere stappen in dit proces om met de verdere ontwikkelingen mee te kunnen groeien.	Gereed 2018 2018 2019
2. De doorontwikkeling van de nieuwe manier van de verwerving (inkoop en subsidie) is dit jaar gestart.	
3. Het evalueren en doorontwikkelen van de werkwijze van het Sociaal Team Nederweert. Medio 2018 heeft de evaluatie van het functioneren van het Sociaal team Nederweert plaatsgevonden. Op basis daarvan wordt een voorstel uitgewerkt voor de doorontwikkeling van het Sociaal team, in relatie tot de steunpunten in de dorpen. Dit zal in de eerste helft van 2019 gestalte krijgen.	2018
4. In 2018 is de GGD gestart met Voorzorg (professionele ondersteuning risicomoeders), Synthese met Ouders Ondersteunen Ouders (gericht op ondersteuning door getrainde vrijwilligers van kwetsbare moeders) en het Centrum voor Jeugd en Gezin met Houvast (ondersteuning van moeders met een licht verstandelijke beperking). Het bevorderen van het gebruik van effectief bewezen programma's voor Emotionele Ontwikkeling in het onderwijs vergt meer tijd.	2018
5. In 2018 heeft het Nederlands Jeugdinstituut een onderzoek uitgevoerd naar de achtergrond van het jeugdhulpgebruik in Leudal, Nederweert en Weert. De aanbevelingen uit het onderzoek worden meegenomen bij het vormgeven van het Beleidsplan Sociaal Domein vanaf 2020.	Continu
6. De werkingsduur van het vigerende Wmo-begeleidsplan 2015-2016 is in de vergadering van 15 november 2016 met de duur van twee jaren verlengd. Aanvankelijk zou in 2018 een nieuw beleidsplan opgesteld worden. In samenspraak met de samenwerkende gemeenten Leudal en Weert is afgesproken om te kiezen voor een Beleidsplan Sociaal Domein 2020-2023, waarvoor in november 2018 een startschot is gegeven met de vaststelling van een plan van aanpak en de 24-uursconferentie.	2018 Continu
7. In december 2017 zijn de nieuwe Verordening maatschappelijke ondersteuning Nederweert 2018 en het Besluit Wmo Nederweert 2018 vastgesteld. De verordening is in oktober 2018 gewijzigd door vanwege de opname van bepalingen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.	2018 Continu
8. In het voorjaar en het najaar heeft een overleg plaatsgevonden met het onderwijs, huisartsen, jeugdgezondheidszorg en CJG. Lokale beleidsontwikkelingen worden in het overleg gedeeld en er vindt uitwisseling plaats over hoe de aanwezige professionals omgaan met ontwikkelingen in het sociaal domein.	2018 2018
9. Op verschillende manieren is gewerkt aan het versterken van het preventieve beleid van onderwijs, voor- en vroegschoolse voorzieningen en verenigingen. Dit heeft in 2018 concreet vorm gekregen door het ontwikkelen van een breed gedragen Koersdocument preventie samen met Leudal en Weert.	
10. Voor het verder ontwikkelen van de Sociale Werkplaats de Risse loopt een oriëntatie traject. In dit traject kijken we sociaal domein breed. De 24-uursconferentie (najaar 2018) heeft waardevolle input gegeven voor de nieuwe strategische koers die in 2019 ter besluitvorming aan gemeenteraad wordt aangeboden.	

Wat hebben we daarvoor gedaan?	Gereed
11. Het ingezette beleid van vroegsignalering om schulden te voorkomen is succesvol gebleken. Door een sluitende aanpak is voorkomen dat burgers door o.a. huurachterstand uit hun huis werden gezet. Ook voor problematische schulden werd goed samengewerkt met de 'Plangroep' die gespecialiseerd in schuldhulpverlening.	2018 2018 2019
12. Met onder andere de Klijsma gelden -bedoeld om armoede onder kinderen te bestrijden en te voorkomen - zijn verschillende projecten uitgewerkt. Zo was een kledingbeurs samen met de gemeente Weert een succes. Armoedebestrijding met name onder éénoudergezinnen en gezinnen met een allochtone achtergrond die behoren tot de risicogroepen, heeft de volle aandacht gehad. Het ingezette beleid over 2018 om armoede zoveel mogelijk te voorkomen is met name door de wijkteams opgepakt en uitgewerkt in signalen die met armoede te maken hebben. Niet alleen de kinderen, maar ook burgers die moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen werden op deze wijze geholpen. Armoedesignalen geven alle aanleiding om vooral te letten op de privacy gevoeligheid van dit onderwerp.	2018
13. Uitstroom uit de Participatiewet bevorderen van bijstandsontvangers naar werk, door samenwerking met het regionale loket voor mens en arbeid: Werk.kom. De uitstroom uit de Participatiewet is een van de belangrijkste opdrachten voor de gemeente. Burgers zo snel mogelijk aan het werk krijgen. Met Werk.kom is er afgelopen jaar intensief samengewerkt in één regionaal loket. Het gaat hier om een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Nederweert en de Risse groep. Werk.kom is het aanspreekpunt voor alle werkgevers in de regio. Samen met de werkgevers en de gemeente zijn al mensen vanuit de participatiewet geplaatst op bijvoorbeeld werkervaringsplaatsen. Hiermee is de uitkering stopgezet en voor de betrokkene is een toekomstperspectief ingezet voor een ontwikkeling, vaste baan en dito inkomen.	2018 Continu 2018
14. Het evalueren en actualiseren van de Uitgangspuntennotitie Participatiewet Midden-Limburg. Het evaluatierapport geeft een redelijk beeld tot de uitvoering van de participatiewet en de uitgangspuntennotitie 'Participatiewet Midden-Limburg. Uitgangspunt is dat vanuit de participatiewet iedereen een bijdrage levert aan economische en maatschappelijke groei en dit naar vermogen. Afgelopen jaar is de gemiddelde en totale uitkeringslast teruggebracht. Ook is er geïnvesteerd in nieuwe werkplekken voor mensen met een arbeidsbeperking. Preventie van instroom in de participatiewet was een van de aandachtspunten. Het zoveel mogelijke voorkomen dat burgers instromen en daardoor bijstandsbehoefstig worden. Het proces van transformatie van de Wsw is verder uitgewerkt in de samenwerking van het Werkbedrijf, waarbij de samenwerking tussen de gemeente en werkgevers is geïntensiveerd.	Continu 2018 Continu 2018 2018
15. 15. De integrale aanpak van gecoördineerde werkgeversdienstverlening, detachering en reïntegratie. Een gecoördineerde aanpak houdt in dat ook de communicatie richting werkgevers vanuit één regionaal loket is vormgegeven. De Limburgse regio heeft dit geregeld via een gezamenlijk regionaal adviespunt (werkgeversservicepunt), een gemeenschappelijk logo, website en telefoonnummer. De vraaggerichtheid vanuit de werkgeverskant is afgelopen jaar in toenemende mate een aandachtspunt geweest. Door de krapte op de arbeidsmarkt had de behoefte aan medewerkers bij werkgevers een urgent karakter. Instrumenten als jobcoach, proefplaatsing, werkplekaanpassing enzovoort en richting geven aan goede werkgeversdienstverlening, konden de vraag naar arbeidskrachten niet invullen.	2018

Programma 4: Bestuur

Missie

Met dit programma streeft het bestuur van de gemeente Nederweert naar bestuurskrachtig optreden op strategisch niveau. In 2017 is op interactieve wijze een strategische agenda 2025 vastgesteld. Deze strategische agenda dient als afwegingskader bij keuzes voor toekomstig beleid.

Relatie bestuursprogramma

Financieel gezien staat de gemeente er goed voor. We blijven de komende jaren inzetten op een gezond financieel en stabiel beleid. Onze kernwoorden daarbij zijn deugdelijkheid, zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en gematigde lokale lasten. Na de verkiezingen In 2018 is coalitieprogramma 2018-2022 opgeleverd, deze acties hieruit zijn vertaald in de begroting 2019-2022.

Trends en ontwikkelingen

- Voorspellingen in demografische ontwikkelingen; toename van vergrijzing en ontgroening komt nog niet tot uitdrukking in bevolkingscijfers.
- De participatiemaatschappij vraagt om een verbindende bestuursstijl, waarbij we de mensen centraal stellen en verbinding opzoeken met inwoners.
- We professionaliseren onze dienstverlening door het leveren van kwaliteit, redeneren van buiten naar binnen, integer handelen. En we maken gebruik van moderne technologieën.
- Om bestuurskrachtig te blijven zoeken we de samenwerking actief op. Inhoudelijk, zoals op onderdelen van de 3 decentralisaties en de samenwerking midden Limburg (SML). Dat doen we ook op ondersteunende bedrijfsvoeringstaken (ICT, BsGw en ECGeo).
- Financieel gezien is Nederland uit de crisis. Het rijk heeft meer ruimte voor investeringen. Dit heeft een positief effect op de uitkering uit het gemeentefonds.

Alle voorstaande trends en ontwikkelingen zijn in 2018 betrokken bij vorming van beleid en uitvoeringsplannen.

Samenwerking

In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende verbonden partijen:

- BNG
BNG draagt door gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
- BsGW
Door deelname in BsGW en de Veiligheidsregio wordt op een efficiënte wijze invulling gegeven aan de uitvoering van het lokale heffingenbeleid en het veiligheidsbeleid.
- Veiligheidsregio
- ICT NML
De toetreding tot ICTNML middels WGR regeling geeft invulling aan een toekomstbestendige stabiele ICT infrastructuur welke randvoorwaardelijk is voor onze dienstverlening.
- ECGeo
De toetreding tot de WGR regeling ECGeo geeft invulling aan kwalitatief hoogwaardige Geo gegevens (Geo-informatie is de term voor informatie met een ruimtelijke component (locatie))
- CBL vennootschap B.V.
In de periode 1990 tot 2000 heeft Essent CBL-contracten (cross border lease) met Amerikaanse investeerders afgesloten. Het CBL- fonds zelf is niets meer dan een bankrekening die wordt aangehouden bij een gerenommeerde bank waarop het afgesproken bedrag is gestort en aangehouden.
- Enexis Holding B.V.
Enexis Holding N.V. is ontstaan na invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON). Het netbeheer is gesplitst van de productie en leveringstak van Essent. Op basis van de wet worden de publieke aandeelhouders van Essent NV voor hetzelfde aandelenpercentage aandeelhouder van Enexis Holding N.V.
- CSV Amsterdam B.V.
CSV Amsterdam B.V. betreft het escrow- fonds voor de verkoop van de aandelen van Attero.

Essent is sinds 30 september 2009 100% onderdeel van RWE, één van Europa's vijf belangrijkste energiebedrijven.

- Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
De doelstelling van Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. is het afhandelen de rechten en plichten uit de verkoop van N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) aan RWE.
- Verkoop vennootschap B.V.
- Vegal
Limburgse gemeenten als aandeelhouders van bovenvermelde nutsbedrijven worden vertegenwoordigd via de vereniging van gemeentelijke aandeelhouders, VEGAL.

Voor nadere informatie over deze samenwerkingen verwijzen wij naar [paragraaf 6 Verbonden partijen](#).

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

- 4.1 Dienstverlening
- 4.2 Veiligheid
- 4.3 Handhaving
- 4.4 Regionale samenwerking
- 4.5 Strategische visie

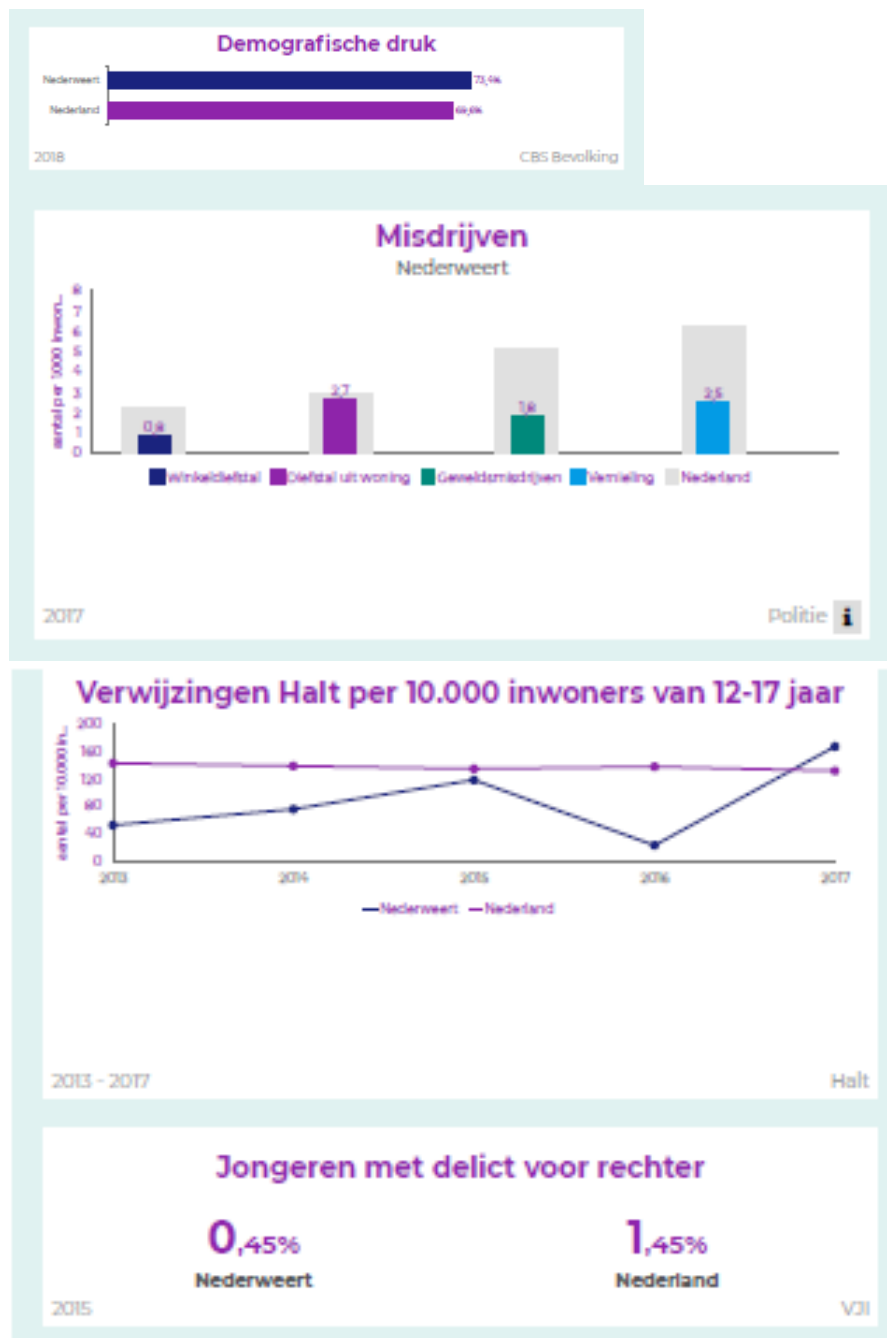
Wat heeft het gekost?

Programma 4. Bestuur	Begroting voor		Begroting na	
	Rekening 2017	wijziging 2018	wijziging 2018	Rekening 2018
Lasten	17.662.497	7.654.864	8.996.375	8.514.186
Baten	-34.412.777	-26.782.081	-28.348.423	-29.250.061
Saldo	-16.750.280	-19.127.217	-19.352.048	-20.735.875

Beleidsindicatoren

De basisset van beleidsindicatoren is ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl en is hierna weergegeven. Voor een inhoudelijke toelichting op de beleidsindicatoren verwijzen wij u naar bovengenoemde website.

Programma 4: Bestuur

Deelprogramma: 4.1 Dienstverlening

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft het bestuur van de gemeente Nederweert ernaar dat de klanten (inwoners, ondernemers en instellingen) een kwalitatief antwoord of product krijgen op hun vragen.

Hiervoor geldt dat klanten:

- kiezen voor het moment van dienstverlening en van welk kanaal ze gebruik maken via o.a. de STEP-methode: schriftelijk-telefonisch-elektronisch-persoonlijk en krijgen direct antwoord of worden goed doorverwezen;
- worden geholpen binnen de gestelde termijn;
- worden geholpen in begrijpelijke en duidelijke taal.

Aandachtspunt in dienstverlening (was) de wet Algemene Verordening Gegevensbescherming die vanaf 25 mei 2018 inwerking is getreden.

De focus lag in 2018 verder bij het onderzoek Mystery guest en de daaraan verbonden resultaten en aanbevelingen. Omdat het ingehuurd bureau om onduidelijke reden de opdracht niet heeft uitgevoerd, is dit door geschoven naar Q1 van 2019.

Verder is eind Q4 2018 met team communicatie, WhatsApp geïntroduceerd als extra toegangskanaal en het afhandelen van deze WhatsApp berichten en Facebook berichten vindt plaats binnen ons Join Klant Contact systeem.

Gemiddeld krijgt het KCC, 23.500 telefoontjes per jaar.

Binnen de dienstverlening ervaren wij ook in 2018 toename van zowel verbale als fysieke agressie aan telefonie en balie. Er zijn aanvullende afspraken gemaakt hoe wij hier mee omgaan. De agressie wordt altijd vastgelegd en indien mogelijk (als contactgegevens bekend zijn) neemt het management contact op met de agressie-pleger. Afhankelijk van de ernst van de agressie wordt de pleger hierop aangesproken of kan zelfs een ontzegging tot toegang gemeentehuis worden opgelegd. Tijdens openingsuren zijn er altijd een aantal agressie-opvangsters aanwezig om de medewerkers in de frontoffice bij te staan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Blijvende aandacht voor de aanbevelingen van het onderzoek "Mystery guest" de enquête "Waar staat je gemeente" en het onderzoek van de rekenkamer "Digitale dienstverlening".	Gereed Continu
2. Monitoring van het klantcontactstelsel en acties aan verbinden.	Continu
3. Monitoring van het meldingssysteem en acties er aan verbinden en waar nodig uitzetten naar onze partner Prio-Verve.	Continu
4. De verdere doorontwikkeling van de E-formulieren.	Continu
5. Het verbeteren van de werkprocessen en de verdere digitalisering.	Continu
6. Verdere kanaalsturing (meer op afspraak)	Continu
7. De openingstijden monitoren en waar wenselijk bijstellen	Continu

Programma 4: Bestuur

Deelprogramma: 4.2 Veiligheid

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft de gemeente Nederweert naar een aantrekkelijke, leefbare en veilige gemeente om te wonen. De steekwoorden 'veilig' en 'leefbaarheid' worden in de visie in relatie gezien met een na te streven bovengemiddelde woonkwaliteit waarbij het behoud en verbeteren van een veilige woon- en leefomgeving voorop staat.

Het Integraal veiligheidsbeleid bevat alle activiteiten en projecten op het gebied van veiligheid. De doelstelling is het vergroten van het veiligheidsgevoel voor burgers en bezoekers, de inzet van burgerparticipatie en het versterken van buurtpreventie. Concreet betekent dit een streven naar een structurele afname van de feitelijke aantasting van de veiligheid, het verkleinen van de veiligheidsrisico's, het betrekken van de burger bij veiligheidsprojecten en het verminderen van gevoelens van onveiligheid bij burgers (sociale, fysieke en externe veiligheid).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Gereed
1. We hebben in samenwerking met de gemeenten Weert en Leudal uitvoering gegeven aan het Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018.	2018
2. We hebben informatiegestuurd gewerkt, doelgericht en pragmatisch. Hierbij was aandacht voor de lokale problematieken en zijn er gericht acties met Leudal en Weert uitgevoerd.	2018
3. De speerpunten voor het begrotingsjaar 2018 waren het beheersbaar houden van het aantal woninginbraken en high impact crimes, het versterken van burgerparticipatie en het thema Ondernijning. Burgers zijn geïnformeerd over de gevaren van high impact crimes. Er is extra BOA-capaciteit ingezet voor het beheersbaar houden van woninginbraken. Via een heterdaadoefening van politie en gemeente is burgerparticipatie versterkt. Er is gestart met een aanpak Ondernijning. Daarvoor is een plan van aanpak opgesteld en is capaciteit structureel geborgd. Er zijn meer casussen behandeld. We zetten in op de aanpak van georganiseerde criminaliteit door de ondernijnende effecten op de samenleving zichtbaar te maken en terug te dringen.	2018
4. Aan de hand van het dashboard veiligheid vond periodieke verantwoording over het integrale veiligheidsbeleid plaats aan het bestuur (college /raad).	Continu
5. Nieuwbouw brandweer We zijn gestart met het creëren van een nieuwe robuuste brandweerpost aan de Smisserstraat/Randweg te Nederweert-Eind. Hierbij staan de begrippen veiligheid en duurzaamheid voorop. De noodzakelijke onderzoeken en vergunningsaanvragen zijn uitgevoerd. Er wordt een buitengewoon duurzame kazerne gerealiseerd door deze gasloos uit te voeren en zonnepanelen te plaatsen. Dit levert CO2-reductie en energiebesparing op en er wordt groene stroom opgewekt. Er is een erfpachtovereenkomst met afhankelijk opstalrecht bij de notaris gesloten. De omwonenden zijn door bewonersbijeenkomsten periodiek geïnformeerd. Ook heeft de gemeente samen met omwonenden, de veiligheidsregio en de lokale brandweer het perceel en een nieuwe waterwagen ingewijd.	2018/ 2019

Programma 4: Bestuur

Deelprogramma: 4.3 Handhaving

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft het bestuur van de gemeente Nederweert naar een prettige woon-, leef-, en werkomgeving:

- Waarborgen bieden voor veiligheid, gezondheid en leefbaarheid
- Rechtsongelijkheid voorkomen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. We hebben uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma voor de gemeente Nederweert en het uitvoeringsprogramma van de RUD
2. We hebben gezorgd voor een resultaatgerichte sturing op beleid en uitvoering.
Daarvoor hebben we integraal voor vergunningverlening, toezicht en handhaving:
  - nieuw beleid vastgesteld
  - een uitvoeringsprogramma voor 2019 vastgesteld, incl. uitvoeringsprogramma
3. De RUD-samenwerking is versterkt door omvorming op 1 januari 2018 van het bestaande bedrijfsmodel naar een netwerk RUD 'nieuwe stijl'.
4. We hebben de Wabo-taken overeenkomstig de kwaliteitsverordening van 2016 van de raad uitgevoerd
5. We hebben voorbereidingen getroffen voor de aanschaf van een gezamenlijke ICT-voorziening met de RUD-partners

Gereed

31 december
2018

27 november
2018

31 december
2018

Continu

2019

Programma 4: Bestuur

Deelprogramma: 4.4 Regionale samenwerking

Wat wilden we bereiken?

Met dit deelprogramma streeft de gemeente Nederweert naar regionale samenwerking om in te kunnen spelen op veranderingen in de omgeving. Vanuit oogpunt kostenbesparing, verhoging van kwaliteit en kwetsbaarheid dient samenwerking een meerwaarde te hebben.

Voor nadere informatie over de verschillende samenwerkingsvormen verwijzen wij naar de algemene toelichting op samenwerking bij de afzonderlijke programma's en [paragraaf 6 Verbonden partijen](#).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

	Gereed
1. Samenwerken op het gebied van economie, wonen, mobiliteit, landbouw en natuur, toerisme en recreatie, energie en euregio in de Samenwerking Midden-Limburg (SML).	Continu
2. Opstellen en uitvoeren POL uitwerkingen wonen, werklocaties, landbouw, energie en vrijetijdseconomie met SML.	Continu
3. Opstellen van een samenhangende strategische investeringsagenda met regionale plannen voor economische ontwikkeling in Midden Limburg met een daarbij passende eenduidige structuur.	2019
4. Uitvoering geven aan de Agenda van Midden Limburg.	Continu
5. Uitvoering geven aan de economische uitvoeringsagenda Keyport 2020	2020

Programma 4: Bestuur

Deelprogramma: 4.5 Strategische Agenda

Wat wilden we bereiken?

Nederweert wil op strategisch niveau bestuurskrachtig opereren. Daarom heeft zij in 2017 de Strategische Visie 2020 herijkt en geactualiseerd in de vorm van een Strategische Agenda.

De tijd waarin een overheid dacht 20 jaar visionair allesomvattend vooruit te kunnen plannen ligt definitief achter ons. De digitale revolutie die zich aan ons voordoet heeft meer impact en verandert de samenleving vele malen sneller van karakter en cultuur dan de industriële revolutie van destijds.

Tegelijkertijd blijft de behoefte aanwezig van inspirerende vergezichten en een nieuwe plaatsbepaling van plaatsgenoten en overheid ten opzichte van elkaar. Wij hebben die twee gegevens met elkaar verweven door gaandeweg consequent te gaan spreken over de "herijking van de strategische agenda".

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. In de raad van 14 november 2017 is de Strategische Agenda vastgesteld. De uitvoering vindt plaats binnen de andere programma's van de begroting.

Gereed
continu

2.2 Paragrafen

Paragraaf 1: Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf geven we een overzicht van de belangrijkste heffingen die we in 2018 in de gemeente Nederweert hebben geheven. Lokale heffingen vormen na de algemene uitkering uit het gemeentefonds de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente.

Vanaf 1 januari 2012 is de gemeente Nederweert deelnemer in BsGW. BsGW is een zelfstandig samenwerkingsverband voor heffing en inning van gemeentelijke belastingen en tevens voor de uitvoering van de wet WOZ.

Inkomsten uit lokale heffingen

Voor het jaar 2018 bedroegen de inkomsten uit lokale heffingen € 8.075.115.

De meeste inkomsten zijn gegenereerd met onderstaande belastingen:

- Onroerend zaakbelasting
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing

Op totaalniveau hebben we meer inkomsten uit lokale heffingen ontvangen dan we in eerste instantie in de begroting hebben geraamd en ook ten opzichte van voorgaande jaren.

Met de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing, de toeristenbelasting en leges omgevingsvergunning hebben we in 2018 aanzienlijk meer inkomsten gegenereerd. De ontvangsten van afvalstoffenheffing, lijkbezorgingsrechten en hondenbelasting zijn iets hoger dan de begrote cijfers en ook ten opzichte van het jaar 2017.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de gerealiseerde inkomsten met betrekking tot de lokale heffingen.

Baten lokale heffingen	Rekening 2016	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Programma 1 Fysiek leefomgeving				
Afvalstoffenheffing	904.305	939.614	891.800	900.391
Rioolheffing	1.637.911	1.690.165	1.819.286	1.857.191
Lijkbezorgingsrechten	29.026	16.498	31.581	34.528
Omgevingsvergunningen	383.346	368.750	346.420	527.957
Gescheiden inzameling kunststof en textiel	255.531	268.733	223.616	275.321
Overige gemeentelijke leges	5.694	-	-	-
	€ 3.215.812	€ 3.283.759	€ 3.312.703	€ 3.595.388
Programma 2 Levensvatbare bedrijvigheid				
Overige gemeentelijke leges	2.352	5.684	3.000	4.861
	€ 2.352	€ 5.684	€ 3.000	€ 4.861
Programma 3 zorgzame leefbaarheid				
Overige gemeentelijke leges	9.111	9.371	14.392	8.740
	€ 9.111	€ 9.371	€ 14.392	€ 8.740
Programma 4 Bestuur				
Onroerend zaakbelastingen	3.692.189	3.862.587	4.119.620	4.167.338
Toeristenbelasting	24.849	18.767	19.000	25.718
Hondenbelasting	106.883	104.542	105.000	105.283
Overige gemeentelijke leges	172.571	181.275	164.394	167.786
	€ 3.996.493	€ 4.167.170	€ 4.408.014	€ 4.466.125
Totaal baten	€ 7.223.768	€ 7.465.985	€ 7.738.109	€ 8.075.115

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten worden hieronder per heffing behandeld.

Onroerend zaak belastingen

Bij de vaststelling van de begroting 2018 is besloten voor de OZB-opbrengst een trendmatige verhoging door te voeren. Daarnaast zijn er meer inkomsten door areaalgroei van het WOZ-bestand door nieuwbouw, uitbreiding en verbouwing. De OZB 2018 is gebaseerd op de nieuwe WOZ -waarden met peildatum 1-1-2017. Het OZB tarief is altijd een percentage van de WOZ-waarde.

Tarieven OZB	2014	2015	2016	2017	2018
Woningen eigenaren	0,1262%	0,1321%	0,1333%	0,1380%	0,1380%
Niet-woningen eigenaren	0,2335%	0,2445%	0,2488%	0,2616%	0,2600%
Niet-woningen gebruikers	0,1874%	0,1962%	0,1945%	0,2040%	0,2000%

Afvalstoffenheffing

De berekening van het tarief afvalstoffenheffing is gebaseerd op een kostendeckendheid van 99%. Op basis van de begrote kosten 2018 bleef het variabele tarief (diftar) ook in 2018 gelijk. Het vastrecht steeg met € 0,48 naar een bedrag van € 85,08.

Tarieven afvalstoffenheffing	2014	2015	2016	2017	2018
Vastrecht per aansluiting	€ 83,16	€ 84,36	€ 84,36	€ 84,60	€ 85,08
Weegrecht per kilogram	€ 0,12	€ 0,13	€ 0,13	€ 0,13	€ 0,13

Rioolheffing

Op basis van het GRP steeg het tarief rioolheffing met € 17,47 en bedroeg in 2018 € 238,16.

Rioolaansluitrecht

Voor het rioolaansluitrecht geldt dat er een kostendeckend tarief dient te zijn. Het tarief voor het rioolaansluitrecht steeg met €114,00 ten opzichte van 2017 en bedroeg in 2018 € 2.121,00.

Lijkbezorgingsrechten

In het verleden is besloten de tarieven jaarlijks te indexeren conform de indexering van de lasten voor de algemene begraafplaats. Voor 2018 betekende dit een verhoging van 1,5 %. Over 2018 is € 58.897 aan kosten geboekt. De inkomsten over 2018 bedroegen € 34.528.

Hondenbelasting

De tarieven van de hondenbelasting zijn de laatste jaren ongewijzigd gebleven.

Tarieven hondenbelasting	2018
Per hond	€ 50,00
Kennel	€ 200,00

Toeristenbelasting

Het tarief voor de toeristenbelasting is gelijk gebleven ten opzichte van 2017 en bedroeg in 2018 € 1,00 per persoon per overnachting.

Overzicht op hoofdlijnen gemeentelijke heffingen

Belastingsoort	Aard van de belasting	Tarief 2018
Onroerende-zaakbelastingen	Directe belasting, bestaande uit een eigenarenbelasting opgelegd aan degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, te verdelen in woningen en niet-woningen;	Percentage van de vastgestelde WOZ-waarde. Eigenaren woning 0,1380% Eigenaren niet-woning 0,2600%
	en een gebruikersbelasting , opgelegd aan degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak al dan niet krachtens eigendom, bezit of beperkt recht gebruikt, alleen opgelegd aan gebruikers van niet-woningen.	Percentage van de vastgestelde WOZ-waarde. Gebruikers niet-woning 0,2000%
Toeristenbelasting	Directe belasting opgelegd aan degene die gelegenheid biedt tot verblijf met overnachten binnen de gemeente in hotels, pensions, vakantie-onderkomens tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente zijn opgenomen.	€ 1,00 per persoon per overnachting.
Hondenbelasting	Directe belasting ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente. Blindengeleidenhonden, gehandicapthonden, honden die verblijven in asielen en honden jonger dan 3 maanden die tezamen met de moederhond verblijven zijn vrijgesteld.	Per hond € 50,00 Kennel en handelaar € 200,00
Afvalstoffenheffing	Directe belasting ter zake van het feitelijk gebruik van een perceel ten aanzien waarvan de gemeente een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen heeft. Er wordt een vast recht geheven (jaarlijks) en een weegrecht voor het aantal aangeboden kilo's (halfjaarlijks).	Vastrecht € 85,08 Weegrecht (per kilo) € 0,13
Rioolheffing	Belasting, geheven van degene die bij het begin van het belastingjaar het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een eigendom dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.	€ 238,16 per aangesloten eigendom.
Lijkbezorgingsrechten	Rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats, en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.	Diverse tarieven volgens bij de verordening horende tarieventabel.

Belastingsoort	Aard van de belasting	Tarief 2018
Leges omgevingsvergunning	Recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning met betrekking tot (ver)bouwwerkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> • indien de bouwkosten minder dan € 100.000 bedragen 2% met een minimum van € 275; • indien de bouwkosten € 100.000 tot € 1.000.000 bedragen € 2.000 vermeerderd met 1% van de bouwkosten hoger dan € 100.000; <p>indien de bouwkosten € 1.000.000 tot € 2.000.000 bedragen € 11.000 vermeerderd met 0,8% van de bouwkosten hoger dan € 1.000.000;</p> <p>indien de bouwkosten € 2.000.000 tot € 5.000.000 bedragen € 19.000 vermeerderd met 0,6% van de bouwkosten hoger dan € 2.000.000;</p> <p>indien de bouwkosten € 5.000.000 of meer bedragen € 37.000 vermeerderd met 0,6% van de bouwkosten hoger dan € 5.000.000 met een maximum van € 100.000. De bouwkosten worden afgerond op duizendtallen.</p>
Overige gemeentelijke leges	Recht ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten.	Diverse tarieven volgens bij de verordening horende tarieventabel.
Rioolaansluitrecht	Recht geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het in stand brengen van een aansluiting op de gemeentelijke riolering; Geen recht wordt geheven als voor de dienst een privaatrechtelijke overeenkomst is gesloten.	Per aansluiting € 2.121,00

Rioolheffing

In het rioolbeheersplan is een kostendekkend tarief voorzien voor de rioolheffing, waarbij rekening is gehouden met de lasten van toekomstige (onderhouds)investeringen. Op basis van een nieuwe doorrekening van het GRP werd het tarief voor 2018 vastgesteld op € 238,16.

Omschrijving (Bedragen in €)	Rekening 2016	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Taakveld 7.2 Riolering				
Rioolheffing	1.637.911	1.690.165	1.819.286	1.857.191
Bijdragen derden	1.723	1.723	1.759	1.752
Baatbelasting riolering	-	-	-	-
Totaal baten	1.639.634	1.691.888	1.821.045	1.858.943
Taakveld 7.2 Riolering				
Riolering algemeen	150.441	1.124.001	-9.477	41.536
Organisatiekosten riolering	-	113.511	223.816	203.170
Rioolinspecties	29.715	28.927	42.782	44.227
Onderhoud vrij verval riolering	90.783	103.414	114.713	161.253
Onderhoud straat- en trottoirkolken	25.437	41.827	17.993	28.561
Afkoppelen riool en onderhoud	115.867	44.805	85.867	80.102
Onderzoekskosten en monitoring	34.321	37.819	50.238	37.604
Onderhoud rioolgemalen	195.649	128.810	187.029	170.590
Totaal lasten	642.212	1.623.114	712.961	767.044
Dotatie aan reserve riolering	841.895	-	1.011.000	1.011.000
Resultaat Riolering	155.527	68.774	97.084	80.899
Investerings BTW-component	-12.873	9.040	59.000	30.267
Exploitatie BTW - component	-98.769	89.327	120.967	126.256
Overschot t.g.v. reserve riolering	43.885	-29.593	-23.883	-45.357

Afvalstoffenheffing

Conform het vastgestelde beleid worden de kosten van de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval voor 99% verhaald via de afvalstoffenheffing. Het tarief voor 2018 bedroeg voor het vastrecht € 85,08 en voor het weegrecht € 0,13 per kilogram.

Omschrijving (Bedragen in €)	Rekening 2016	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Taakveld 7.3 Afval				
Afvalstoffenheffing vast recht	589.938	603.549	572.780	610.365
Afvalstoffenheffing diftar	314.367	336.035	319.020	290.026
Gescheiden inzameling oud papier	-	-	-	-
Gescheiden inzameling kunststof, textiel	255.531	268.733	223.616	275.321
Overige bijdrage derden	19.697	-	16.016	109.452
Beschikking egalisatievoorziening	-	-	-	48.031
Totaal baten	1.179.533	1.208.317	1.131.432	1.333.195
Taakveld 7.3 Afval				
Huisvuilophaaldienst	520.442	501.836	502.200	549.389
Ophalen grof tuinafval/bladkorven/kerstbomen	3.090	-	7.630,00	467,46
Inzamelen klein chemisch	-	-	-	-
Inzamelen kunststof en textiel	171.835	180.995	174.701	228.156
Inzamelen oud papier	-	-	-	-
Inzamelen wit en bruin goed	-	-	-	-
Kosten milieustraat	235.915	268.553	226.039	306.190
Overige lasten vuilophaal en -afvoer	43.491	27.960	28.206	54.137
Gemeentereiniging onvoorzien	2.523	14.682	-	14.222
Dotatie aan egalisatievoorziening	-	-	-	-
Subtotaal	977.296	994.025	938.776	1.152.561
Compensabele BTW-component	192.406	204.709	193.075	180.633
Totaal lasten	1.169.702	1.198.734	1.131.851	1.333.194
Dotatie aan voorziening afval	6.795	9.582		0
Overschot t.g.v. exploitatie	3.036	-	419-	0

Kostendekkendheid gemeentelijke leges

De roep om heldere kostenonderbouwingen wordt de laatste jaren steeds sterker. Burgers willen weten waarvoor ze betalen. Wat doet de gemeente voor een product of dienst? Wat kost het en wat brengt de gemeente in rekening?

De maximale kostendekkendheid wordt door de gemeente bepaald. Maar deze mag nooit meer dan 100% bedragen. De dekkingsgraad van de lokale heffingen dient inzichtelijk gemaakt te worden. In deze paragraaf moet per heffing een overzicht staan van de taakvelden waarvan lasten in de heffing zijn meegenomen. Hieronder treft u een overzicht aan van de baten en lasten van de heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn. Daar waar dit mogelijk, is ook aangegeven wat de achterliggende beleidskeuzes zijn geweest.

Rioolheffing

Rioolheffing dient ter financiering van de gemeentelijke watertaken, waaronder het beheer en onderhoud van gemeentelijke riolering, afvalwater, hemelwater, grondwater en dergelijke. De gemeente Nederweert heft rioolheffing van de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering. De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn. Hierna is een overzicht opgenomen van de lasten en baten die betrekking hebben op de rioolheffing:

Kostendekking rioolheffing		
Kosten taakveld 7.2 Riolering	1.936.024	
Kosten taakveld 2.1 Verkeer & Vervoer	22.151	
Netto kosten taakvelden	1.958.175	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead incl. (omslag)rente	243.232	
BTW	137.843	
Totale kosten	2.339.250	100%
Opbrengst heffingen	2.016.923	
Dekking		86%

Afvalstoffenheffing

De gemeente brengt afvalstoffenheffing in rekening aan de gebruiker van een perceel voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval. De opbrengst van deze heffing mag alleen worden gebruikt om de kosten te dekken van de afvalinzameling- en verwerking. Ook de afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn en de gemeente Nederweert streeft naar 100% kostendekking. De huidige kostendekking is in onderstaand overzicht weergegeven:

Kostendekking afvalstofheffing		
Kosten taakveld 7.3 Afval	1.152.561	
Inkomsten taakveld 7.3 Afval excl. heffingen	-432.803	
Netto kosten taakvelden	719.758	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead incl. (omslag)rente	10.509	
BTW	236.065	
Totale kosten	966.332	100%
Opbrengst heffingen	900.391	
Dekking		93%

Leges

De bij de Legesverordening behorende Tarieventabel bestaat uit drie titels:

- Titel 1 omvat de algemene dienstverlening zoals de Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen etc. Titel 2 heeft betrekking op de omgevingsvergunningen.
- Titel 3 bestaat uit vergunningen die onder de werking van de Europese Dienstenrichtlijn vallen, zoals horecaverunningen, evenementen en markten, etc.

De totale kostendekkendheid van de Legesverordening was ca. 49%. Binnen de gemeente Nederweert wordt tijd geschreven, echter vond dit in 2018 ook nog steeds niet plaats op detailniveau van de producten. Daarom is momenteel geen exact inzicht in de lasten die aan een bepaald product kunnen worden toegerekend. Daarnaast is het ook niet altijd mogelijk om kostendekkend te werken, omdat bijvoorbeeld sprake is van wettelijk vastgestelde tarieven of gemaximeerde tarieven.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de kostendekkendheid van de Legesverordening in totaal:

Kostendekking legesverordening totaal titel I, II en III		
Kosten taakvelden	1.490.488	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-	
Netto kosten taakvelden	1.490.488	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Totale kosten	1.490.488	100%
Opbrengst heffingen	723.094	
Dekking		49%

De kostendekking van de 3 titels van de Tarieventabel behorende bij de Legesverordening was als volgt:

Kostendekking titel I Tarieventabel (Algemene dienstverlening)		
Kosten taakvelden	411.883	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-	
Netto kosten taakvelden	411.883	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Totale kosten	411.883	100%
Opbrengst heffingen	184.026	
Dekking		45%

Kostendekking titel II Tarieventabel (Omgevingsvergunning)		
Kosten taakvelden	996.656	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-	
Netto kosten taakvelden	996.656	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Totale kosten	996.656	100%
Opbrengst heffingen	527.957	
Dekking		53%

Kostendekking titel III (Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn)		
Kosten taakvelden	81.949	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-	
Netto kosten taakvelden	81.949	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Totale kosten	81.949	100%
Opbrengst heffingen	11.111	
Dekking		14%

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Ook de lijkbezorgingsrechten mogen maximaal kostendekkend zijn. In Nederweert is sprake van een lage mate van kostenverhaal van de lijkbezorgingsrechten. De kostendekking bedroeg in 2018 ca. 59%.

Kostendekking lijkbezorgingsrechten		
Kosten taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	58.897	
Inkomsten taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria excl. heffingen	-	
Netto kosten taakvelden	58.897	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead incl. (omslag)rente	-	
BTW	-	
Totale kosten	58.897	100%
Opbrengst heffingen	34.528	
Dekking		59%

Lokale lastendruk

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en daarmee grotendeels de lokale lastendruk. In de volgende tabel staan enkele gegevens opgenomen uit het provinciaal belastingoverzicht 2018. In dit overzicht heeft de provincie de tarieven en lastendruk van de 33 Limburgse gemeenten met elkaar vergeleken op basis van de begrotingen 2018. De eerste plaats betekent de laagste lastendruk.

Omschrijving baten en lasten	Gemiddeld provincie	Laagste	Hoogste	Nederweert	Positie Nederweert
Gemiddelde woz-waarde woning	€ 189.572	€ 129.318	€ 266.421	€ 248.011	32e plaats
Tarieven					
OZB-eigenaar woning	0,1566%	0,1042%	0,2232%	0,1380%	11e plaats
Afvalstoffenheffing	€ 216,20	€ 129,80	€ 297,50	€ 129,80	1e plaats
Rioolheffing	€ 214,89	€ 162,00	€ 351,88	€ 238,16	18e plaats
OZB eigenaar woning	€ 296,87	€ 225,42	€ 449,00	€ 342,26	26e plaats
Totaal lasten gebruiker woning	€ 304,73	€ 129,80	€ 504,20	€ 129,80	1e plaats
Totaal lasten eigenaar/gebruiker	€ 727,96	€ 536,00	€ 991,88	€ 710,22	10e plaats

Lokale lastendruk per woning

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling in Nederweert van de lastendruk van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde van € 248.011.

Omschrijving baten en lasten	Rekening 2015	Rekening 2016	Rekening 2017	Rekening 2018
Gemiddelde woz-waarde woning	€ 219.051	€ 225.842	€ 235.814	€ 248.011
Tarieven				
OZB eigenaar	0,1321%	0,1333%	0,1380%	0,1380%
Vast recht afvalstoffenheffing	€ 84,36	€ 84,36	€ 84,60	€ 85,08
Weegrecht per kg	€ 0,13	€ 0,13	€ 0,13	€ 0,13
Rioolheffing	€ 212,50	€ 215,69	€ 220,69	€ 238,16
Bewonerslasten				
Vast recht afvalstoffenheffing	€ 84,36	€ 84,36	€ 84,60	€ 85,08
weegrecht (gemiddeld 335 kg)	€ 49,40	€ 45,89	€ 43,55	€ 44,72
Subtotaal	€ 133,76	€ 130,25	€ 128,15	€ 129,80
Eigenaarslasten				
Onroerend zaakbelastingen	€ 289,37	€ 301,05	€ 325,42	€ 342,26
Rioolheffing	€ 212,50	€ 215,69	€ 220,69	€ 238,16
Subtotaal	€ 501,87	€ 516,74	€ 546,11	€ 580,42
Totaal lastendruk eigenaar/bewoner	€ 635,63	€ 646,99	€ 674,26	€ 710,22

De totale lastendruk voor de eigenaar is in 2018 ten opzichte van 2017 gestegen door zowel een stijging van de gemiddelde WOZ-waarde, als ook het tarief van rioolheffing.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is op grond van de Gemeentewet bevoegd om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. Het beleid van de gemeente is gebaseerd op de normen en richtlijnen van de Belastingdienst en het Rijk. De gehanteerde kwijtscheldingsnorm is 100%.

Kwijtschelding is mogelijk voor de aanslagen:

- afvalstoffenheffing vastrecht
- afvalstoffenheffing weegrecht (maximum € 70 per jaar)
- hondenbelasting (alleen voor de eerste hond)

Voor aanmaningskosten en dwangbevelkosten is geen kwijtschelding mogelijk.

Onderstaand een overzicht met betrekking tot kwijtschelding:

Overzicht kwijtschelding	Rekening 2015	Rekening 2016	Rekening 2017	Rekening 2018
Totaal kwijtgescholden bedrag	€ 16.079	€ 17.589	€ 17.270	€ 17.707
Totaal baten afvalstoffenheffing en hondenbelasting	€ 1.015.764	€ 1.024.917	€ 1.042.400	€ 1.010.829
Percentage kwijtgescholden	1,5829%	1,7161%	1,6568%	1,7517%

Voor een groot gedeelte is de kwijtschelding voor het belastingjaar 2018 tot stand gekomen door toetsing door de Stichting Inlichtingenbureau van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit bureau voert voor overheidsorganisaties geautomatiseerde bestandsvergelijkingen uit, waardoor de kwijtschelding eenvoudig en geautomatiseerd toegekend kan worden. Daarnaast zijn er verzoeken tot kwijtschelding door de belastingplichtigen ingediend, die handmatig zijn beoordeeld en afgehandeld.

De verleende kwijtschelding 2018 ontwikkelde zich binnen de prognose kwijtschelding van € 20.000.

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf wordt de vraag beantwoord in welke mate de financiële positie van gemeente Nederweert toereikend is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Hierbij gaat het om risico's die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Beleid weerstandscapaciteit en risico's

De beleidskaders zijn vastgelegd in de nota Risicomanagement gemeente Nederweert. De gemeente Nederweert streeft vanuit het beleidskader naar een ratio van minimaal 1,0 van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van alle risico's bij elkaar opgeteld.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit heeft als doel financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat voortzetting van de gemeentelijke taken in gevaar komen. De weerstandscapaciteit wordt deels ontleend van het vermogen (incidenteel) en deels van de exploitatie (structureel). De componenten die hier onderdeel van uitmaken zijn vastgelegd in de nota Risicomanagement gemeente Nederweert. In de volgende tabel is inzicht gegeven in de samenstelling en de omvang van de weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit	2018	2019	2020	2021
Incidenteel				
Algemene reserve	11.843.105	10.472.962	10.244.962	10.214.944
Algemene reserve woningbouwexploitatie	5.994.004	6.685.741	7.033.414	7.189.891
Vrij besteedbaar deel bestemmingsreserves	-	-	-	-
Onvoorzien uitgaven algemeen	94.322	-	144.006	147.977
Onvoorzien uitgaven eenmalig	-	-	-	-
Onvoorzien uitgaven specifiek welzijn	1.483	10.225	10.225	10.225
Stille reserves	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totaal incidenteel	17.932.914	17.168.928	17.432.607	17.563.037
Structureel				
Onbenutte belastingcapaciteit	74.467	75.700	-314.611	-402.846
Ruimte rijksmaatregelen	283.972	-	-	-
Totaal structureel	358.439	75.700	-314.611	-402.846
Weerstandscapaciteit	2018	2019	2020	2021
Incidenteel en structureel	18.291.353	17.244.627	17.117.995	17.160.191

Inventarisatie van de risico's

Voor de gemeente Nederweert zijn de risico's zoals opgenomen in deze paragraaf geïdentificeerd en geïnventariseerd. Per risico vindt een beoordeling plaats op de kans dat het risico zich voordoet en de impact die het heeft op de gemeente. Bij de impact wordt rekening gehouden met mitigerende maatregelen. Vanuit een analysemodel wordt het risicobedrag aan de hand van de eerder genoemde beoordeling gekwantificeerd. De beoordeling maakt deel uit van zowel de planning- en controlcyclus en maakt integraal onderdeel uit van het besluitvormingsproces.

De inventarisatie hebben wij per programma opgebouwd. Zo kunt u rechtstreeks een relatie leggen met de programma's.

Programma	2018	2019	2020	2021	Totaal
1. Fysieke leefomgeving	€ 812.500	€ 776.675	€ 979.134	€ 1.618.259	€ 4.186.567
2. Levensvatbare bedrijvigheid	€ 315.625	€ 16.250	€ 16.250	€ -	€ 348.125
3. Zorgzame leefbaarheid	€ -	€ 894.553	€ 878.750	€ 872.256	€ 2.645.559
4. Bestuur	€ -	€ 675.000	€ 850.000	€ 1.050.000	€ 2.575.000
Eindtotaal	€ 1.128.125	€ 2.362.478	€ 2.724.133	€ 3.540.515	

Hierna treft u een toelichting van de risico's en de beheersmaatregelen per programma.

Programma 1: Fysieke leefomgeving

A. Wegbeheer

Door onbeïnvloedbare factoren kan wegonderhoud eerder en zwaardere maatregelen vragen. Risico op onverwacht hoge kosten in onderhoud van wegen. Wegen moeten continu onderhouden worden en hebben een levensduur die ooit eindigt. Door ouderdom, constructie opbouw, onderhoudsstrategie, functioneel einde en veel externe factoren zal een weg op enig moment aan het einde komen van zijn levensduur. Het gevolg is dan de wegverharding en eventueel ook de wegfundering geheel of gedeeltelijk te vervangen, waardoor hoge kosten gemaakt moeten worden. Omdat niet alle factoren beïnvloedbaar zijn en zich onverwacht aandienen, moet dit gezien worden als een risico.

Maatregelen

Factoren kwalificeren en kwantificeren over periode van 10 jaar.

Wegbouwkundig onderzoek voor de 5 grootste hoofdverkeerswegen eens in de 3 jaar (vanaf 2012). Risico's kun je beheersen door ze te kwalificeren en te kwantificeren over een periode van 10 jaar. Dit doen we door periodiek (1 maal per 3 jaar vanaf 2012) een wegbouwkundig onderzoek van de belangrijkste verkeerswegen uit te voeren. Van de overige wegen worden aan de hand van de jaarlijkse inspectieresultaten wegvakken geselecteerd waar het risico op wegrehabilitatie zich kan aandienen.

A. Wegbeheer

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	0% €	- €	-
2019	0% €	- €	-
2020	70% €	543.405 €	380.384
2021	70% €	1.473.405 €	1.031.384
Totaal		€	1.411.767

B. Randweg

Samen met stake- en shareholders is er een nieuw alternatief opgesteld voor de N266 / N275. Bij dit nieuwe alternatief wordt er geen randweg aangelegd, maar worden de knelpunten op het bestaande tracé van de N266 en N275 opgelost. Volgens de nieuwe projectopdracht van Provinciale Staten is het nieuwe alternatief op een gelijkwaardige wijze uitgewerkt als het randwegalternatief. In september 2019 maakt Provinciale Staten na advies van de raad een keuze uit een van beide alternatieven.

De provincie is van plan om een groot aantal infrastructurele projecten te gaan herprioriteren. Een van deze projecten is de N266 / N275 Nederweert. Er is daarom een risico dat het door de provincie gereserveerde budget komt te vervallen of wordt verlaagd.

Maatregelen

Bij de uitwerking van beide alternatieven wordt opnieuw kritisch naar de bouwkosten en indexering gekeken.

Uiteraard is een goede, volledige en objectieve planvoorbereiding en besluitvormingsproces nodig.

B. Randweg

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	50% €	40.000 €	20.000
2019	40% €	100.000 €	40.000
2020	40% €	600.000 €	240.000
2021	40% €	600.000 €	240.000
Totaal		€	540.000

C. Omgevingswet

Vernieuwde aanpak implementatieproces kan leiden tot hogere kosten inhuur derden c.q. inhuur extra capaciteit. Het budget voor de implementatie van de omgevingswet is gebaseerd op een berekeningstool van de VNG. De bedragen zijn een aanname voor een gemeente van de grootte van Nederweert. De exacte kosten zijn afhankelijk van de inhuur van benodigde expertise en extra capaciteit. Hierdoor kunnen de kosten lager of hoger uitvallen van begroot.

Maatregelen

Marktverkenning bij het uitzetten van inhuuropdrachten (aanbestedingsrichtlijnen) en monitoren van kosten gedurende het proces.

C. Omgevingswet

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	0% €	- €	-
2019	50% €	33.750 €	16.875
2020	50% €	37.500 €	18.750
2021	50% €	13.750 €	6.875
Totaal		€	42.500

D. Legesopbrengsten

De jaarlijkse legesopbrengsten Wabo zijn afhankelijk van het aantal ingediende aanvragen (vooral bouw en bestemmingplan) en de omvang en aard van die aanvragen. Elk jaar wordt op basis van voorgaande jaren, de economische verwachtingen en de lokale situatie een prognose van de inkomsten gemaakt.

Maatregelen

Afwijkingen (zowel naar beneden als naar boven) zijn natuurlijk altijd mogelijk. De mogelijke minderopbrengsten ten opzichte van de begrotingsraming zijn als risico opgevoerd.

D. Legesopbrengsten Wabo

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	50% €	50.000 €	25.000
2019	50% €	50.000 €	25.000
2020	50% €	50.000 €	25.000
2021	50% €	50.000 €	25.000
Totaal		€	100.000

E. Masterplan Centrum Nederweert en Budschop

Voor het masterplan, onderdeel centrumplan, is een grondexploitatie vastgesteld. Met de toegekende subsidie van de provincie van ruim € 1,5 mln, kan tot een sluitende exploitatie worden gekomen. De realisatieovereenkomst met de projectontwikkelaar is in 2017 met vertraging tot stand gekomen. Met het sluiten van de realisatieovereenkomst hebben alle partijen zich definitief gecommitteerd aan de realisatie van het plan. Als gevolg van de vertraging heeft overleg plaatsgevonden met de provincie Limburg over de actuele stand van zaken rondom het project en de realisatieovereenkomst in relatie tot de toegekende subsidie. De provincie gaat akkoord met recente wijzigingen in het project en handhaaft het eerder toegekende subsidiebedrag. Het project kent verder risicofactoren zoals bezwaar- en beroep die van invloed kunnen zijn op de voortgang van de planologische procedures. Dit kan risico's met zich meebrengen voor de geraamde kosten in de grondexploitatie en de toegekende subsidie. De risico's worden zo veel als mogelijk beheerst door een zorgvuldige voorbereiding van de plannen en een goede afstemming met stakeholders waaronder de provincie Limburg.

Maatregelen

- Heldere en tijdige communicatie met stakeholders, zoals ontwikkelcombinatie, raad, provincie en omwonenden.
- Juridische ondersteuning.

E. Masterplan Centrum Nederweert

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	90% €	350.000 €	315.000
2019	90% €	350.000 €	315.000
2020	90% €	350.000 €	315.000
2021	90% €	350.000 €	315.000
Totaal		€	1.260.000

F. Grondexploitaties

De omvang van het risico is in maart 2019 doorgerekend. Het betreft hier alle operationele grondexploitaties inclusief de strategische gronden (voorheen niet in exploitatie genomen gronden). Naast het feit dat er voor de verliesgevende grondexploitaties een voorziening wordt gevormd, resteert een financieel risico. Naarmate we verder naar de toekomst kijken, nemen onzekerheden toe (positieve dan wel negatieve ontwikkeling). Voor de strategische gronden (verworven gronden in plangebied Hoebenakker) geldt dat de termijn waarbinnen deze tot ontwikkeling gebracht moeten worden eindigt op 31 december 2019. Daarna dienen deze gronden te worden afgewaardeerd naar de restwaarde (marktwaarde). Inmiddels is duidelijk dat deze gronden niet (op korte termijn) tot ontwikkeling kunnen komen vanwege ene te hoge geurbelasting. Bovendien richt de resterende bouwopgave van de gemeente zich steeds meer op inbreidingslocaties. In de loop van 2019 zullen we deze gronden daarom laten taxeren waarna nadere besluitvorming over afwaardering kan plaatsvinden.

Maatregelen

- Stimuleringsmaatregelen op het gebied van grondprijzen
- Actieve grondpolitiek

F. Grondexploitaties

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	50% €	905.000 €	452.500
2019	90% €	422.000 €	379.800
2020	0% €	- €	-
2021	0% €	- €	-
Totaal		€	832.300

Totaaloverzicht programma

Het meerjarig risicoprofiel voor dit programma is onderstaand weergegeven.

Programma	Ref. (oud tm 2018)	Risico	Waarden				Totaal
			2018	2019	2020	2021	
1. Fysieke leefomgeving	A	Wegbeheer	€ -	€ -	€ 380.384	€ 1.031.384	€ 1.411.767
	B	Randweg	€ 20.000	€ 40.000	€ 240.000	€ 240.000	€ 540.000
	C	Omgevingswet	€ -	€ 16.875	€ 18.750	€ 6.875	€ 42.500
	D	Legesopbrengsten Wabo	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 100.000
	E	Masterplan Centrum Nederweert en Budschop	€ 315.000	€ 315.000	€ 315.000	€ 315.000	€ 1.260.000
	F	Grondexploitaties	€ 452.500	€ 379.800	€ -	€ -	€ 832.300
Eindtotaal			€ 812.500	€ 776.675	€ 979.134	€ 1.618.259	

Programma 2: Levensvatbare bedrijvigheid

G. Majeur Programma Buitengebied

Programma aanpak kan leiden tot hogere kosten inhuur derden c.q. inhuur extra capaciteit. Voor de uitvoering van het programma 'Buitengebied in Balans, samen groots, samen doen!' is inhuur van externe deskundigheid en ondersteuning nodig. De exacte hoogte van deze inhuur is niet bekend bij het opstellen van de begroting. Dit is ook afhankelijk van actuele ontwikkelingen, aanwezige kennis in netwerk en voortgang van deelactiviteiten van het programma.

Maatregelen

- Marktverkenning bij het uitzetten van inhuuropdrachten (aanbestedingsrichtlijnen) en monitoren van kosten gedurende het proces.

G. Majeur Programma Buitengebied

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	50% €	31.250 €	15.625
2019	50% €	32.500 €	16.250
2020	50% €	32.500 €	16.250
2021	0% €	- €	-
Totaal		€	48.125

H. Panneweg-aandelenkapitaal

Het risico op vertraagde uitgifte kavels en daardoor volstorten van het aandelenkapitaal was opgenomen in de begroting 2018.

Dit risico komt volledig te vervallen. De gronden zijn op één kavel na uitgegeven. Eind 2018 is besloten tot liquidatie van het Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Panneweg. Het aandelenkapitaal en de winstuitkering worden begin 2019 uitgekeerd. Per 31 maart 2019 wordt het ontwikkelbedrijf formeel ontbonden.

Maatregelen

- N.v.t.

H. Panneweg-aandelenkapitaal

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	10% €	3.000.000 €	300.000
2019	0% €	- €	-
2020	0% €	- €	-
2021	0% €	- €	-
Totaal		€	300.000

Totaaloverzicht programma

Het meerjarig risicoprofiel voor dit programma is onderstaand weergegeven.

Programma	Ref. (oud tm 2018)	Risico	Waarden				Totaal
			2018	2019	2020	2021	
2. Levensvatbare bedrijvigheid	G	Majeur programma buitengebied	€ 15.625	€ 16.250	€ 16.250	€ -	€ 48.125
	H	Panneweg-aandelenkapitaal	€ 300.000	€ -	€ -	€ -	€ 300.000
Eindtotaal			€ 315.625	€ 16.250	€ 16.250	€ -	

Programma 3: Zorgzame leefbaarheid

I. Verbonden partijen

Het risico dat de gemeentelijke bijdrage ontoereikend is voor de verbonden partij, waardoor continuïteit niet gewaarborgd kan worden. Bij de verbonden partijen zijn een drietal organisaties die substantiële financiële risico's lopen, die voor onze eigen bedrijfsvoering van belang zijn. Het betreft:

- De Risse: de teruglopende rijksmiddelen zetten druk op de budgetten van de organisatie.
- Omnibuzz: onzekerheid over de vervoersvolume en de ontwikkeling hiervan richting de toekomst.
- BSGW: de proceskosten zijn lastig in te schatten als gevolg van de ingediende bezwaarschriften door diverse WOZ-bureaus die werken o.b.v. 'no cure-no pay'.
-

Maatregelen

- Opstellen/communiceren taken en verantwoordelijkheden diverse verbonden partijen.
- Aanwijzen verantwoordelijken per verbonden partij.
- Prestatieafspraken per verbonden partijen afsluiten.
- Toetsing naleving gemaakte prestatieafspraken.
- Periodieke rapportage via de begroting en jaarrekening inzake verbonden partijen aan de gemeenteraad verstrekken en de gemeenteraad stelt de rapportage vast.

I. Verbonden partijen

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	0% €	- €	-
2019	70% €	237.355 €	166.149
2020	70% €	237.355 €	166.149
2021	70% €	237.355 €	166.149
Totaal		€	498.446

J. Drie Decentralisaties

Open eind financieringen van ondersteuningstaken geven onzekerheid over de werkelijke kosten. Zodoende wordt 10% van de rijksinkomsten als eventueel tekort gekwantificeerd.

Maatregelen

- De integratie-uitkering wordt grotendeels toegevoegd aan de algemene uitkering in 2019. Vanaf dat moment ramen we realistisch en laten we budgetneutraliteit los.
- Investeren in transformatieprocessen waarbinnen (indien mogelijk) inzet van informele ondersteuning en algemene voorzieningen de voorkeur heeft boven formele maatwerk ondersteuning. Rendement van deze investeringen is vooraf niet te bepalen.
- Reserve 3D aanleggen voor onvoorziene uitgaven. De hoogte van deze reserve onderzoeken we jaarlijks bij de behandeling van de kadernota en nota reserves en voorzieningen.

J. Drie Decentralisaties

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	0% €	- €	-
2019	10% €	7.284.043 €	728.404
2020	10% €	7.126.013 €	712.601
2021	10% €	7.061.077 €	706.108
Totaal		€	2.147.113

Totaaloverzicht programma

Het meerjarig risicoprofiel voor dit programma is onderstaand weergegeven.

Programma	Ref. (oud tm 2018)	Risico	Waarden				Totaal
			2018	2019	2020	2021	
3. Zorgzame leefbaarheid	I	Verbonden partijen	€ -	€ 166.149	€ 166.149	€ 166.149	€ 498.446
	J	Drie Decentralisaties	€ -	€ 728.404	€ 712.601	€ 706.108	€ 2.147.113
Eindtotaal			€ -	€ 894.553	€ 878.750	€ 872.256	

Programma 4: Bestuur

K. VPB-plicht

De eerste aangifte Vpb 2016 is gedaan en daarin zijn alleen de grondexploitaties meegenomen in de heffing. Er is gekozen voor een methodiek welke de belastingdienst goedkeurt op basis van een Vaststellers Oveenkoms (VSO) welke de Belastingdienst heeft gesloten met een gemeente. Het wachten is nu op de reactie van de Belastingdienst over de goedkeuring van de gebruikte methodiek voor de bepaling van de verschuldigdheid van de vennootschapsbelasting.

Op dit moment is er ook nog een discussie over de inkomsten van de afvalinzameling. De Belastingdienst stelt dat dit aangemerkt moet worden een afzonderlijke inkomstenstroom welke Vpb-plichtig is. Belastingadviseurs stellen dat deze inkomstenstroom geclusterd moet worden met de afvalinzameling en daardoor onder de vrijstelling valt.

Dit laatste is maar een zeer klein financieel risico en daarmee kan dit onderwerp vervallen in deze paragraaf.

K. VPB-plicht

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	0% €	- €	-
2019	0% €	- €	-
2020	0% €	- €	-
2021	0% €	- €	-
Totaal		€	-

L. Gegarandeerde geldleningen

De achtervang van het Rijk (50%) en de gemeenten (50%) is het sluitstuk van de zekerheidsstructuur binnen het borgstelsel. WSW neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie de rente en aflossing op een door WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Alleen als WSW deze betaalverplichting niet uit de overige buffers in de zekerheidsstructuur kan voldoen, moeten Rijk en gemeenten garant staan.

Maatregelen

- Bestuurlijke samenwerking intensiveren waardoor meer grip. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) behartigt de belangen van de gemeenten richting WSW. De formele afspraken tussen de VNG en WSW zijn vastgelegd in de overeenkomst tussen beide organisaties.

L. Gegarandeerde geldleningen

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	0% €	- €	-
2019	10% €	1.500.000 €	150.000
2020	10% €	1.500.000 €	150.000
2021	10% €	1.500.000 €	150.000
Totaal		€	450.000

M. Financiële verhoudingen Rijk

Fluctuaties in algemene uitkeringen als gevolg van ontwikkelingen op rijksniveau, die als gevolg hebben dat de gemeentelijke begroting negatief wordt beïnvloed.

Maatregelen

- Tijdig anticiperen om de post onvoorzien aan te wenden.

M. Financiële verhoudingen Rijk

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2018	0% €	- €	-
2019	70% €	750.000 €	525.000
2020	70% €	1.000.000 €	700.000
2021	90% €	1.000.000 €	900.000
Totaal		€	2.125.000

Totaaloverzicht programma

Het meerjarig risicoprofiel voor dit programma is onderstaand weergegeven.

Programma	Ref. (oud tm 2018)	Risico	Waarden			
			2018	2019	2020	2021
4. Bestuur	K	VPB- plicht	€ -	€ -	€ -	€ -
	L	Gegarandeerde geldleningen	€ -	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
	M	Financiële verhouding Rijk	€ -	€ 525.000	€ 700.000	€ 900.000
Eindtotaal			€ -	€ 675.000	€ 850.000	€ 1.050.000

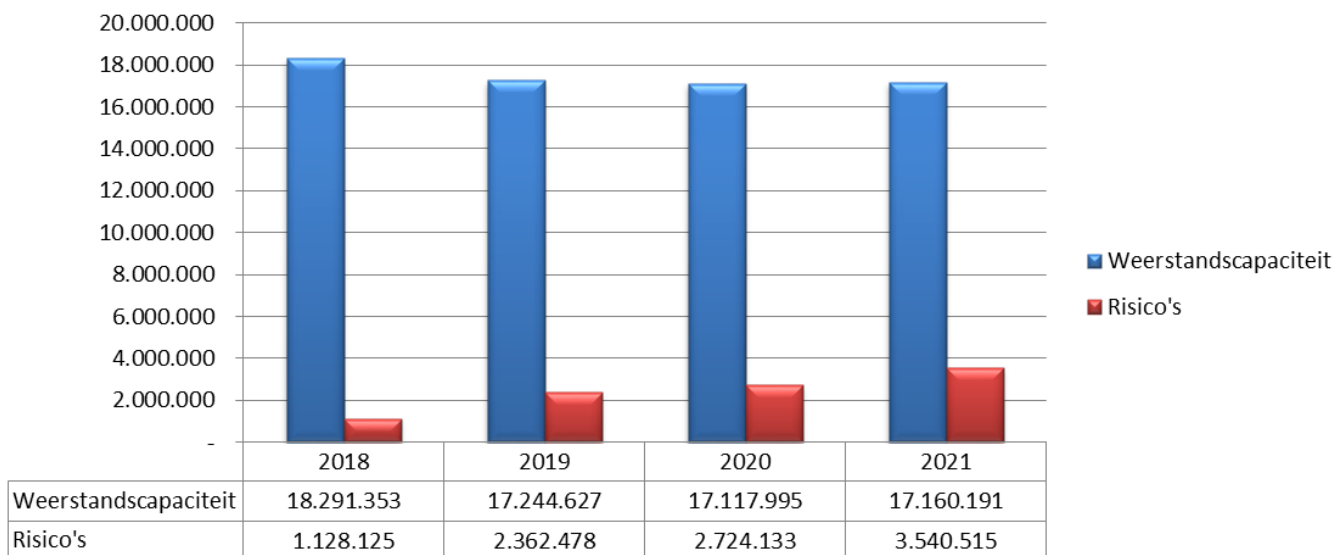
Het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van alle risico's bij elkaar opgeteld. De streefwaarde (ratio) is bepaald op minimaal 1,0. De toekomstige ontwikkeling van het weerstandsvermogen is onderstaand weergegeven.

Weerstandsvermogen	2018	2019	2020	2021
Weerstandscapaciteit	18.291.353	17.244.627	17.117.995	17.160.191
Risico's	1.128.125	2.362.478	2.724.133	3.540.515
Ratio	16,21	7,30	6,28	4,85

De ratio voldoet ruim aan de streefwaarde voor het huidige jaar en de komende jaren. Dit betekent dat er voldoende middelen aanwezig zijn om de geïdentificeerde financiële risico's op te vangen. In onderstaande grafiek is de uitwerking van de ratio weergegeven. Ter verduidelijking, de ratio bestaat uit de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's in totaliteit. Beide onderdelen zijn eerder in deze paragraaf aan de orde geweest.

Weerstandsvermogen

Kengetallen

In onderstaande tabel zijn de kengetallen van de gemeente Nederweert weergegeven. De kengetallen geven de verhouding weer tussen onderdelen van de begroting of balans. Wij zullen ingaan op de analyse van de individuele kengetallen en vervolgens behandelen wij de onderlinge verhoudingen. Op deze wijze krijgt u inzicht in de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Nederweert. Deze kengetallen en de berekeningswijze zijn door het Rijk voorgeschreven.

Kengetallen	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Netto schuldquote	-48%	-45%	-63%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-49%	-46%	-64%
Solvabiliteitsratio	58%	46%	55%
Structurele exploitatieruimte	10%	3%	6%
Grondexploitatie	12%	3%	1%
Belastingcapaciteit	93%	95%	99%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de inkomsten en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe hoger de inkomsten, des te meer schulden een gemeente in theorie kan aangaan. Het kengetal geeft aan in hoeverre de schulden meer of minder bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De VNG heeft als richtlijn dat bij een schuldquote hoger dan 130% er sprake is van een zeer hoge schuld en bij een schuld tussen de 100% en 130% moet er voldoende aandacht zijn. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%.

Omdat Nederweert geen geld heeft geleend, is onze schuldquote zeer gezond. Uit onze begroting en de daarbij behorende liquiditeitsbegroting blijkt dat we de komende jaren onze uitgaven met eigen geld kunnen financieren.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om zichtbaar te maken wat het aandeel is van de verstrekte leningen wordt de netto schuldquote ook inclusief uitgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk welke invloed de verstrekte leningen hebben op de schuldenlast. De impact van de verstrekte leningen op de schuldquote is niet noemenswaardig. Omdat het percentage ruim beneden de grenswaarde van de VNG zit, is de conclusie dat de verhouding van de schulden van de gemeente Nederweert ten opzichte van de gerealiseerde baten volgens de richtlijn van de VNG goed is.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe hoger de weerbaarheid van de gemeente. Doordat Nederweert geen geld hoeft te lenen, is de solvabiliteitsratio zeer gezond en stabiel voor de komende begrotingsjaren.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves af te zetten tegen de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Grondexploitatie

Voor de berekening van dit kengetal worden de bouwgronden in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de begroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal geeft een indruk van de financiële impact van de grondexploitaties op de financiële huishouding van de gemeente. Verder gaat dit kengetal er vanuit dat grondexploitaties altijd kosten met zich meebrengen. Bij Nederweert zien we een positieve ontwikkeling in de grondexploitaties. De grondexploitaties hebben in die zin geringe impact op de financiële positie van de gemeente.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Geconcludeerd kan worden dat de totale woonlasten voor een gezin met een woning met gemiddelde WOZ-waarde in gemeente Nederweert net lager is ten opzichte van het landelijk gemiddelde (het ijkpunt voor het maximaal te heffen belastingtarief). Het is de bevoegdheid van uw raad met welke omvang de belastingen worden verhoogd. Dit dient uiteraard in relatie met de structurele exploitatieruimte te worden bekeken.

Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Aangezien het niet mogelijk is om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie van onze gemeente dienen bovenstaande kengetallen in samenhang te worden gezien. Uit bovenstaande analyse blijkt dat de financiële positie van onze gemeente een goed beeld laat zien. Zo bevindt onze schuldpositie zich binnen een normale marge (conform richtlijn VNG), wat betekent dat de verhouding tussen het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten in balans is. Belangrijk hierbij te benoemen is dat Nederweert geen geld heeft geleend en dat dit de komende jaren gehandhaafd blijft. Mede hierdoor is de solvabiliteitsratio goed in orde. Het eigen vermogen is zodanig van omvang dat de financiële verplichtingen met gemak voldaan kunnen worden. De structurele exploitatieruimte toereikend om de structurele lasten af te dekken. Daarnaast staan de grondexploitatie in de boeken gewaardeerd tegen actuele waarde. Alle kengetallen in overweging genomen is er sprake van een meerjarig robuust financiële gemeente Nederweert.

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De totale omvang van de gemeente Nederweert beslaat 10.178 hectaren. De gemeente heeft binnen dit gebied de infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen in beheer. Voor de samenleving is een goed functionerende openbare infrastructuur een belangrijke randvoorwaarde. Daarom hebben de overheden een wettelijke zorgplicht voor de openbare infrastructuur. Het in stand en bij de tijd houden van de gemeentelijke infrastructuur brengt jaarlijks forse kosten met zich mee. Strategische keuzes en een doelmatig en doeltreffend beheer zijn randvoorwaarden om deze betaalbaar te houden. Bij de verschillende onderdelen wordt hierop terug gekomen.

Activiteiten

1. Planmatig onderhoud uitgevoerd op basis van meerjaren onderhoudsplannen.
2. Actualiseren onderhoudsplan(nen)

Wegen

Beleidskader

In Nederweert is een eigen onderhoudsmethode ontwikkeld. Hierbij ligt het accent vooral op preventie en conservering (wegkanten aanvullen, grasbetonstenen aanbrengen, oppervlaktebehandelingen aanbrengen en scheuren vullen).

Kwaliteitsniveau

De raad heeft in 2006 gekozen voor het basiskwaliteitsniveau van het "Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechiek" (CROW), zoals omschreven is in publicatie 147. Hierbij wordt voldaan aan een absoluut minimaal verantwoord kwaliteitsniveau zonder dat de normen en richtlijnen voor veiligheid worden overschreden. Momenteel is er geen sprake van achterstallig onderhoud, anders dan in elk jaar ontstaat.

Financiële consequenties wegenbeheerprogramma 2014-2023

De doorrekening, met inspectie cijfers 2017, geeft aan dat de kwaliteit van de verhardingen is afgenomen t.o.v. 2013. Er is meer matige schade bijgekomen, die binnen 3-5 jaar onderhoud vraagt. Toch is het berekende groot onderhoud ongeveer gelijk. Dit heeft te maken met het type schadebeeld, en de keuze van meest efficiënte maatregel die niet persé een zwaardere maatregel hoeft te zijn. Ook de areaaluitbreiding is niet meegenomen in de berekening.

Door de komst van de BGT (Basisregistratie Grootschalige Topografie) zijn de administratieve gegevens van het wegbeheer enkele jaren niet meer bijgewerkt. De nieuwe digitale wegenkaart, die gekoppeld wordt aan de BGT, zal een veel nauwkeuriger beeld geven van het areaal. De verwachting is dat dit hoger ligt dan in het beheersplan 2014-2023 werd aangenomen. Ook de overige onderhoudskosten zoals klein- en preventief onderhoud, zijn gerelateerd aan het areaal verhardingen. In 2019, zodra de BGT en de wegenkaart in gebruik zijn met het juiste areaal, zal een nieuwe doorrekening worden gemaakt. Daaruit zal blijken of het huidige onderhoudsbudget bijgesteld moet worden om te blijven voldoen aan het gekozen basiskwaliteitsniveau.

Financiële consequenties

Omschrijving lasten	Begroting 2018 primair	Begroting 2018 gewijz.	Rekening 2018	Saldo 2018
Asfaltonderhoud	526.320	526.320	582.578	-56.258
Elementenonderhoud	137.800	137.800	200.170	-62.370
	664.120	664.120	782.747	-118.627
Verbreiden wegen met grastegels	56.995	56.995	70.812	-13.817
Onderhoud bermen en sloten	0	41.337	56.368	-15.031
Onderhoud wegkanten	141.337	100.000	128.006	-28.006
	198.332	198.332	255.186	-56.854
Totaal	862.452	862.452	1.037.933	-175.481

Riolering / Water

Beleidskader

Riolering maakt onderdeel uit van de totale waterketen. Daarom worden de onderdelen riolering en water als een samenhangend systeem benaderd. Samen met de Midden-Limburgse waterketenpartners (8 gemeenten, 2 waterschappen, waterschaps- en drinkwaterbedrijf) is in 2016 het waterketenplan (WKP) opgesteld. In dit plan is het gezamenlijk beleid uitgewerkt. Vervolgens is dit gezamenlijk beleid vertaald in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017 – 2021.

Kwaliteitsniveau

Volgens de Europese Kaderrichtlijn water (KRW) dienen alle lidstaten zorg te dragen voor een goede toestand van het oppervlaktewater en het grondwater. De KRW verplichtte overheden tot het treffen van maatregelen om in 2015 het volgende te hebben bereikt:

- Een goede chemische toestand (waterkwaliteit) van grond - en oppervlaktewater;
- Een goede ecologische toestand van oppervlakte water;
- Een goede kwantitatieve toestand van grondwater (geen verdroging van natte natuur).

Nederweert heeft, met uitzondering van de voorzieningen achter de overstort Molenweg alle geplande maatregelen uitgevoerd. De maatregelen bij de Molenweg worden vooralsnog gecombineerd met de aanleg van de randweg. Vanaf dit jaar wordt deze overstort extra bemeten voor nut en noodzaak van de geplande maatregelen. Voor een aantal kleine overstorten dient nog extra afgekoppeld te worden. Voor het beheer van het gemeentelijke riool- en infiltratiestelsel wordt gebruik gemaakt van een rioolbeheersysteem. Dit jaar is de riolering van Ospel gereinigd en geïnspecteerd. Benodigde reparatie van het riool in Ospel gaat in 2019 plaatsvinden. Naar aanleiding van de inspectie van vorig jaar van de riolering in Nederweert-Eind zijn dit jaar hier kleine reparaties uitgevoerd en is een deel van de riolering van de weg Staat gerelined (riool is voorzien van nieuwe binnenkant). Dit als meest kwetsbare deel van ons rioolstelsel naar het hoofdgemaal van het zuiveringschap.

Van diverse gemalen zijn pomp en leidingwerk vervangen is het rioolgemaal Winnerstraat is gerenoveerd en verzaagd. Het rioolstelsel van Nederweert verkeert in een goede staat en er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële consequenties GRP 2017-2021

De financiële gevolgen met betrekking tot beheer, exploitatie, aanpassing en vervanging van het gemeentelijk rioolstelsel zijn opgenomen in het GRP 2017-2021. De vervanging van de riolering wordt gedekt door de voorziening riolering. Er is dit jaar een aanvang gemaakt om een strategisch klimaatadaptatieplan te maken en het project haarvaten van het watersysteem is gestart. Beiden zullen straks consequenties hebben voor de rioolheffing 2020 of later. Ook is dit jaar subsidie uitgekeerd voor het afkoppelen van verharding van de gemeente riolering. In totaliteit is dit jaar 1,5 ha afgekoppeld met de subsidieregeling die deels gefinancierd wordt door waterschap en provincie. Inzicht in het vervangen van de traditionele riolering door andere systemen in de toekomst zoals aangegeven in de begroting is in regioverband nog niet opgepakt.

Exploitatie

Omschrijving lasten	Begroting 2018 primair	Begroting 2018 gewijz.	Rekening 2018	Saldo 2018
Riolering algemeen	€ 48.744	€ 49.523	€ 87.002	€ 37.479-
Organisatiekosten riolering	€ 200.712	€ 223.816	€ 203.170	€ 20.646
Rioolinspecties	€ 42.782	€ 42.782	€ 44.227	€ 1.445-
Onderhoud vrij verval riolering	€ 114.713	€ 114.713	€ 161.253	€ 46.540-
Onderhoud straat- en trottoirkolken	€ 17.993	€ 17.993	€ 28.561	€ 10.568-
Rioolonderhoud & straatvegen	€ 85.867	€ 85.867	€ 80.102	€ 5.765
Onderzoekskosten en monitoring	€ 50.238	€ 50.238	€ 37.604	€ 12.634
Ond. Persrioolgemalen	€ 187.029	€ 187.029	€ 170.590	€ 16.439
Subtotaal	€ 748.078	€ 771.961	€ 812.510	€ 40.549-
Riolering algemeen (onttrekking voorziening)	€ 59.000-	€ 59.000-	€ 45.466-	€ 13.534-
Riolering algemeen (dotatie voorziening)	€ 1.011.000	€ 1.011.000	€ 1.011.000	€ -
Totaal	€ 1.700.078	€ 1.723.961	€ 1.778.044	€ 54.083-

Omschrijving baten	Begroting 2018 primair	Begroting 2018 gewijz.	Rekening 2018	Saldo 2018
Baten rioolheffing	€ 1.819.286-	€ 1.819.286-	€ 1.857.191-	€ 37.905
Bijdragen derden onderhoud riolering	€ 1.759-	€ 1.759-	€ 1.752-	€ 7-
Totaal	€ 1.821.045-	€ 1.821.045-	€ 1.858.943-	€ 37.898

Investeringen

Omschrijving lasten	Begroting 2018 primair	Begroting 2018 gewijz.	Rekening 2018	Saldo 2018
Aanleg particuliere rioolaansluitingen	€ -	€ -	€ 20.000	€ 20.000-
Gemeentelijk rioleringsplan	€ -	€ -	€ 2.000	€ 2.000-
(Subsidie) afkoppelen hemelwater	€ -	€ 41.380	€ -	€ 41.380
Vervangen/renovatie rioalgemalen	€ -	€ 40.000	€ 39.000	€ 1.000
Aanleg overstort Molenweg	€ -	€ -	€ -	€ -
Subs afkoppelen riool provinciaal subsidie	€ -	€ 303.000	€ 222.988	€ 80.012
Totaal	€ -	€ 384.380	€ 283.988	€ 100.392

Groen

Beleid

In nieuw aan gelegde openbare ruimte/woongebieden is 15%-20% van de ruimte ingericht met openbaar groen. Het inrichten van deze groene ruimte is over het algemeen gedaan in samenspraak met de bewoners. In al bestaande woongebieden zijn plantsoenen welke minder vitaal waren gerenoveerd. Bij de renovaties is gekozen voor een bloemrijke, bij- en insectenvriendelijke beplanting.

Kwaliteitsniveau (op verzoek van Provincie)

Het openbaar groen binnen de bebouwde kom is onderhouden op een niveau dat vergelijkbaar is met een A conform de CROW systematiek. In het buitengebied is het groen onderhouden op een kwaliteit niveau dat overeenkomt met een D beeldkwaliteit conform de CROW systematiek. Op dit moment is er geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële consequenties

Omschrijving lasten	Begroting 2018 primair	Begroting 2018 gewijz.	Rekening 2018	Saldo 2018
Onderhoud houtopstanden	€ 42.596	€ 42.596	€ 32.938	€ 9.658
Openbaar groen	€ 435.475	€ 435.475	€ 505.306	€ 69.831-
Organisatiekosten openbaar groen	€ 185.399	€ 210.608	€ 176.752	€ 33.856
Renovatie groen diverse kernen	€ 59.598	€ 59.598	€ 54.916	€ 4.682
Onderhoud bomen	€ 120.818	€ 120.818	€ 123.787	€ 2.969-
Bestrijding Eikenprocessierups	€ 17.256	€ 37.256	€ 39.990	€ 2.734-
Totaal	€ 861.142	€ 906.351	€ 933.690	€ 27.339-

Gebouwen

Het gemeentelijk 'bouwwerken' bestand bestaat uit 12 objecten. 11 gebouwen en één bouwwerk geen gebouw zijnde. Objecten zijn voorzien van een actueel meerjaren onderhoudsplan. Onderhoud wordt uitgevoerd op basis van onderhoudsplannen. Er is geen achterstand in het onderhoud.

De gemeentelijke bouwwerken zijn:

1. Gemeentehuis
2. Sportcentrum De Bengel
3. Gymzaal Ospel
4. Gemeentegarage/ brandweerkazerne
5. Gebouw op begraafplaats Kreijel inclusief columbarium
6. Bibliotheek
7. Scoutinggebouw Paus Pius X
8. Lambertustoren
9. Molen De Windlust
10. Molen De Korenbloem
11. Molen St. Joseph
12. Klokkentoren Ospeldijk (bouwwerk)

Beleid

Het beleidskader voor het onderhoud van de bouwwerken:

- meerjarenonderhoudsplannen
- notitie Technisch Beheer
- notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud kapitaalgoederen

Kwaliteitsniveau

Objecten hebben een kwaliteitsniveau waaraan ze moeten voldoen. Alle objecten voldoen aan dit conditieniveau en is op dit moment geen sprake van achterstallig onderhoud. Wel is na uitgebreide inspectie gebleken dat er restauratiewerkzaamheden nodig zijn aan de Lambertustoren (zie onder kanttekening).

Kanttekening

Als onderhoud langer wordt uitgesteld heeft dit gevolgen voor het conditieniveau. Bij een aantal gebouwen wordt nu geen (groot) onderhoud uitgevoerd. Deze keuze is gemaakt in afwachting op duidelijkheid wat er met deze gebouwen gebeurt. Blijven ze bijvoorbeeld in eigendom of niet? Het betreft de gebouwen gemeentegarage/ brandweerkazerne en bibliotheek. Gemeentegarage/ brandweerkazerne is nu verhuurd.

Eind 2016 jaar vielen kleine brokstukken uit de gevel van de Lambertustoren. Uit nader inspectie is gebleken dat een grootschalige restauratie nodig is. Deze werkzaamheden vallen echter niet onder het normale onderhoud en waren niet voorzien.

In 2017 is het restauratieplan nader uitgewerkt en is onderzoek gedaan in het kader van de Natuurwetgeving (aanwezigheid vleermuis), zijn de benodigde vergunningsprocedures opgestart en is subsidie aangevraagd. Op basis hiervan heeft het college in 2018 een besluit genomen om de aanbestedingsprocedure op te starten. Na verlening van het noodzakelijk krediet door de Raad in september is het werk eind 2018 gegund aan bouwbedrijf Laudy. I.v.m. de vorstperiode starten zij begin 2019 met de restauratie. Deze is 15 december 2019 gereed.

De kerktoren is niet voorzien van een nieuw onderhoudsplan gelet op de aanstaande restauratie van de toren. Actualisatie van dit plan gebeurt na de restauratie van de kerktoren. Voor de dotatie aan de voorziening voor de kerktoren is nu het meerjaren onderhoudsplan uit 2014 geïndexeerd en gebruikt.

Financiële consequenties MOP Gebouwen 2018-2037

Jaarlijks wordt een dotatie gedaan aan de onderhoudsvoorziening. Uit deze voorziening worden de kosten voor het benodigde onderhoud aan de bouwwerken betaald. Om de 3 jaar worden de bouwwerken getoetst om te bepalen wat op dat moment het kwaliteitsniveau van de gebouwen is. Daarbij worden ook de kosten voor onderhoud in beeld gebracht. Onderhoud dat nodig is om de bouwwerken op het beoogd kwaliteitsniveau te houden. We noemen dit ook wel de actualisatie van de meerjaren onderhoudsplannen. De meerjaren onderhoudsplannen worden opgesteld voor een periode van 20 jaar. In 2018 is het MOP geactualiseerd. Daarnaast zijn er voor vier gebouwen energielabels

opgesteld. De uitkomsten van de actualisatie, inclusief verduurzamingsmaatregelen, leiden tot verhoging van de jaarlijkse dotaties aan de voorzieningen. Bij het opstellen van meerjaren onderhoudsplannen met verduurzaming is uitgegaan van de afspraken volgens het Nationaal Energieakkoord: gemiddeld A label in 2030. Dat betekent dat energiebesparende maatregelen 'uitgesmeerd' zijn tot 2030. Bij het gemeentehuis zitten de grote uitgaven echter op het eind, nabij het jaar 2030. Er kan ook sneller verduurzaamd worden, zodat dit gebouw eerder het A label krijgt. Om dit te bereiken zijn maatregelen verantwoord naar voren gehaald. Een voorbeeld daarvan is een warmtepomp in het gemeentehuis. In het onderhoudsplan is deze voor het jaar 2026 gepland. Deze is nu naar voren gehaald naar 2020. Alle verduurzamingsmaatregelen gemeentehuis zijn volgens planning dan in 2021 uitgevoerd.

De inzet is een energie label A. Het behalen van het energie label A is sterk afhankelijk van de mogelijkheden (toepasbaarheid op bestaand gebouw). Ook de regelgeving rondom energie labels kan veranderen. Een gebouw met een A label kan in de loop der tijd, door verandering in rekenmethodiek, bij een update zo maar een B label krijgen. Dit betekent dat er dan alsnog extra maatregelen nodig zijn om het A label te krijgen.

De actualisatie van de onderhoudsplannen is (vaak) aanleiding om de dotatie aan de onderhoudsvoorziening te verhogen of te verlagen. Dit zodat de voorziening weer op orde is om onderhoud uit te voeren in overeenstemming met de onderhoudsplannen.

De totale onderhoudskosten voor de periode 2018 -2037 bedragen € 6.539.288 (exclusief BTW). Daarvan zijn € 5.109.754 onderhoudskosten en € 1.429.534 energetische verbeteringen. De stand van de voorziening per 01 januari 2018 is € 1.497.294. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening bedraagt nu € 257.506. Op basis van de nieuwe onderhoudsplannen dient de dotatie in 2018 verhoogd te worden naar € 440.109.

Geprognostiseerde stand van de voorziening per 31-12-2037 is € 1.610.703. Dit saldo geeft voldoende stabiele basis om de voorziening ook na 2037 toereikend te laten zijn. Bij de geplande actualisaties van de onderhoudsplannen wordt dat steeds meegenomen.

Financiële consequenties MOP Molens 2018-2037

De totale onderhoudskosten voor de periode 2018-2037 bedragen € 1.465.915 (exclusief BTW). De stand van de voorziening per 01 januari 2018 is € 392.034. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening bedraagt nu € 82.442. Op basis van de nieuwe onderhoudsplannen dient de dotatie in 2018 verhoogd te worden naar € 86.153. Geprognostiseerde stand van de voorziening per 31-12-2037 is € 305.408.

Dit saldo geeft een voldoende stabiele basis om de voorziening ook na 2037 toereikend te laten zijn. Bij de geplande actualisaties van de onderhoudsplannen wordt dat steeds meegenomen.

Financiële consequenties

Omschrijving	Begrote lasten		Werkelijke lasten 2018	Saldo lasten 2018
	2018 primair	2018 gewijz.		
Egalisatievoorziening onderhoud molens	€ 17.652	€ 17.652	€ 19.114	€ 1.462-
Egalisatievoorziening onderhoud gemeentehuis	€ 91.719	€ 91.719	€ 38.601	€ 53.118
Egalisatievoorziening onderhoud gemeentegarage	€ 11.266	€ 11.266	€ 340	€ 10.926
Egalisatievoorziening bibliotheek	€ -	€ -	€ 1.895	€ 1.895-
Egalisatievoorziening onderhoud sportcentrum	€ 13.777	€ 13.777	€ 6.489	€ 7.288
Egalisatievoorziening onderhoud gz Ospel	€ 695	€ 695	€ 2.049	€ 1.354-
Egalisatievoorziening Binnenjop De Bengel 3	€ -	€ -	€ -	€ -
Egalisatievoorziening begraafplaats Kreyel	€ 35.495	€ 35.495	€ 462	€ 35.033
Egalisatievoorziening kerktoren Lambertus	€ 13.131	€ 13.131	€ 430	€ 12.701
Egalisatievoorziening Scouting Pius X Bredeweg	€ 4.661	€ 4.661	€ 751	€ 3.910
Totaal	€ 188.396	€ 188.396	€ 70.130	€ 118.266

Omschrijving	Begrote baten 2018 primair	Begrote baten 2018 gewijz.	Werkelijke baten 2018	Saldo baten 2018
Egalisatievoorziening onderhoud molens	€ 82.442-	€ 86.153-	€ 86.153-	€ -
Egalisatievoorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 257.506-	€ 440.109-	€ 440.109-	€ -
Totaal	€ 339.948-	€ 526.262-	€ 526.262-	€ -

Openbare verlichting

Beleid

In september 2016 is het beleidsplan Openbare Verlichting 2016-2020 vastgesteld.

In dit beleidsplan staat welke functie de OV (Openbare Verlichting) heeft in het openbare gebied en de kaders zijn beschreven voor het gewenste lichtniveau. Verder wordt er ingezoomd op het beheer en onderhoud met de focus op het verduurzamen van de OV om aan de gestelde eisen van het energieakkoord te voldoen met de bijbehorende financiële consequenties. In 2018 wordt gestart met de ombouw en vervanging naar duurzame LED verlichting.

Kwaliteitsniveau

Veel straten voldoen niet aan de richtlijnen van het verlichtingsniveau. Masten hebben een theoretische levensduur van 45 jaar en armaturen van 20 jaar. We hebben de meest oude lichtmasten gemeten/beproofd en het blijkt dat masten langer meegaan. We hebben dit jaar een aanvang gemaakt met het vervangen en ombouwen van conventionele armaturen naar LED armaturen. Door leveringsproblemen hopen we medio feb. 2019 het gehele areaal gereed te hebben. Dit gaat globaal een energiebesparing van 40% opleveren. Momenteel is er dus geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële consequenties

Exploitatie

Omschrijving lasten / baten	Begroot 2018 primair	Begroot 2018 gewijz.	Rekening 2018	Saldo 2018
afschrijvingen	€ 8.285	€ 8.285	€ 8.012	€ 273
overige energiekosten objecten	€ 5.807	€ 5.807	€ 2.831	€ 2.976
energie (electra)	€ 109.066	€ 109.066	€ 46.735	€ 62.331
overige kosten leveringen derden	€ 4.064	€ 4.064	€ 29.943	€ 25.879-
aansprakelijkheidsschade	€ -	€ -	€ 1.949-	€ 1.949
overige uitbestede werkzaamheden	€ -	€ -	€ 14.012	€ 14.012-
Totaal lasten	€ 127.222	€ 127.222	€ 99.584	€ 27.638
overige bijdragen van derden	€ 2.500-	€ 2.500-	€ 1.227-	€ 1.273-
Totaal lasten	€ 2.500-	€ 2.500-	€ 1.227-	€ 1.273-
Totaal saldo	€ 124.722	€ 124.722	€ 98.357	€ 26.365

Investeringen

Omschrijving lasten / baten	Begroot 2018 primair	Begroot 2018 gewijz.	Rekening 2018	Saldo 2018
Vervanging lichtmasten & armaturen	€ -	€ 246.750	€ 246.750	€ 0
Totaal	€ -	€ 246.750	€ 246.750	€ 0

Verkeer

Beleidskader

Het huidige Beleidsplan Verkeer en Vervoer Nederweert (BVVN) dateert van 2007 en het VerkeersVeiligheidsPlan Nederweert (VVPN) van 2008. Omdat vele onderdelen hieruit inmiddels zijn verwezenlijkt en er tal van nieuwe ontwikkelingen gaande zijn op het gebied van mobiliteit, is het gewenst deze plannen te actualiseren tot een mobiliteitsvisie met een concreet uitvoeringsprogramma. In het Coalitieakkoord 2018-2022 is in dit kader de ambitie uitgesproken, waarbij de (verkeers)veiligheid van de inwoners voorop staat. Eind 2018 is de start voor deze actualisering gemaakt.

Regionaal Mobiliteitsoverleg (RMO)

De gemeenten in Midden-Limburg en de provincie werken samen in het RMO. Gezamenlijke onderwerpen worden getrokken en/of uitgewerkt door de verkeerscoördinator die door de deelnemende partijen gezamenlijk bekostigd worden. Binnen het RMO ligt tevens de belangrijke taak om subsidiemogelijkheden helder te krijgen. Uit de resultaten van een evaluatie is gebleken dat het RMO Midden-Limburg zinvol is geweest. Voortzetting ervan in combinatie met het Samenwerkingsverband Midden-Limburg (SML) is gewenst.

Speelruimte

Beleid

In 2008 is speelruimtebeleid voor de gemeente Nederweert vastgesteld. Basis hiervan vormde het adviesrapport van Speeltuinwerk Limburg. Gezien de financiële situatie hebben B&W bij de jaarrekening 2014 besloten om vanaf 2016 de vervangingskosten ad. € 45.000,00 uit het onderhoudsbudget 'speelplaatsen & trapveldjes' te halen. De bedragen voor vervanging van speeltoestellen worden vanaf 2016 opgenomen in het investeringsprogramma. Gezien de geringe vervangingen is dit tot nu toe nog niet nodig gebleken.

De bedragen die hier jaarlijks voor nodig zijn, worden enerzijds bepaald door de technische toestand (volgt uit jaarlijks inspectierapport). Anderzijds wordt bekeken hoe de te verwachten demografische ontwikkeling in de betreffende wijk/buurt meegenomen wordt. Immers door vergrijzing (of juist verjonging) kan de behoefte aan speeltoestellen anders worden. Op basis hiervan worden de jaarlijkse investeringskosten bepaald en wordt een afweging gemaakt t.o.v. andere investeringen in het betreffende jaar. In de kadernota van 2016 is dit vervolgens zo vastgesteld.

Kwaliteit

De veiligheid van de speelvoorzieningen is van groot belang, ook in het kader van de wettelijke aansprakelijkheid van de gemeente. Alle speelvoorzieningen worden daarom jaarlijks geïnspecteerd door een onafhankelijk bureau en 3x per jaar door de Risse. Uit deze inspectie en de geconstateerde gebreken volgt een lijst met onderhoudsmaatregelen. De inspectie en de uitgevoerde werkzaamheden worden digitaal bijgehouden. Hieruit volgt ook een overzicht van de te verwachte kosten voor onderhoud en vervanging. Momenteel is er geen achterstallig onderhoud en zijn de toestellen veilig.

Financiële consequenties

Omschrijving lasten	Begroting 2018 primair	Begroting 2018 gewijz.	Rekening 2018	Saldo 2018
Speelplaatsen & trapveldjes	€ 72.309	€ 47.309	€ 42.969	€ 4.340
Totaal	€ 72.309	€ 47.309	€ 42.969	€ 4.340

Paragraaf 4: Financiering

Algemeen

Financiering betreft de wijze waarop de gemeente benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijk) overtollige geldmiddelen belegt. De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is samen met de financiële verordening en het treasurystatuut, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Beleid

Leningen en garanties worden slechts verstrekt voor de uitvoeringen van de publieke taak. Er moet een optimaal rendement verkregen worden dan wel moeten de lasten zoveel mogelijk gereduceerd worden. Hierbij moet de organisatie zo goed mogelijk beschermd worden tegen ongewenste financiële risico's en moet er dus defensief en risicomijdend opgetreden worden.

Renterisico's

De risico's die samenhangen met de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan voornamelijk uit renterisico's, die worden getoetst aan twee normen:

- De renterisiconorm. Hiermee wordt het renterisico op de vaste schuld in beeld gebracht;
- De kasgeldlimiet. Deze geeft het maximale bedrag aan dat aan vlottende financieringsmiddelen mag worden opgenomen.

Rente-risiconorm

Door het vaststellen van een renterisiconorm vindt de begrenzing van de renterisico's op de gemeentelijke langlopende leningen plaats. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen maximaal 20% van het begrotingstotaal mogen bedragen. Voor Nederweert is deze norm op basis van de begrotingscijfers als volgt:

Berekening renterisico vaste schuld (Bedragen in €)	Rekening 2016	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Rente herziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
Herfinanciering (verplicht te betalen aflossing)	0	0	0	0
Totaal grondslag rente risico	0	0	0	0
Begrotingstotaal	37.913.402	48.499.700	39.457.318	40.726.898
Rente-risiconorm 20%	7.582.680	9.699.940	7.891.464	8.145.380
Onderschrijding norm	7.582.680	9.699.940	7.891.464	8.145.380

Nederweert heeft geen vaste financieringsmiddelen afgesloten en is geheel gefinancierd met eigen middelen. Er is sprake van financieringsoverschot en de verwachting is dat dit de komende jaren ook zo zal blijven. Herfinanciering of renteherziening is niet aan de orde en er is geen renterisico.

Kasgeldlimiet

Voor de kasgeldlimiet is er een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schulden (looptijd korter dan 1 jaar). De reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico met zich meebrengt, omdat de rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Bij een (dreigende, langdurige) overschrijding van de kasgeldlimiet wordt overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden (looptijd >1 jaar). De kasgeldlimiet, uitgedrukt in percentage, wordt jaarlijks vastgesteld. Voor 2018 is de kasgeldlimiet bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal.

Voor Nederweert betekent dit een kasgeldlimiet 2018 van 8,5% van € 40.726.898 zijnde € 3.461.786. Voor 2018 is de kasgeldlimiet niet benaderd.

Bedragen in €	Netto vlottend overschot	Kasgeldlimiet	Overschrijding	Onderschrijding
1e kwartaal 2018	18.844.099	3.461.786	0	22.305.885
2e kwartaal 2018	20.697.772	3.461.786	0	24.159.558
3e kwartaal 2018	23.624.091	3.461.786	0	27.085.877
4e kwartaal 2018	25.709.747	3.461.786	0	29.171.533

De financieringspositie

De financierings- en vermogenspositie per 31 december 2018 is als volgt:

Financieringspositie		31-12-2018
Boekwaarde vaste activa en bouwgrondexploitatie	€	23.070.913
Beschikbare financieringsmiddelen		
- Eigen financieringsmiddelen, reserves	€	28.896.491
- Vreemd financieringsmiddelen, voorzieningen	€	19.502.068
Totaal beschikbare financieringsmiddelen	€	48.398.559
Geraamd financieringsoverschot	€	25.327.646

Rentekosten en- opbrengsten

In het kader van de financieringsfunctie zijn in deze jaarrekening de volgende externe rentekosten en –opbrengsten opgenomen.

Externe rentebaten en - lasten (Bedragen in €)	Rekening 2016	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Rente vaste leningen	0	0	0	0
Totaal rentelasten	0	0	0	0
Vaste termijn rekening 10 jr 4,15% € 1,25 mln	51.875	51.875	51.875	51.875
Totaal rentebaten	51.875	51.875	51.875	51.875
Per saldo voordelig	51.875	51.875	51.875	51.875

EMU saldo

Omschrijving	2017	2018	2018
	x € 1000,- Volgens realisatie 2017	x € 1000,- Volgens begroting 2018	x € 1000,- Volgens rekening 2018
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	4.322	724	77-
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.162	1.090	1.038
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	1.657	1.420	1.991
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	405	289	1.016
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	1.675	1.215	634
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	-	-	4.682
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	638	764	237
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee ☐ ja ☒ nee ☐ ja ☒ nee		
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	-	-	-
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-
Berekend EMU-saldo	4.423	966	5.747

Liquiditeitsbegroting

De liquiditeitsbegroting is een overzicht van de verwachte ontvangsten en uitgaven. Hieronder een overzicht van het verloop van de liquiditeit.

Liquiditeit	Werkelijk 2018
01-01-2018	€ 19.841.092
31-12-2018	€ 26.241.559

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad geeft de financiële situatie weer. Is er genoeg geld om aan alle verplichtingen t.a.v. de voorzieningen te voldoen, als deze zich allemaal in één keer manifesteren? De financiële positie van gemeente Nederweert is positief. De dekkingsgraad geeft een positieve weergave in 2018 van:

Stand		Werkelijk 2018
Liquiditeit	31-12-2018	€ 26.241.559
Saldo voorziening	31-12-2018	€ 16.453.863
Dekkingsgraad in €	31-12-2018	€ 9.787.696
Dekkingsgraad in %	31-12-2018	159%

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Visie op Bedrijfsvoering

De gemeente Nederweert wil een autonome gemeente blijven, die dicht bij haar burgers staat én zichtbaar is in het publieke domein. Om deze doelstelling te verwezenlijken is het noodzakelijk dat de ambtelijke organisatie zich verder blijft ontwikkelen naar een professionele, flexibele organisatie die de samenwerking opzoekt. Daarbij moeten we de interne dienstverlening in verbinding brengen met deze ontwikkelingen. Hoe de ondersteunende functie van de afdeling er naar de toekomst toe uit ziet is uitgewerkt in de visie op bedrijfsvoering en deze visie wordt sinds 1 jan 2015 geïmplementeerd.

Onderstaand worden de ondersteunende ontwikkelingen op gebied van personeel, financiën, , communicatie, informatisering en automatisering, inkoop, huisvesting toegelicht. Ook wordt ingegaan op samenwerking en monitoring en verbeteringen.

Samenhang met overige programma's

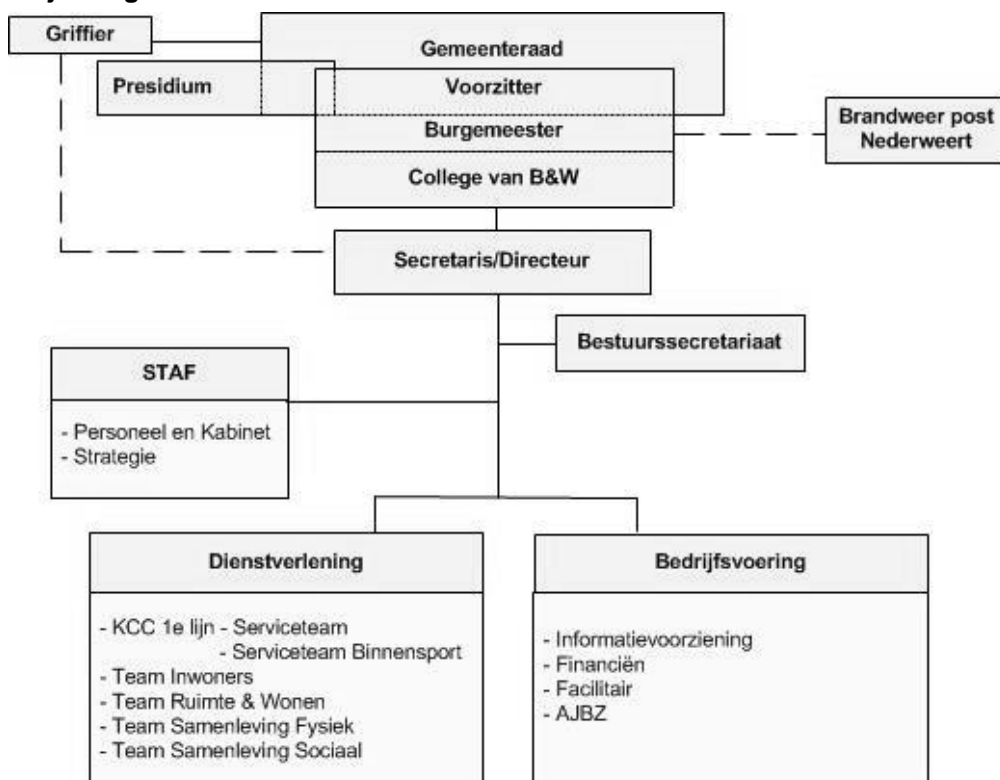
De bedrijfsvoering is ondersteunend aan de dienstverlening en heeft dus grote raakvlakken met alle programma's. De genoemde taakvelden zijn van invloed op alle programma's. Inkoop, huisvesting, financiën en personeel zijn voor de hand liggend. In het programma 4. bestuur ligt de verantwoordelijkheid voor het digitaliseren van processen, bouwen van ICT-infrastructuur en de doorontwikkeling van de Digitale agenda (DA) 2020.

Risico's in de bedrijfsvoering

De paragraaf weerstandvermogen geeft inzicht in de risico's welke we zien in de bedrijfsvoering. Op het gebied van Financiën wordt ingegaan op de risico's VPB- plicht, gegarandeerde geldleningen en de financiële verhoudingen met het rijk. Ook invoering van de omgevingswet is uitgewerkt en heeft ten aanzien van de elementen personeel en processen duidelijke relaties met de inrichting van de bedrijfsvoering.

Het personeel is ons belangrijkste kapitaal. Duurzame inzetbaarheid (DI) is hierbij een belangrijk begrip. We sturen hierop met ons strategisch personeelsplan. Daarnaast zijn instrumenten zoals; gesprekscyclus, opleidingsplan, preventief medisch onderzoek, onderzoek duurzame inzetbaarheid 2017, leeftijdsfasebewust personeelsbeleid en mantelzorg vriendelijk personeelsbeleid, belangrijk om op basis van analyse/advies interventies in te zetten om DI te bevorderen.

Gemeentelijke Organisatie

De gemeentelijke organisatie bestaat uit twee afdelingen en een stafbureau.

De afdelingen zijn weer opgesplitst in diverse teams, met afhankelijk van de grote van het team een teamleider of –coördinator.

Het managementteam bestaat uit de gemeentesecretaris en twee afdelingshoofden. Dit maakt dat de lijnen kort zijn.

Nadat de formatie enkele jaren geleden qua omvang gekrompen is, is er nu weer een stijging te zien. Een aantal factoren speelt hierbij een rol. Zo zien we dat sommige teams te maken hebben met een structurele toename van aanvragen (bijvoorbeeld bij uitkeringen binnen het sociale domein of vanwege de vergunningsaanvragen). Ook sommige uitbestede werkzaamheden laten we vanwege efficiency weer in eigen huis plaatsvinden. Tot slot is uitbreiding van de formatie aan de orde op basis van politiek / bestuurlijke keuzes. Denk hierbij bijvoorbeeld aan taken zoals duurzaamheid, handhaving en ondermijning.

Personeelsaspecten

De taakstellende bezuinigingen op personeel

De taakstellende bezuinigingen op het personeel zijn volledig gerealiseerd en in de begroting verwerkt.

Onze dienstverlening beweegt mee

Vanuit de kernwaarden klantgerichtheid, wendbaarheid, veranderbaarheid en openheid zorgen de medewerkers voor een goede dienstverlening. De veranderende rol van burger, ondernemer en gemeente vullen we in door servicegerichtheid. We bewegen mee met de vraag van onze burgers. Om die reden zijn de openingstijden aangepast. Waar mogelijk blijven we verbeteringen doorvoeren op basis van repeterende dienstverleningsonderzoeken.

De personeelskosten en de nodige opleidingskosten

De uitkomst van de Cao-afspraken zijn verwerkt in de begroting. De cao heeft een looptijd tot 1 januari 2019. De salarissen stegen in 2018 met 1,5% per 1 januari 2018 en het Individueel Keuze Budget (IKB) met 0,25% per 1 juli 2018. Deze salarisstijging werkt door in de personeelsbegroting 2018.

De gemiddelde leeftijd van het personeel daalt

De trend van vergrijzing en ontgroening weten we in Nederweert succesvol te keren. De gemiddelde leeftijd bedraagt op per 1 juli 2018 48,18 jaar, tegen 48,81 jaar per 1 juli 2017. Bij aannname van nieuw personeel valt de instroom van jonge ambtenaren op.

Ziekteverzuimcijfer hoog

Het verzuimcijfer is voor onze organisatie 4,99% over 1ste helft van 2018. In 2017 was het ziekteverzuimpercentage voor gemeenten tot 20.000 inwoners gemiddeld 4,8%. Voor alle gemeenten was dat 5,4%. We zitten dus iets hoger dan de gemeenten in onze grootteklasse maar niet veel. Langdurig verzuim van medewerkers heeft in onze relatief kleine organisatie een directe stijging tot gevolg. We kennen in onze organisatie weinig kort verzuim. Deze ziekteverzuimfrequentie is onverminderd laag.

Door diverse preventiemaatregelen en aandacht voor duurzame inzetbaarheid, proberen we het ziekteverzuim te beperken. Naast verzuimbeleid blijft ook de werkbelasting een belangrijk onderwerp binnen onze organisatie. Via de Individuele Werk Plannen, functionerings- en beoordelingsgesprekken komt dit onderwerp standaard terug.

Financiën

De financiële bedrijfsvoering (financieel beleid en financieel beheer) vervult een belangrijke plaats op het speelveld van de bedrijfsvoering. Het is de spil in de gemeentelijke planning & control (P&C). Wij bouwen voortdurend aan een cyclus die management, college en raad in staat stelt om de juiste beslissingen te nemen.

1. *Ontwikkeling*

Het boekwerk zoals het voor u ligt, is ten opzichte van voorgaand jaar verbeterd op leesbaarheid en voldoet aan de BBV-wetgeving.

2. *Planning*

We werken al jaren naar tevredenheid met een bestuurlijke planning voor de vaststelling van de P&C-producten zoals:

- jaarstukken;
- programmabegroting;
- bestuursrapportages;
- kadernota;
- en nota reserves en voorzieningen.

Het sporenboek hebben we in 2018 gebruikt, zodat de P&C planning en de overige plannings binnen de ambtelijke organisatie met elkaar gesynchroniseerd zijn. Op verzoek van de afdelingen heeft er op gezamenlijk of individueel niveau voorlichting plaats gevonden. Hiermee is de integrale rol van budgethouder verbeterd.

3. *Beheersing*

Doelstelling was een juiste, tijdige, betrouwbare en volledige informatievoorziening te waarborgen. Het verbeteren van het financiële beheer is een permanent streven. Hierbij is gewerkt aan een vereenvoudiging van onze kostenverdeling, inrichting van de financiële administratie, jaarlijkse doorkijk reserves & voorzieningen, liquiditeitsprognose, risicomanagement, weerstandsvermogen en de –ratio. In 2018 heeft het accent gelegen op het doorlichten van de budgetten, verder vereenvoudigen van de P&C cyclus, optimaliseren van de interne controle en het automatiseren van de financiële processen.

4. *Control en audit*

We hebben geconstateerd dat onze interne controle meer focus en meer eenvoud nodig had. We hebben gedurende de processen de vinger aan de pols gehouden en daarbij geadviseerd vanuit een onafhankelijke houding. Ook is het risicomanagement geëvalueerd en zijn de verbeterpunten verder geïmplementeerd. De agenda voor control en audits is vastgelegd in het controleprotocol. Dit is afgestemd met onze huisaccountant en vastgesteld door de Raad.

Financiële sturing heeft plaats gevonden met de bestuurlijke producten en diverse regelingen en verordeningen; budgethoudersregeling, treasurystatuut, ect.

Informatie en Automatisering

Informatiemanagement (IM) ondersteunt de afdelingen bij het realiseren van de overheidsbrede verplichting om een compacte, efficiënte organisatie met hoogwaardige dienstverlening te zijn. Digitalisering is hiervoor een vereiste. Het digitale kanaal is het voorkeurskanaal. Het motto is: “digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet”. De ambitie op gebied van dienstverlening van de gezamenlijke overheden is vastgelegd in een overheidsbrede visie voor de periode tot 2020. Deze visie wordt ook wel de Digitale Agenda 2020 (DA2020) genoemd. DA2020 ondersteunt, ontzorgt en versterkt gemeenten daarbij en doet dat aan de hand van een zestal doelstellingen:

1. Meer datagedreven werken;
2. Optimaliseren van gemeenschappelijke infrastructuur;
3. Samen organiseren;
4. Verbeteren dienstverlening inwoners;
5. Verbeteren dienstverlening ondernemers;
6. Verder brengen van innovatie en onderzoek.

In 2018 hebben we succesvol meegedaan aan de blockchainpilot e-Waarmerken. Met eWaarmerk wordt de mogelijkheid geboden om een digitaal informatieobject te voorzien van een digitale vingerafdruk. Dit digitale eWaarmerk wordt opgeslagen op basis van blockchaintechnologie en kan in geen geval gewijzigd of gemanipuleerd worden. De ontvanger kan te allen tijde controleren of vorm, inhoud en structuur van het ontvangen digitale document hetzelfde als het origineel is.

Een **blockchain** (Nederlands: blokketen) is een systeem dat gebruikt kan worden om gegevens vast te leggen. Dit kunnen bijvoorbeeld overschrijvingen zijn zoals die bij een reguliere bank mogelijk zijn, maar kan ook eigendomsaktes, afspraken, persoonlijke berichten of andere gegevens bevatten. Het bijzondere aan de blockchain is dat dit mogelijk is zonder centrale autoriteit waardoor het vervalsen van de vastgelegde gegevens niet mogelijk is door één centraal punt te corrumperen. De bekendste implementatie van de blockchain is de [Bitcoin](#).

In 2018 is ook verder gegaan op de ingeslagen weg om te digitaliseren op de Nederweertse maat (van analoog naar digitaal) en zijn de volgende resultaten geboekt:

- Handboek vervanging
- Afronding overbrenging van dossiers (wettelijke plicht) periode 1991-2010 die daarmee openbaar worden. Overbrenging gebeurt na 20 jaar bewaring
- Backlogscannen: het digitaliseren van bestaande (afgeronde) papieren dossiers i.c. de tankcertificaten.
- Onderzoek naar verdere uitrol digitale handtekening
- Aanpassing huidig scanproces
- Onderzoek naar aansluiting E-depot. Een e-depot is een duurzame bewaaromgeving voor digitale (gedigitaliseerde) stukken

Samenwerkingsverbanden

ICT samenwerking Noord- en Midden-Limburg

Eind 2018 is de technische aansluiting op de bestaande ICT-samenwerking Venlo-Weert-Roermond (ICT NML) voor 95% gerealiseerd. De firewall migratie is het laatste onderdeel en wordt in januari 2019 afgerond. De nieuwe Bedrijfsvoeringsorganisatie BVO ICT NML is in 2018 formeel gestart en de invulling daarvan is nagenoeg afgerond. Voor Nederweert spelen de te door ICT NML te leveren diensten een belangrijke rol. De basis legden we via de producten- en dienstencatalogus. In 2018 is veel energie gestoken in de overdracht en fine-tuning van die producten en diensten. Begin 2019 wordt dat traject afgerond.

Het Expertise Centrum Geo (ECGeo)

De gemeenten Leudal, Nederweert, Roermond en Weert (LNRW-gemeenten) hebben – met behoud van ieders verantwoordelijkheid – een samenwerkingsvorm die als doel heeft invulling te geven aan de wettelijke verplichtingen uit de Wet BGT en vervolgens aan het optimaliseren van het beheer en gebruik van Geo-informatie. BGT staat voor Basisregistratie Grootchalige Topografie. Geo is de afkorting van geografisch. Geo-informatie is de term voor informatie met een ruimtelijke component (locatie). In 2017 is die beheerorganisatie van start gegaan en in 2018 heeft de verdere finetuning en het realiseren van de visie centraal gestaan. In deze visie staan de volgende kernelementen:

- Het ECGeo zorgt dat gemeentelijke processen optimaal ondersteund worden door toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige ruimtelijke informatie tegen beperkte meerkosten.
- Door bundeling van kennis en kunde uit de gemeenten in één gespecialiseerd expertise centrum gericht op de geografische taakuitvoering, kan de uitvoering voldoen en blijven voldoen aan de eisen die vanuit wetgeving en de gemeentelijke processen gesteld worden: kwalitatief hoogwaardig, efficiënt, snel, innovatief, robuust, regionaal uniform en met continuïteit.

Informatiebeveiliging en privacy

De (wettelijke) eisen rondom informatiebeveiliging en privacy zijn aangescherpt. In 2018 hebben de ENSIA audit en AVG hun intrede gedaan en hebben wij de daarvoor benodigde acties opgepakt. Het gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid is op basis van het vorenstaande geactualiseerd. Dat beleid is bestuurlijk vastgesteld.

ENSIA Audit

ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) heeft tot doel het verantwoordingsproces over informatieveiligheid verder te professionaliseren door het toezicht te bundelen en aan te sluiten op de gemeentelijke Planning & Control-cyclus. ENSIA heeft de volgende uitgangspunten:

- Horizontale verantwoording (binnen de gemeente): Nederweert heeft de Baseline Informatieveiligheid Gemeenten (BIG) geïmplementeerd. Deze baseline is nu de kern van de verantwoording over informatieveiligheid aan de gemeenteraad. De horizontale verantwoording bestaat uit de zelfevaluatie, een IT-audit, een verklaring van het College van B&W en een passage over informatieveiligheid in het jaarverslag.

- Verticale verantwoording (aan diverse departementen): over de stelsels BRP, PUN, Suwinet, BAG, BGT en DigiD¹ moeten wij ook verantwoording afleggen. De horizontale verantwoording richting gemeenteraad vormt hiervoor de basis. De normen van de BIG en de specifieke normen van de BRP, PUN, Suwinet, BAG, BGT en DigiD zijn opgenomen in de zelfevaluatievragenlijst. In deze lijst zijn ook vragen over niet-informatieveiligheidsaspecten opgenomen van genoemde stelsels, zodat de gemeente Nederweert deze niet op een apart moment hoeft te beantwoorden.
- Single Information Audit: Dit betekent dat wij één keer per jaar deze zelfevaluatielijst invullen. De informatie wordt gebruikt voor de horizontale verantwoording richting gemeenteraad en de diverse verticale verantwoordingslijnen richting departementen. Hierdoor heeft het gemeentebestuur meer overzicht over de stand van zaken van de informatieveiligheid en kan het hier ook beter op sturen.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing en geldt dezelfde privacywetgeving in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt niet meer. De AVG versterkt de positie van de betrokkenen (de mensen van wie gegevens worden verwerkt). Zij krijgen nieuwe privacyrechten en hun bestaande rechten worden sterker. Organisaties die persoonsgegevens verwerken krijgen meer verplichtingen. De nadruk ligt – meer dan nu – op de verantwoordelijkheid van organisaties om te kunnen aantonen dat zij zich aan de wet houden. De gemeente Nederweert heeft in dat kader in 2018 een viertal Privacy Impact Assessments (PIA's) uitgevoerd:

- Er zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten
- Er zijn bewustwordings-acties uitgevoerd
- Er is een verwerkingenregister opgesteld
- Er is een Functionaris Gegevensbescherming aangesteld en aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Communicatie

Als betrouwbare overheid informeren wij onze inwoners juist, tijdig en volledig. Wij betrekken onze inwoners al in een vroeg stadium bij de totstandkoming van ons beleid en onze plannen.

Wij zetten diverse analoge en digitale communicatiemiddelen in om onze inwoners te bereiken. We doen dit pragmatisch en innovatief (gebruik moderne middelen, zoals social media) en verbeteren continue.

Zo zijn de volgende zes taakvelden herijkt:

- externe communicatie
- interne communicatie
- beleidsprocescommunicatie
- corporate communicatie
- media communicatie
- crisiscommunicatie.

Deze taakvelden zijn uitgewerkt in de communicatievisie 2019 die in 2018 bestuurlijk is vastgesteld. Waar in 2017 nog de behoefte was aan een full-time strateeg is er een verschuiving van strategisch naar ook tactisch niveau. Zo is er de behoefte om het bestuur te (blijven) adviseren en van feedback te voorzien op communicatie uitingen, mondeling en op sociale media. Om aan deze verschuiving en behoefte te voldoen is in 2018 besloten om een communicatieadviseur te gaan werven.

Inzet van social media

Er is een goede en gedegen social media strategie uitgewerkt en ingevoerd. Op basis van o.a. een werkplan beheren wij aantrekkelijke content op Facebook. Dit is een tijd gebeurd m.b.v. een externe partij. Inmiddels is social media zodanig ingebed binnen de organisatie dat het Klantencontact Centrum samen met Cluster Communicatie de taken zelfstandig uitvoert.

Mede-realisatie doelstellingen overheidsprogramma's Digitaal 2017 en Digitale agenda 2020

---

¹ Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling Nederland (PUN), Suwinet is het systeem van informatie-uitwisseling bij de uitvoering van de wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (SUWI), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Digitale Identiteit (DigiD)

Het cluster Communicatie heeft een groot aantal prestaties geleverd m.b.t. het digitaliseringstraject. Hiermee staan wij ook landelijk gezien weer wat hoger in de digitale monitor. Maar veel belangrijker is dat de dienstverlening aan de burgers en bedrijven digitaal toegankelijker en uniformer is. Concreet gaat het dan om:

- Er zijn 36 nieuwe e-formulieren gebouwd en ontsloten.
- De formulieren, website en het beheer zijn AVG-proof gemaakt.
- Er zijn 12 taakprestatietesten uitgevoerd en de resultaten hiervan zijn verwerkt in de usability van de website.
- We zijn aangesloten op eIDAS, waardoor we voldoen aan de Europese verordening. eIDAS is de Europese variant van DigiD.
- We zijn aangesloten op DNSECC (beveiligingsmaatregel).
- E-herkenning (DigiD voor bedrijven) is geïmplementeerd.
- We zijn aangesloten op de Berichtenbox van MijnOverheid

Begrijpelijke taal

We hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in het schrijven van begrijpelijke en heldere brieven en e-mails. Iedere brief of e-mail is namelijk een visitekaartje van de gemeente Nederweert. Op onze website zijn de eerste 30 producten op B1-niveau herschreven (begrijpelijke taal). Via een aantal interne schrijfcoaches borgen we deze schrijfwijze in onze organisatie.

Inkoop

De gemeente Nederweert wil een integere en betrouwbare opdrachtgever zijn die leveranciers, dienstverleners en aannemers eerlijke en gelijke kansen biedt door het inkoop- en aanbestedingsbeleid, -reglement, de algemene inkoopvoorwaarden en GIBIT toe te passen.

Om invulling te geven aan dit geheel is geruime tijd externe inkoopadvisering ingehuurd. Eind 2017 kwam de organisatie voor de keuze te staan om d.m.v. een aanbesteding een inkoopadviseur in te huren of een vacature open te stellen. In 2018 is een vacature opengesteld en per 1 mei 2018 is een inkoopadviseur aangesteld.

Inkoopadvisering heeft zich toegespitst op ondersteuning en begeleiding bij meervoudig onderhandse aanbestedingen. Daarnaast wordt de inkoopadviseur ingezet voor regionale inkoop voor o.a. het sociale domein.

Er is begonnen met het digitaliseren van het inkoopproces dat verder vervolg krijgt in 2019.

In 2018 heeft inkoop samenwerking plaatsgevonden in verbinding met andere overheden via samenwerkingsverbanden ICT NML, EC Geo en 3D's Midden-Limburgse gemeenten (Sociaal Domein).

Daarnaast bundelt regionale inkoopkracht zich via de inkoopadviseurs van Limburgse gemeenten en Inkoop Centrum Zuid om aanbestedingen gezamenlijk uit te voeren. Dit heeft geresulteerd in raamovereenkomsten voor bijvoorbeeld verzekeringen, asfaltonderhoud, leveren en plaatsen van speeltoestellen en reinigen en inspecteren van riolen.

Doorlopend is gewerkt aan bewuste keuzes, handelwijzen en gevolgen voor de maatschappij, milieu en wat de markt te bieden heeft. Hierbij wordt door alle partijen maatschappelijke verantwoording genomen door o.a. duurzame innovatieve ontwikkelingen tot stand te brengen en maatschappelijk verantwoord te ondernemen.

In 2018 geeft gemeente Nederweert het goede voorbeeld dat zich o.a. vertaalt in:

- lease van elektrische bedrijfsauto's met bijbehorende oplaadpalen
- aanleg van de nieuwe klimaatbestendige groenvoorziening rond een deel van het gemeentehuis
- verduurzaming gemeentelijke gebouwen
- aanleg van openbare Led verlichting
- inzet van social return waarbij het zorgcentrum St. Joseph een duofiets van een leverancier van zorg- en welzijnshulpmiddelen geschonken kreeg
- aanschaf van energiezuinige apparatuur die duurzaam zijn geproduceerd met duurzame materialen
- gebruik bij restauratiewerken van hernieuwbare materialen in het kader van circulaire economie om de vraag naar nieuwe grondstoffen en de afvalstroom te beperken.

Huisvesting

De huidige kantooromgeving ondersteunt in belangrijke mate de organisatievorm. Dit komt de dienstverlening ten goede. De beschikbare werkplekken en vergaderruimtes worden optimaal gebruikt en de koffiecorners stimuleren de samenhang en vergroten de onderlinge communicatie in de organisatie.

In 2018 zijn de beschikbare werkplekken met 5 stuks uitgebreid zodat weer voldaan werd aan de afgesproken bezettingsgraad. Ook is een innovatieve vergaderruimte ingericht en is gestart met de voorbereiding voor de renovatie van de bestuursvleugel..

Bij alle facilitaire inkopen en vervangingen wordt rekening gehouden met de MVI-criteria van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Samenwerking

Kwaliteit, klantgerichtheid, kwetsbaarheid, kosten

Vanwege onze schaal is samenwerking een must. Samenwerking vindt op vele terreinen plaats, met ook diverse partners. Samenwerken heeft twee belangrijke voordelen:

- de kwetsbaarheid neemt af bij samenwerking met andere partijen.
- kwaliteitsverbetering: met meer massa bereik je vaak een betere onderhandelingspositie naar andere partijen toe.

De tijd dat samenwerking vooral financieel gedreven was, ligt achter ons. Als er minder kosten zijn is dit meegenomen. De praktijk laat zien dat er vaak “minder meerkosten” zijn. Mooie uitzondering vormt de samenwerking rondom belastingen (BsGW). Hier is wel een aanzienlijke substantiële bezuiniging gerealiseerd. Van deze samenwerking valt wel te leren dat groei hand in hand moet gaan met investeren in bedrijfsvoering. In 2018 heeft de BsGW de interne organisatie tegen het licht gehouden en een organisatieontwikkelingsplan opgesteld.

Bij de ICT-samenwerking (met Venlo, Roermond en Weert) is met name kwaliteit en kwetsbaarheid de drijfveer.. Bij deze samenwerking is er ook de ambitie om nieuwe toetreders toe te laten. In 2018 zijn al technische voorbereidingen gedaan bij gemeenten Bergen en Leudal. Beide gemeenten zullen in 2019 Raadsbesluiten hiertoe nemen. Dit heeft ook een financieel voordeel voor Nederweert. Op andere terreinen zoals RUD, Veiligheidsregio en ECGEO gaat het vooral om efficiencywinst, kwaliteit en vermindering kwetsbaarheid.

Vensters voor Bedrijfsvoering: Beter presteren door van elkaar te leren

We willen onze bedrijfsvoering zodanig organiseren dat we kwaliteit leveren, efficiënter werken en de continuïteit borgen, en dat tegen zo gering mogelijke kosten. Een instrument wat we hierbij jaarlijks inzetten is “Vensters voor Bedrijfsvoering”. Dit instrument is ontwikkeld door de Vereniging van Gemeentesecretarissen (VGS) samen met KING en de overheidsstichting ICTU. Sinds 2013 gebruiken we dit instrument. Jaarlijks voeren we een feitenonderzoek uit. Dit onderzoek toetst de bedrijfsvoering aan de hand van 41 indicatoren. We vergelijken de prestaties van Nederweert met andere gemeenten om zo van elkaar te leren en verbeteracties door te voeren. Tweejaarlijks voeren we een belevingsonderzoek uit. Met dit instrument brengen we op een gestructureerde wijze onze bedrijfsvoering in kaart. Hoe hebben wij ons werk in de bedrijfsvoering georganiseerd, welke resultaten bereiken we met onze bedrijfsvoering en vooral ook hoe wordt de kwaliteit van onze bedrijfsvoering binnen de gemeente beleefd? Ook dit onderzoek leidt tot verbeteracties.

Bedrijfsvoering in cijfers

Eerder in deze paragraaf zijn highlights benoemd waarop de gemeente op wil inzetten op het gebied van bedrijfsvoering. Onder programma 4 Bestuur is de overhead in cijfers van de gemeente Nederweert opgenomen op totaalniveau van baten en lasten. Wij beschouwen de overheadkosten als zijnde de totale bedrijfskosten. Onderstaand besteden we verder aandacht aan het meerjarig cijfermatig inzicht in de baten en lasten van de overhead (lees: bedrijfsvoering).

Overhead	Lasten 2018	Baten 2018	Lasten 2019	Baten 2019	Lasten 2020	Baten 2020	Lasten 2021	Baten 2021
Leidinggevende	214.569	-	214.601	-	214.634	-	214.667	-
Financiën	472.426	-	473.399	-	474.391	-	475.398	-
P&K	525.797	-	529.764	-	533.802	-	537.900	-
Serviceteam	413.601	-	414.088	-	410.406	-	410.909	-
Juridische zaken	578.047	-	579.303	-	580.580	-	581.875	-
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	196.356	-	197.572	-	198.800	-	200.053	-
Informatievoorziening	1.687.418	-	1.616.307	-	1.613.793	-	1.603.759	-
Facilitaire zaken en huisvesting	924.641	5.558	924.020	5.558	934.793	5.558	925.136	5.558
Totaal overhead	5.012.855	5.558	4.949.054	5.558	4.961.199	5.558	4.949.697	5.558

Paragraaf 6: Verbonden partijen

Inleiding

In deze paragraaf worden conform artikel 15 BBV de relaties beschreven met rechtspersonen, waar aan de gemeente zich heeft verbonden. Met verbonden partijen wordt bedoeld privaatrechtelijke of publiekrechtelijke partijen, waar in een gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang houdt zeggenschap in, hetzij door vertegenwoordiging in het bestuur hetzij door stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is, indien de verbonden partij failliet gaat, danwel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Visie/ beleidskaders

Ons uitgangspunt is samenwerking op maat, daar waar dat wederzijdse voordelen en resultaat oplevert. Hierbij denken we aan financiële voordelen, het delen van expertise, efficiency- en organisatievoordelen, een betere kwaliteit, meer continuïteit en slagvaardigheid. Deze samenwerking op maat kunnen we op een aantal manieren invullen: samenwerking op ad-hoc basis, een gestructureerde samenwerking op uitvoerende taken, een gezamenlijke 'back office' en/ of samenwerking met private partijen op bepaalde, nog aan te wijzen, onderdelen. Wij accepteren dat dit soms gepaard gaat met beperkingen voor onze eigen bevoegdheden doch dit geldt ook voor onze samenwerkingspartners. Wij zijn bereid daarin te investeren en respecteren daarbij de autonomie en eigen identiteit van onze samenwerkingspartners. Dit verwachten wij ook van onze partners.

De visie is in 2006 door de raad vastgesteld en bevestigd in de Strategische visie Nederweert in 2020.

Lijst van verbonden partijen

De gemeente Nederweert heeft bestuurlijke en financiële belangen in onderstaande organisaties:

Nr.	Rechtspersoon waarin wordt deelgenomen	Rechtsvorm
Gemeenschappelijke regelingen		
1	Werkvoorzieningschap De Risse	Gemeenschappelijke regeling
2	Veiligheidsregio Limburg-Noord	Gemeenschappelijke regeling
3	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen BSGW	Gemeenschappelijke regeling
4	Omnibuzz	Gemeenschappelijke regeling
5	ICT NML	Gemeenschappelijke regeling
6	RUD Limburg-Noord	Gemeenschappelijke regeling
7	ECGeo	Gemeenschappelijke regeling
Vennootschappen en coöperaties		
8	NV Bank en Nederlandse Gemeenten	N.V.
9	Nazorg Limburg B.V.	B.V.
10	Verkoop vennootschap B.V.	B.V.
11	CSV Amsterdam B.V.	B.V.
12	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	B.V.
13	Waterleidingmaatschappij Limburg N.V.	N.V.
14	Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Panneweg BV/ CV Nederweert	B.V./C.V.
15	ENEXIS HOLDING N.V. (1)	N.V.
16	CBL vennootschap B.V.	B.V.
17	Vordering Enexis B.V.	B.V.
Stichtingen en verenigingen		
18	Stichting Keyport 2020	Stichting
19	Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen ENEXIS HOLDING N.V. (VEGAL)	Vereniging
Overige verbonden partijen		
Niet van toepassing		

1): Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent in 2009 gesplitst in een Netwerkbedrijf en een productie- en levering Bedrijf. Ten gevolge van die wet alsmede de transactie met RWE zijn onder de holding diverse werkmaatschappijen actief.

De verbonden partijen op publiekrechtelijke grondslag voeren beleid uit voor de gemeente. Naast voordelen die samenwerkingsverbanden opleveren, kunnen ook bestuurlijke en financiële risico's onderscheiden worden. De bestuurlijke en financiële risico's zijn verhoudingsgewijs, dat wil zeggen dat een gemeente naar rato van het aantal inwoners c.q. exploitatiebijdrage risico draagt. Door de afvaardigingen in het Algemeen Bestuur en/of het Dagelijks Bestuur behoudt Nederweert invloed, waardoor financiële risico's kunnen worden beheerst. Daarnaast kunnen middels deze organen (hoewel in een aantal gevallen beperkt) bestuurlijke risico's worden verminderd.

Het financieel risico van partijen op privaatrechtelijke grondslag is beperkt tot de waarde van de effecten. Over het algemeen betreft dit risico een positief risico. De werkelijke waarde bij verkoop kan namelijk hoger liggen dan de balanswaarde. Een resterend risico is het feit dat dividenduitkeringen structureel als opbrengst geraamd worden. Deze ramingen zijn gebaseerd op eerder ontvangen uitkeringen en aangekondigde beleidsontwikkelingen van de betreffende organisaties. Voorzichtigheid wordt betracht bij het ramen van dividenduitkeringen, omdat tegenvallende uitkeringen kunnen leiden tot een budgetair probleem.

Verantwoordingsinformatie

Voor verbonden partijen gelden de eigen van toepassing zijnde begroting- en verslaggevingsregels. Voor gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam en bedrijfsvoeringsorganisatie) zijn dat eveneens de regels volgens het BBV.

Privaatrechtelijke organisaties kennen geen specifieke voorschriften voor begrotingen. Indien daarvoor regels gelden, dan zijn dat regels die in het eigen statuut (of daarvan afgeleide stukken) van de organisatie zijn vastgelegd.

Overige samenwerkingsvormen

Naast de hiervoor beschreven verbonden partijen neemt de gemeente deel in een aantal samenwerkingsorganisaties die niet aan de criteria van verbonden partijen voldoen. Dat wil zeggen dat er geen sprake is van zowel een bestuurlijk belang als een financieel belang.

Het betreft de volgende organisaties:

Nr.	Rechtspersoon waarin wordt deelgenomen	Samenwerkingsvorm
1	Gebiedsbureau Weert, Nederweert en Leudal	Netwerkorganisatie
2	Samenwerking Midden-Limburg	Netwerkorganisatie

Voor nadere toelichting op taken, doelstelling, financiën en risico's verwijzen wij naar de inhoudelijk programma's en het overzicht op de volgende bladzijdes.

Matrix verbonden partijen

Bedragen x € 1.000

Naam	Plaats	Rechtsvorm	Openbaar belang	Risico's	Verandering belang gemeente	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat	Bijdrage	Programma
						1-1-2018	31-12-2018	1-1-2018	31-12-2018	2018	2018	
Gemeenschappelijke regelingen												
Werkvoorzieningschap De Risse	Weert	GR	De Risse richt zich op het bieden van kansen op werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De Risse begeleidt hen in hun ontwikkeling en biedt passende werkplekken in de eigen leerwerkbedrijven of bij reguliere werkgevers. Door Participatiewet richt organisatie zich daarnaast op andere doelgroepen sociaal domein breed.	Gemeenten verantwoordelijk voor uitvoering Wsw en voor 100% risicodragers. Voor De Risse Groep (en haar aandeelhouders) betekent de jaarlijkse subsidiedaling het grootste risico voor de toekomst. Indien dit onverkort doorgaat vindt zal het Eigen Vermogen / Weerstandsvermogen de komende jaren fors gaan afnemen. Daarnaast dient De Risse Groep de komende jaren te investeren in gebouwen, (ICT) infrastructuur, opleidingen en processen die gedurende het fusieproces "on hold" zijn gezet. Dit geheel betekent dat vanaf 2022 mogelijk additionele gemeentelijke bijdragen noodzakelijk zijn, bovenop de huidige subsidiestromen WSW / PW.	Door Participatiewet daalt aantal SW-ers en de rijkssubsidie. Eind 2016 is fusieproces tussen Risse en Westrom beëindigd. Sindsdien focus op toekomstvisie Risse als zelfstandig bedrijf. Afhankelijk van de uitwerking van de nieuwe toekomstvisie verandert belang.	€ 3.628	€ 2.562	€ 723	€ 1.423	673 negatief	€ 2.489	Progr. 3
Veiligheidsregio Limburg- Noord	Venlo	GR	1. hulpverlening bij rampen en ongevallen; 2. de collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg in de regio; 3. het bieden van een organisatie waarbinnen overleg, afstemming en/of uitvoering ten aanzien van de gemeentelijke belangen worden geïnitieerd en gefaciliteerd door middel van bestuursopdrachten.	Gemeente is risicodragers voor haar aantal inwoners naar rato risicodragers.	Geen verandering	€ 2.711	€ 2.809	€ 47.054	€ 50.702	€ 654 (neg)	€ 1.600	Progr. 4
Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	Roermond	GR	BsGW verzorgt tegen zo laag mogelijke kosten de heffing en inning van alle lokale belastingen namens haar deelnemers, beheer van de authentieke basisregistraties WOZ en BAG en uitvoering van het product waarden.	Bij ongewijzigd beleid/wetgeving zullen de proceskosten hoger uitvallen dan in de huidige begroting is opgenomen.	Geen verandering	€ 160	€ 268	€ 5.870	€ 5.860	€ 325 (neg)	€ 190	Progr. 4
Omnibuzz	Geleen	GR	Kwalitatief hoogwaardige en doelmatige regie en uitvoering doelgroepen-vervoer op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Wet op het primair Onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra.	Vervoersvolume.	Geen verandering	€ 2.006	€ 1.558	€ 1.139	€ 2.445	€ 0	€ 208	Progr. 3
ICT-NML	Venlo	GR	Aan de bedrijfsvoeringsorganisatie ICT NML (BVO ICT NML) nemen Roermond, Weert, Venlo en Nederweert deel. De deelnemers behartigen met deze ICT-samenwerking de volgende gezamenlijke belangen: - elkaar op het gebied van ICT-infrastructuur ontzorgen; - ICT-voorzieningen standaardiseren en uniformeren; - beschikbare kennis en capaciteit efficiënter inzetten; - slagvaardiger kunnen inspelen op ontwikkelingen; - toekomstige groei van ICT-kosten beperken (meer met minder); - informatiebeveiliging.	Wettelijke eisen t.a.v. Informatiebeveiliging en privacy, de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) en in het kielzog de Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) kunnen kosten met zich meebrengen. In de kadernota 2019-2022 is daarmee rekening gehouden o.b.v. de thans beschikbare informatie.	Geen verandering	€ 0	€ 5	€ 0	€ 6.140	€ 5	€ 292	Progr. 4
RUD Limburg- Noord	Venray	GR	Verbeteren van de kwaliteit van uitvoering van het omgevingsrecht en de dienstverlening	Risico is maximaal het bedrag van de bijdrage		€ 0	€ 334	€ 0	€ 1.372	€ 0	€ 126	Progr. 4
Ecgeo	Leudal	GR	Aan ECGeo nemen Leudal Nederweert Roermond en Weert deel. Het doel is om samen een Expertise Centrum Geo-informatie te vormen, waarbij continuïteit en kwaliteit in de dienstverlening gewaarborgd zijn. ECGeo is gestart in Q1 2018, eind 2019 wordt geëvalueerd.	Geen risico. Gevolg van de samenwerking is hogere kwaliteit dus extra kosten. Ook extra algemene kosten. Bij ontbinding ECGeo kunnen extra kosten ingezet worden voor aanpassing van processen en uitbesteding.	Meer continuïteit en hogere kwaliteit.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 131	

Vennootschappen en coöperaties					1-1-2018	31-12-2018	1-1-2018	31-12-2018	2018	2018		
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag	NV	Bank voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang die met gespecialiseerde financiële dienstverlening bijdraagt aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.	Lager dividend dat wordt uitgekeerd, dan geraamd	Geen verandering	€ 4.687.000	€ 4.991.000	€ 135.041.000	€ 132.518.000	€ 337.000	€ 0	-
Nazorg Limburg BV	Maastricht Airport	BV	Beheer van zes afgesloten en afgewerkte regionale stortplaatsen.	Maximale bedrag dat geïnvesteerd wordt in het aandelenkapitaal.	Bij de begroting 2018 is aangekondigd dat er mogelijk verandering doorgevoerd zouden worden binnen de werkzaamheden van Nazorg Limburg in 2018. Deze verandering zijn niet doorgezet. Het belang van de gemeente is niet gewijzigd.	€ 3.800	€ 1.800	€ 1.800	€ 1.800	€ -200 (neg)	€ 4	Progr. 1
Verkoop vennootschap BV	Den Bosch	BV	Behartigen van de belangen van de verkopende aandeelhouders na de verkoop van Essent aan RWE. Voor de afhandeling van garanties en vrijwaringen is het General Escrow fonds opgericht.	Financiële risico beperkt tot eventuele claims RWE	Geen verandering	€ 153	€ 113	€ 20	€ 57	€ 38 (neg)	€ 0	Progr. 4
CSV Amsterdam BV	Den Bosch	BV	1. Namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); 2. Het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.	Financiële risico beperkt tot eventuele claims Waterland, aansprakelijkheid voor aandeelhouders relatief gering en beperkt tot hoogte nominale AK	Geen verandering	€ 870	€ 749	€ 60	€ 68	€ 121 (neg)	€ 0	Progr. 4
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	Den Bosch	BV	Afhandelen de rechten en plichten uit de verkoop van N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) aan RWE. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant borging publiek belang kerncentrale Borssele uit 2009 die nopen tot voortbestaan van PBE in afgeslankte vorm.	Financiële risico beperkt na de levering van ERH en RWE tot eventueel contractuele vastgelegde mogelijkheden	Geen verandering	€ 1.615	€ 1.606	€ 11	€ 23	€ 15 (neg)	€ 0	Progr. 4
Waterleidingmaatschappij Limburg NV	Maastricht	NV	Voorzien in de behoefte aan water in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML tracht het doel te bereiken door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, distribueren en leveren van water.	Gemeente ter grootte van haar aandeelhouderschap risicodragend.	Geen verandering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Progr. 1
Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Pannenweg BV/CV Nederweert	Nederweert	BV/CV	Het bevorderen van economische activiteit en werkgelegenheid op het Bedrijvenpark Pannenweg.	Momenteel geen risico's in beeld.	Geen verandering	€ 1.700	€ 20	€ 53	€ 0	€ 300	€ 0	Progr. 1
ENEXIS HOLDING NV	Rosmalen	NV	Distributie van energie, beheren van de transportnetten voor energie, uitvoeren netbeheerderstaken Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet en ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.	Gemeente ter grootte van haar aandeelhouderschap risicodragend.	Geen verandering	€ 3.808.000	€ 4.024.000	€ 3.860.000	€ 3.691.000	€ 243.000	€ 0	Progr. 4
CBL vennootschap BV	Den Bosch	BV	Vertegenwoordigen van de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent als medebeheerder (naast RWE, Essent en Enexis) van het CBL Escrow Fonds.	Gemeente ter grootte van haar aandeelhouderschap risicodragend.	Geen veranderingen	€ 145	€ 138	€ 8	€ 21	€ 9 (neg)	€ 0	Progr. 4
Vordering Enexis BV	Den Bosch	BV	Limburgse gemeenten als aandeelhouders worden vertegenwoordigd via de vereniging van gemeentelijke aandeelhouders, VEGAL	Beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 20.000), art 2.81 BW.	Geen verandering	€ 17	€ 2 (neg)	€ 356.500	€ 356.324	€ 11 (neg)	€ 0	Progr. 4

Stichtingen en verenigingen						1-1-2018	31-12-2018	1-1-2018	31-12-2018	2018	2018	
Stichting Keyport 2020	Roermond	Stichting	Versterken economische structuur in de regio.	Gemeente voor beschikbaar gestelde jaarlijkse bijdrage risicodragend. De bijdrage voor Keyport 2020 bedraagt momenteel € 2,47 per inwoner.	DE bijdrage aan Keyport 2020 is in 2018 verhoogd naar € 2,47	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 42	Progr. 2
Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding NV (VEGAL)	Maastricht	Vereniging	Behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten. Het betreft de belangen die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in de naamloze vennootschap Enexis Holding N.V., de uit Essent N.V. voortkomende vennootschappen.	Risico is maximaal het bedrag van de bijdrage	Geen verandering	€ 7	€ 9	€ 0	€ 0	€ 2	€ 0	Progr. 4
Overige verbonden partijen												
Niet van toepassing												
Naam	Plaats	Rechtsvorm	Openbaar belang	Risico's	Verandering belang gemeente	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat	Bijdrage	Verwijz.
Overige samenwerkingsvormen						1-1-2018	31-12-2018	1-1-2018	31-12-2018	2018	2018	
Gebiedsbureau Weert, Nederweert, Leudal	Weert	Netwerkorganisatie/ bestuursovereenkomst	Kostenbesparing door samenwerking op gebied van landbouw en natuur (platteland) met de gemeenten Weert, Nederweert en Leudal.		Geen verandering	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	€ 42	
Samenwerking Midden- Limburg	Roermond	Netwerkorganisatie/ bestuursovereenkomst	Samen met private partijen en kennisinstellingen richting te geven aan (toekomstige) regionale ontwikkelingen op gebied van economie, omgeving en samenleving.		Financiering van deelname aan nieuwe projecten wordt in afzonderlijke voorstellen aan de ra(a)d(en) voorgelegd.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	€ 13	

Paragraaf 7: Grondbeleid

Inleiding

Een van de instrumenten om de doelen van de verschillende programma's te kunnen realiseren is het inzetten van grondbeleid. In deze paragraaf wordt aangegeven welke programma's een relatie hebben met het grondbeleid en hoe we het grondbeleid hebben ingezet om de doelen te halen.

Beleidskaders

De kaders voor het grondbeleid zijn:

- Coalitieakkoord Samen Duurzaam Verbinden (2018)
- Strategische agenda Nederweert 2020
- Notitie evaluatie stimuleringspakket woningbouw 2018
- De Kadernota Grondbeleid (2010-2014)
- Structuurvisie Nederweert, onderdeel Nota Kostenverhaal (2010)
- Regionale Structuurvisie Wonen, Zorg & Woonomgeving (2014)
- Relevante wetgeving, WRO/BRO/BBV

Activiteiten

De volgende activiteiten hebben een relatie met het grondbeleid van de gemeente:

1. De ontwikkeling van nieuwe woongebieden.
2. De (her)ontwikkeling van inbreidingslocaties
3. De ontwikkeling van het centrumplan
4. De ontwikkeling van Bedrijvenpark Pannenweg

De wijze waarop de gemeente uitvoering heeft gegeven aan het grondbeleid

1. De ontwikkeling van nieuwe woongebieden

Deze activiteit heeft een relatie met het programma 1 (Fysieke Leefomgeving), deelprogramma Bouwen en Woningmarkt. Om invulling te kunnen geven aan de bouwopgave heeft de gemeente eind vorig decennium besloten tot uitbreiding van woningbouw in alle kernen. Hiermee hebben we sindsdien voorzien in de behoefte aan grondgebonden woningen in alle kernen voor diverse doelgroepen, zoals starters en doorstromers. Voor de locaties Hoebenakker, Merenveld, Tiskesweij en Anselberg voert de gemeente een z.g. actief grondbeleid. Dat wil zeggen dat we de gronden zoveel mogelijk zelf zijn aangekocht, bouwrijp gemaakt en verkocht als bouw kavels. Soms is een z.g. bouwclaim-overeenkomst aan de orde (de grondeigenaar verkoopt de grond en koopt bouwrijpe kavels terug). De gemeente voert voor deze plannen een eigen grondexploitatie en stelt hiervoor grondprijzen vast. In 2018 is de Notitie evaluatie stimuleringsmaatregelen 2018 vastgesteld. De bouwgrondprijzen en de algemene verkoopvoorwaarden zijn daarmee geactualiseerd. Ook de startersregeling is voortgezet. Starters kunnen onder voorwaarden gebruik maken van een starterslening voor zowel nieuwbouwwoningen als bestaande starterswoningen.

Voor de vervolgfase Hoebenakker-Salmespad is in 2017 grond aangekocht en 2018 een bestemmingsplan vastgesteld. Het plan biedt ruimte aan 32 woningen, waaronder projectmatige starters- en seniorenwoningen. De uitgifte van de kavels start in het voorjaar 2019.

In Ospel (Houwakker-Vlut) en Leveroy (Leiverse Velden) voert de gemeente een z.g. faciliterend grondbeleid. Voor deze locaties zijn vooraf exploitatieovereenkomsten gesloten met de grondeigenaren en ontwikkelaars. De gemeente verleent medewerking via het vaststellen van bestemmingsplannen.

In de lopende plannen Hoebenakker, Merenveld, Tiskwesweij en Anselberg waren eind 2018 bijna alle kavels uitgegeven. Deze grondexploitaties worden de komende jaren afgerond. De prognoses en de uitkomst van een woningmarktonderzoek uit 2018 geven geen aanleiding om nieuwe uitleggebieden te gaan ontwikkelen. Volgens de meest recente prognoses mag Nederweert vanaf 2014 nog 585 woningen toevoegen tot aan de huishoudenstop (rond 2030). Hiervan zijn er tot en met 2018 287 gerealiseerd. Een belangrijk deel hiervan is gerealiseerd in de woongebieden Hoebenakker en Merenveld. De bestaande planvoorraad woningbouw biedt voldoende ruimte om de resterende bouwopgave voor Nederweert te kunnen realiseren. De behoefte richt zich meer op kleinere woningen, mede in het huursegment. Dat betekent dat de aandacht zich de komende jaren steeds meer gaat richten op de herontwikkeling van inbreidingslocaties en transformatie van leegstaand vastgoed.

2. De (her)ontwikkeling van inbreidingslocaties

Ook deze activiteit heeft een relatie met programma 1 (fysieke leefomgeving), deelprogramma bouwen en woningmarkt. Bij het ontwikkelen van woningbouw geven we steeds meer de voorkeur aan inbreiden in de bestaande woonomgeving. Dit is in lijn met het provinciale beleid en de uitgangspunten van de regionale Structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving. Kansrijke inbreidingslocaties zijn vaak eigendom van particulieren of ontwikkelaars. Een actieve grondpolitiek ligt hier minder voor de hand. Als er sprake is van een plan dat goed aansluit bij de woningbouwopgave, verlenen we medewerking via z.g. faciliterend of passief grondbeleid. We maken aan de voorkant afspraken met de ontwikkelende partij en leggen deze vast in een exploitatieovereenkomst (faciliterend). Daarna starten we een bestemmingsplanprocedure. Indien er aan de voorkant geen (goede) afspraken mogelijk zijn, stellen we een exploitatieplan op. Dan is er sprake van passief grondbeleid.

3. De ontwikkeling van het centrumplan

Deze activiteit staat in relatie met programma 1 (fysieke leefomgeving), deelprogramma centrumplan. De doelstelling is een sterk en vitaal centrum voor ondernemers en consumenten. We geven uitvoering aan de detailhandelsstructuurvisie uit 2016. Dat betekent dat we o.a. inzetten op het creëren van duurzame huisvesting voor een supermarkt op de locatie Wijen aan de Burg. Hobusstraat. Hiervoor heeft de raad in 2015 een grondexploitatie vastgesteld. De gemeente koopt het pand Wijen aan, sloopt het en levert bouwrijpe grond aan de ontwikkelaar. Eind 2017 heeft de gemeente hierover afspraken vastgelegd in een realisatieovereenkomst met de projectontwikkelaar. Eind 2018 heeft de raad ingestemd met het ontwerp-bestemmingsplan voor het centrumplan.

4. De ontwikkeling van Bedrijvenpark Pannenweg

Deze activiteit heeft een relatie met programma 2 (Levensvatbare bedrijvigheid), deelprogramma 2.2 Werken en ondernemen. De doelstelling is om de ontwikkeling van Bedrijvenpark Pannenweg in 2019 af te ronden. We hebben een actief grondbeleid (actieve acquisitie) gevoerd in samenwerking met BNG gebiedsontwikkeling. De grondverkoop is ook in 2018 succesvol geweest. Er zijn 3 kavels verkocht. Er resteert nog één uitgeefbare kavel. In overleg met BNG Gebiedsontwikkeling is besloten om het ontwikkelbedrijf na het eerste kwartaal 2019 te liquideren. Met de afronding van Pannenweg geven we invulling aan de laatste geplande ontwikkeling van bedrijventerreinen in Nederweert.

Prognose van de resultaten van de totale grondexploitatie

Woongebieden:

De exploitatie 2018 van de woongebieden zag er als volgt uit:

Complex	Omschrijving	U			I			Saldo Werkelijk	Winst uitname	Saldo
		Uitgaven Begroot	Uitgaven Werkelijk	Vershil	Inkomsten Begroot	Inkomsten Werkelijk	Vershil			
23	Strategische gronden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -		€ -
33	Anselberg	€ 5.805	€ 2.156	€ 3.649	€ 66.761	€ -	€ 66.761	€ 2.156		€ 2.156
69	Leveroy	€ 95.700	€ 5.093	€ 90.607	€ -	€ -	€ -	€ 5.093		€ 5.093
71	Merenveld	€ 213.233	€ 187.846	€ 25.387	€ 1.924.728	€ 1.633.988	€ 290.740	€ 1.446.142	€ 573.765	€ 872.377
72	Hoebenakker	€ 120.468	€ 170.757	€ 50.289	€ 1.118.637	€ 1.685.368	€ 566.731	€ 1.514.610	€ 30.934	€ 1.483.676
74	Tiskesweij	€ 29.010	€ 21.541	€ 7.469	€ 150.000	€ 163.695	€ 13.695	€ 142.154		€ 142.154
75	Salmespad	€ 513.440	€ 81.449	€ 431.991	€ 68.775	€ -	€ 68.775	€ 81.449		€ 81.449
76	Centrumplan	€ 272.000	€ 168.629	€ 103.371	€ 391.502	€ 391.502	€ 0	€ 222.872		€ 222.872
Totaal		€ 1.249.656	€ 637.472	€ 612.184	€ 3.720.403	€ 3.874.552	€ 154.149	€ 3.237.081	€ 604.699	€ 2.632.382
Saldo uitgaven - inkomsten					€ 2.470.747	€ 3.237.081		€ 3.237.081		€ 2.632.382

Een negatief bedrag betekent een positief exploitatieresultaat

Complex 23 Strategische gronden

Deze gronden vallen in de balans niet meer onder grondexploitaties maar onder materiele vaste activa – strategische gronden.

Complex 33 Anselberg

De verwachting was dat in 2018 de laatste kavel verkocht zou worden. Deze kavel is begin 2019 verkocht en de verwachting is dat deze grond exploitatie in 2019 gesloten kan worden.

Complex 69 Leveroy

De geplande sanering van het Huitje is in 2018 niet uitgevoerd. In 2019 zijn er afrondende gesprekken met de eigenaar van de grond. Er is overeengekomen dat de sanering in 2019 wordt uitgevoerd. Door de economische ontwikkelingen zijn de kosten voor de sanering hoger ingeschat dan voorgaande jaren.

Tevens is er sprake van een nieuwe ontsluiting van Leiverse velden fase 2 op de bestaande weg Haveshof. Tot nu toe was Haveshof een doodlopende weg bedoeld voor de tgoegang van de hier aan gelegen 4 woningen. Doordat dit weggedeelte nu onderdeel uitmaakt van de ontsluitingsweg dient de wegbreedte hierop aangepast te worden. Deze werkzaamheden worden gelijktijdig uitgevoerd met de rioleringswerkzaamheden die nodig zijn voor het afkoppelen van het regenwater

Dit leidt tot een toename van het tekort van ca. € 21.000. Nadat alle werkzaamheden in 2019 zijn uitgevoerd, wordt dit complex afgesloten.

Complex 71 Merenveld

In 2018 zijn er weer 15 kavels verkocht. Iets minder dan begroot maar desondanks lopen de verkopen goed. Het positieve resultaat van deze exploitatie blijft nagenoeg onveranderd goed.

Complex 72 Hoebenakker

Ook de verkopen in de grondexploitatie Hoebenakker zijn fors geweest in 2018. Hier zijn 21 kavels verkocht. Dit was iets meer dan de prognose. De kosten voor het bouw- en woonrijp maken zijn echter wel toegenomen als gevolg van de economische ontwikkelingen en vraag en aanbod op het gebied van aannemers. Dit leidt tot een verlaging van het verwachte resultaat van ca. € 200.000. Resteert nog een verwacht positief resultaat van ca. € 2,5 mln.

Complex 74 Tiskesweij

Op dit moment zijn er geen kavels vanuit de gemeente meer beschikbaar. Er zijn alleen nog 4 particuliere bouw kavels beschikbaar.

Complex 75 Hoebenakker-Salmespad

Op 6 juni 2017 heeft de raad de grondexploitatie vastgesteld voor complex 75, Hoebenakker-Salmespad. Het exploitatiegebied kent een oostelijk en een westelijk deel. Voor het oostelijke deel is in september 2018 een bestemmingsplan vastgesteld. Dit deel is inmiddels bouwrijp gemaakt. De uitgifte van de bouw kavels (ongeveer 32 woningen) is in april 2019 van start gegaan.

Voor het westelijk plandeel geldt een aparte planning. Dit heeft te maken met een bodem- en asbestsanering die hier nog dient plaats te vinden en meer tijd kost dan voorzien. Om deze rede is voor dit plandeel nog geen bestemmingsplan vastgesteld.

Daarnaast hebben zich in de tussentijd wijzigingen voorgedaan ten aanzien van de geurnormering. Naar aanleiding van twijfels over het geurreductiepercentage van gecombineerde luchtwassers zijn metingen aan dit soort luchtwassers uitgevoerd. Uit deze metingen is gebleken dat de gecombineerde luchtwassers slechter werken dan was gedacht. Naar aanleiding van deze uitkomsten zijn de geurnormen aangepast in de Regeling geurhinder en veehouderij. Deze wijziging is op 19 juli 2018 gepubliceerd in de Staatscourant. Door de gewijzigde geurnormen voldoet dit plandeel mogelijk niet of niet geheel aan de geurnorm voor de achtergrondbelasting. Die mag voor woonkernen op grond van onze eigen Geurverordening maximaal 10 OU zijn. Na afronding van de saneringswerken zal nader onderzoek moeten uitwijzen in hoeverre het plandeel op dat moment voldoet aan de actuele geurnormering. Omdat er geen concreet uitzicht is op exploitatie van dit deel van het plangebied, is in de GREX is niet langer de opbrengst van de hier geprojecteerde kavels ingerekend. Voor onze woningbouwopgave is dit niet direct bezwaarlijk. Onze planvoorraad is nog voldoende groot is om de resterende bouwopgave te kunnen realiseren. Het leidt echter wel tot een negatief resultaat voor dit complex van ca. € 265.000.

Complex 76 Centrumplan

Eind 2017 is de realisatieovereenkomst gesloten en eind 2018 heeft de gemeenteraad ingestemd met het ontwerp-bestemmingsplan voor het centrumplan. Dit is de basis voor de uitvoering welke 2019 zijn beslag krijgt.

De, in 2018, gerealiseerde opbrengst betreft een termijn van de toegezegde provinciale subsidie voor deze grondexploitatie.

De meest actuele prognoses zijn opgesteld per 1 januari 2019 en laten het volgende beeld zien voor tussentijdse winstneming:

Complex nr.	Omschrijving complex	BW 1-1-2018	BW 1-1-2019	BW(verwacht) 1-1-2020	BW(verwacht) 1-1-2021	BW(verwacht) 1-1-2022
33	Anselberg	€ 937.248	€ 939.405	€ 865.093		
69	Leveroy	€ 768.979	€ 774.072	€ 885.879		
71	Merenveld	€ 61.673	€ 1.507.815	€ 2.761.789	€ 2.495.114	€ 2.969.823
72	Hoebenakker	€ 400.027	€ 1.914.637	€ 2.319.182	€ 2.308.878	
74	Tiskesweij	€ 1.292.055	€ 1.149.901	€ 1.149.961	€ 1.156.456	€ 1.163.056
75	Salmespad	€ 1.519.391	€ 1.600.840	€ 1.246.607	€ 881.796	€ 228.890
76	Centrumplan	€ 174.515	€ 48.358	€ 1.995.280	€ 1.966.527	€ 1.913.154
Totaal		€ 4.230.489	€ 993.409	€ 1.061.849	€ 799.212	€ 335.277
Verschil t.o.v. vorig jaar		€ 1.249.797	€ 3.237.081	€ 68.440	€ 1.861.061	€ 1.134.489

In 2019 wordt er een lichte toename verwacht van de totale boekwaarde. Voornamelijk bij de exploitaties Merenveld, Hoebenakker en Salmespad is er sprake van een forse afname van de boekwaarde. Daar staat tegenover dat de verwachting is dat de investeringen in het centrumplan zijn beslag gaan krijgen in 2019.

De verwachting is dat aan het einde van 2019 de exploitaties Anselberg en Leveroy zijn afgerond en deze exploitaties dan gesloten kunnen worden. De ontstane exploitatie tekorten worden dan afgeboekt op de gevormde voorzieningen.

Bij de opstelling van de prospecties van de lopende exploitatie ontstaat het volgende overzicht:

Complex nr.	Omschrijving complex	EW 1-1-2016	EW 1-1-2017	EW 1-1-2018	EW 1-1-2019
33	Anselberg	€ 935.853	€ 902.789	€ 876.293	€ 865.093
69	Leveroy	€ 853.125	€ 856.652	€ 864.679	€ 885.879
71	Merenveld	€ 2.991.177	€ 2.977.293	€ 2.941.786	€ 2.942.317
72	Hoebenakker	€ 2.370.811	€ 2.433.723	€ 2.514.259	€ 2.308.878
74	Tiskesweij	€ 758.810	€ 911.423	€ 926.027	€ 924.712
75	Salmespad			€ 387.927	€ 265.317
76	Centrumplan	€ 1.913.153	€ 1.913.153	€ 1.913.153	€ 1.913.153
Totaal		€ 901.047	€ 826.999	€ 1.263.820	€ 397.041
Verschil t.o.v. vorig jaar		€ 665.482	€ 74.048	€ 436.821	€ 866.779

Het totaal van de verwachte eindresultaten laat een daling zien van ca. € 870.000. Dit is voornamelijk te verklaren door de ontwikkelingen van Salmes pad zoals hierboven beschreven. Ook de exploitatie Hoebenakker laat een lichte daling zien als gevolg van hogere kosten voor bouw- en woonrijpmaken. Dit is het gevolg van hogere prijsstijgingen dan geraamd.

Op basis van het hierboven getoonde overzicht hebben de volgende dotaties aan c.q. onttrekkingen van de verliesvoorzieningen plaatsgevonden:

Complex	Omschrijving	Saldo 1-1-2018	Dotaties	Vrijval	Saldo 31-12-2018
33	Anselberg	€ 876.293		€ 11.200-	€ 865.093
69	Leveory	€ 864.679	€ 21.200		€ 885.879
71	Merenveld	€ -			€ -
72	Hoebenakker	€ -			€ -
74	Tiskesweij	€ 926.027		€ 1.315-	€ 924.712
75	Salmespad	€ -	€ 265.317		€ 265.317
76	Centrumplan	€ 1.913.153			€ 1.913.153
	Afw. afgesloten expl.	€ 87.445			€ 87.445
Totaal		€ 4.667.597	€ 286.517	€ 12.515-	€ 4.941.599

Als gevolg van de ontwikkelingen in o.a. de exploitatie Salmespad is er sprake van een stijging van het totaal van de voorzieningen.

Tussentijdse winstneming

Voor 2018 is er sprake van tussentijdse winstnemingen bij de exploitatie Merenveld en Hoebenakker. Zoals in de notitie "Nadere uitleg tussentijds winstnemen 2018" aangegeven wordt de winstneming bepaald naar rato van de voortgang van de grondexploitatie.

De berekeningsmethode is:

$(\% \text{ van de gerealiseerde lasten t.o.v. totaal begrote lasten}) \times (\% \text{ van gerealiseerde baten t.o.v. totaal begrote baten}) \times \text{verwachte netto winst.}$

Voor 2018 houdt dit in dat er in twee exploitaties, Merenveld en Hoebenakker, sprake is van een tussentijdse winstneming. Op basis van berekening ontstaat het volgende beeld:

Merenveld

Complex 71 - Merenveld					
	Raming 1-1-2019	Realisatie 1-1-2018	%	Realisatie 1-1-2019	%
Lasten	€ 5.563.718	€ 4.919.973	89%	€ 5.107.819	92%
Baten	€ 8.506.035	€ 4.981.645	59%	€ 6.615.633	78%
Saldo positief	€ 2.942.317	€ 61.673		€ 1.507.815	
VPB - druk	€ -				
Verwachte netto winst	€ 2.942.317		52%		71%
Bedrag winstneming 2017			€ 1.527.129		€ 2.100.894
Mutatie t.o.v. voorgaand jaar			€ 1.527.129		€ 573.765

Hoebenakker

Complex 72 - Hoebenakker					
	Raming 1-1-2019	Realisatie 1-1-2018	%	Realisatie 1-1-2019	%
Lasten	€ 15.226.394	€ 14.455.218	97%	€ 14.625.975	96%
Baten	€ 17.535.272	€ 14.855.245	85%	€ 16.540.612	94%
Saldo positief	€ 2.308.878	€ 400.027		€ 1.914.637	
VPB - druk	€ -				
Verwachte netto winst	€ 2.308.878		82%		91%
Bedrag winstneming 2017			€ 2.061.096		€ 2.092.030
Mutatie t.o.v. voorgaande jaar			€ 2.061.096		€ 30.934

Na de tussentijdse winstneming ontstaat het volgende beeld:

Complex nr.	Omschrijving complex	BW 1-1-2018	BW 1-1-2019	BW(verwacht) 1-1-2020	BW(verwacht) 1-1-2021	BW(verwacht) 1-1-2022
33	Anselberg	€ 937.248	€ 939.405	€ 865.093		
69	Leveroy	€ 768.979	€ 774.072	€ 885.879		
71	Merenveld	€ 1.465.456	€ 593.079	€ 199.894-	€ 203.012	€ 102.538-
72	Hoebenakker	€ 1.661.069	€ 177.393	€ 71.537-	€ 0-	
74	Tiskesweij	€ 1.292.055	€ 1.149.901	€ 1.149.961	€ 1.156.456	€ 1.163.056
75	Salmespad	€ 1.519.391	€ 1.600.840	€ 1.246.607	€ 881.796	€ 228.890
76	Centrumplan	€ 174.515	€ 48.358-	€ 1.995.280	€ 1.966.527	€ 1.913.154
Totaal		€ 7.818.714	€ 5.186.333	€ 5.871.389	€ 4.207.792	€ 3.202.562
Verschil t.o.v. vorig jaar		€ 2.338.428	€ 2.632.382-	€ 685.056	€ 1.663.597-	€ 1.005.230-

De beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken

Elk jaar, bij het opstellen van de jaarstukken, maken we een risicoanalyse van de lopende grondexploitaties. Bij deze analyse bekijken we de variabelen rente, verkoopprijs, kostenstijging en looptijd, waarbij we de exploitaties doorrekenen door deze variabelen aan te passen. Deze aanpassing is zodanig dat dit een negatieve uitwerking heeft op exploitatie. Op basis van deze uitkomsten wordt gekeken of er voldoende reservepositie aanwezig is om deze ontwikkelingen op te vangen.

De meest recente analyse laat zien dat de algemene reserve woningbouwexploitatie, naast de getroffen voorzieningen, voldoende hoog is om de risico's in de grondexploitaties op te vangen. De algemene reserve woningbouwexploitatie laat op 1 januari 2019 saldo zien van ca. € 6,0 mln..

3. Jaarrekening

3.1 Overzicht van lasten en baten

3.1.1 Overzicht per programma

Programma 1. Fysieke leefomgeving

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk
2.1	Verkeer en vervoer	1.951.883	2.238.200	2.630.364
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	235	11.461	14.754
3.4	Economische promotie	52.724	49.498	49.013
5.5	Cultureel erfgoed	171.904	200.376	186.614
5.6	Media	4.250	8.500	8.500
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	956.608	976.817	1.006.129
7.2	Riolering	1.759.078	1.882.961	1.936.024
7.3	Afval	938.357	938.776	1.152.561
7.4	Milieubeheer	329.924	388.725	375.821
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	72.457	75.497	58.897
8.1	Ruimtelijke ordening	268.013	333.820	279.767
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.478.089	3.999.072	4.249.768
8.3	Wonen en bouwen	737.270	842.294	764.311
Totaal lasten		10.720.792	11.945.997	12.712.521

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk
2.1	Verkeer en vervoer	-7.000	-7.000	-191.064
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-21.649	-24.317	-55.236
3.4	Economische promotie	-7.668	-5.000	-5.116
5.5	Cultureel erfgoed	-16.044	-31.672	-31.672
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.040	-5.040	-21.388
7.2	Riolering	-1.880.045	-1.980.045	-2.016.923
7.3	Afval	-1.131.432	-1.131.432	-1.333.194
7.4	Milieubeheer	-500	-500	-31.337
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-31.581	-31.581	-34.528
8.1	Ruimtelijke ordening	-3.360	-	-697
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-3.478.089	-4.859.215	-4.580.465
8.3	Wonen en bouwen	-294.875	-357.040	-545.570
Totaal baten		-6.877.283	-8.432.842	-8.847.191
Saldo Programma 1. Fysieke leefomgeving		3.843.509	3.513.155	3.865.330

Programma 2. Levensvatbare bedrijvigheid

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk
0.5	Treasury	261	261	250
3.1	Economische ontwikkeling	249.310	622.626	609.786
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.678	12.253	26.649
8.1	Ruimtelijke ordening	-	-	-
Totaal lasten		253.249	635.140	636.685

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk
0.5	Treasury	-46.350	-46.350	-53.271
3.1	Economische ontwikkeling	-	-158.549	-181.653
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-8.575	-8.575
Totaal baten		-46.350	-213.474	-243.499
		-	-	
Saldo Programma 2. Levensvatbare bedrijvigheid		206.899	421.666	393.186

Programma 3. Zorgzame leefbaarheid

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.133.955	1.185.793	1.194.561
1.2	Openbare orde en veiligheid	162.826	277.217	268.895
4.1	Openbaar basisonderwijs	35.049	29.887	25.199
4.2	Onderwijshuisvesting	423.597	431.420	431.470
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	758.230	771.236	561.747
5.1	Sportbeleid en activering	-	-	-
5.2	Sportaccommodaties	1.113.354	1.210.585	1.123.298
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultu	241.864	255.514	250.998
5.6	Media	247.509	267.593	278.397
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.910.482	1.795.185	1.814.911
6.2	Wijkteams	596.758	596.758	565.408
6.3	Inkomensregelingen	2.864.838	2.763.353	3.043.314
6.4	Begeleide participatie	2.524.118	2.524.118	2.507.853
6.5	Arbeidsparticipatie	537.914	735.192	681.310
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	201.000	201.000	272.881
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.257.827	1.875.482	2.318.184
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.064.300	2.064.300	2.833.354
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	25.202	34.137	25.575
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	235.330	235.330	70.030
7.1	Volksgezondheid	557.761	595.286	596.123
Totaal lasten		17.891.914	17.849.386	18.863.507

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-37.481	-37.481	-61.229
1.2	Openbare orde en veiligheid	-14.142	-14.142	-10.750
4.1	Openbaar basisonderwijs	-6.041	-6.041	-5.114
4.2	Onderwijshuisvesting	-6.964	-6.964	-25.633
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-70.749	-125.845	-128.053
5.2	Sportaccommodaties	-242.906	-242.906	-220.891
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultu	-694	-694	-1.336
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-35.834	-87.735	-238.763
6.3	Inkomensregelingen	-2.070.294	-1.680.351	-1.822.702
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-7.816
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-14.194
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-22.213
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-330.000	-230.000	-205.819
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-
7.1	Volksgezondheid	-	-	-94
Totaal baten		-2.815.105	-2.432.159	-2.764.607
Saldo Programma 3. Zorgzame leefbaarheid		15.076.809	15.417.227	16.098.899

Programma 4. Bestuur

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk
0.1	Bestuur	807.314	936.620	1.025.061
0.10	Mutaties reserves	-	1.372.511	1.150.974
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	724.645	-99.223	-
0.2	Burgerzaken	477.064	500.658	446.058
0.4	Overhead	5.012.855	5.759.304	5.638.359
0.5	Treasury	6.091	3.591	3.114
0.61	OZB woningen	82.001	100.565	100.571
0.62	OZB niet-woningen	58.153	60.689	60.593
0.8	Overige baten en lasten	486.741	361.660	8.970
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	80.485
Totaal lasten		7.654.864	8.996.375	8.514.186

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk
0.1	Bestuur	-900	-900	-2.700
0.10	Mutaties reserves	-164.656	-974.513	-1.606.544
0.2	Burgerzaken	-166.158	-151.158	-167.262
0.4	Overhead	-21.287	-21.287	-115.515
0.5	Treasury	-224.264	-650.764	-650.760
0.61	OZB woningen	-2.286.248	-2.434.248	-2.442.719
0.62	OZB niet-woningen	-1.621.372	-1.685.372	-1.725.336
0.64	Belastingen overig	-110.000	-105.000	-105.283
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen g	-22.168.196	-22.306.181	-22.408.213
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-10
3.4	Economische promotie	-19.000	-19.000	-25.718
Totaal baten		-26.782.081	-28.348.423	-29.250.061
Saldo Programma 4. Bestuur		-19.127.217	-19.352.048	-20.735.875

Totaal saldo van programma 1 t/m 4

Programma		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk
Programma 1. Fysieke leefomgeving	Lasten	10.720.792	11.945.997	12.712.521
	Baten	-6.877.283	-8.432.842	-8.847.191
	Subtotaal	3.843.509	3.513.155	3.865.330
Programma 2. Levensvatbare bedrijvigheid	Lasten	253.249	635.140	636.685
	Baten	-46.350	-213.474	-243.499
	Subtotaal	206.899	421.666	393.186
Programma 3. Zorgzame leefbaarheid	Lasten	17.891.914	17.849.386	18.863.507
	Baten	-2.815.105	-2.432.159	-2.764.607
	Subtotaal	15.076.809	15.417.227	16.098.899
Programma 4. Bestuur	Lasten	7.654.864	8.996.375	8.514.186
	Baten	-26.782.081	-28.348.423	-29.250.061
	Subtotaal	-19.127.217	-19.352.048	-20.735.875
Totaal		-	-	-378.460

3.1.2 Overzicht gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Begroting voor wijziging 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is:			
Ozb woningen	2.286.248	2.434.248	2.442.001
Ozb niet-woningen	1.621.372	1.685.372	1.725.336
Toeristenbelasting	19.000	19.000	25.718
Hondenbelasting	110.000	105.000	105.283
	4.036.620	4.243.620	4.298.339
Algemene uitkering:			
Algemene uitkering	13.309.641	13.226.172	13.233.106
Integratie-uitkeringen	1.536.345	1.641.579	1.736.677
Uitkering deelfonds sociaal domein	7.322.210	7.438.430	7.438.430
	22.168.196	22.306.181	22.408.213
Overige algemene dekkingsmiddelen:			
Dividend	172.280	598.780	598.742
Geldnemingen en uitzettingen	51.875	51.875	52.019
Nutsvoorzieningen	46.350	46.350	53.271
Beleggingen in algemene dienst	109	109	-
	270.614	697.114	704.031
Totaal	26.475.430	27.246.915	27.410.583

3.1.3 Overzicht aanwending post onvoorzien/eenmalige ruimte

Omschrijving	Onvoorzien	Eenmalige ruimte
PRIMAIRE BEGROTING 2018	97.043	-
Mutaties 2018		
Suppletie aangifte BTW BCF 2015 2016	-2.721	-
Saldo	94.322	-

3.1.4 Gerealiseerd resultaat

Programma's	Begroting voor wijziging 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018
Programma 1. Fysieke leefomgeving	3.843.509	3.513.155	3.865.330
Lasten	10.720.792	11.945.997	12.712.521
Baten	-6.877.283	-8.432.842	-8.847.191
Programma 2. Levensvatbare bedrijvigheid	206.899	421.666	393.186
Lasten	253.249	635.140	636.685
Baten	-46.350	-213.474	-243.499
Programma 3. Zorgzame leefbaarheid	15.076.809	15.417.227	16.098.899
Lasten	17.891.914	17.849.386	18.863.507
Baten	-2.815.105	-2.432.159	-2.764.607
Programma 4. Bestuur	-18.962.561	-19.750.046	-20.280.305
Lasten	7.654.864	7.623.864	7.363.212
Baten	-26.617.425	-27.373.910	-27.643.517
Totaal saldo van baten en lasten	164.656	-397.998	77.110
Mutaties reserve	-164.656	397.998	-455.570
Lasten	-	1.372.511	1.150.974
Baten	-164.656	-974.513	-1.606.544
Gerealiseerd resultaat	-	-	-378.460

3.1.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid

In de jaarrekening 2018 Nederweert is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid op programmaniveau.

Hierna wordt per programma en voor de algemene dekkingsmiddelen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers voor én na wijziging. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening moet een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening worden gemaakt (artikel 28, onderdeel a BBV, 3.1 Overzicht baten en lasten, 3.2 toelichting op het overzicht van baten en lasten).

Het uitgangspunt hierbij is dat overschrijdingen van de lasten op de totalen per programma dienen te worden toegelicht. In het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de programmarekening 2018 zijn de uitgangspunten opgenomen die ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid gelden. Hierin zijn de volgende zeven "soorten" begrotingsafwijkingen benoemd:

1. de werkelijke kosten zijn hoger dan begroot, maar worden gecompenseerd door hogere opbrengsten;
2. een overschrijding past binnen de door de raad gestelde kaders, maar kon niet eerder worden gerapporteerd;
3. idem, maar is vergeten te rapporteren;
4. een overschrijding past niet binnen de door raad gestelde kaders. Middelen zijn besteed aan andere doelen dan waarvoor ze beschikbaar waren gesteld;
5. een overschrijding is een gevolg van uitgaven die, naar achteraf blijkt, ten onrechte zijn gedaan;
6. de begroting is niet overschreden, maar tegenover de kosten staan te weinig werkzaamheden/activiteiten;
7. kapitaallasten zijn hoger omdat de uitgaven voor een investering hoger waren dan geraamd.

3.2 Toelichting op overzicht van baten en lasten

3.2.1 Toelichting per programma

Programma 1 Fysieke leefomgeving

Programma 1. Fysieke leefomgeving	Rekening 2017	Begroting voor		Begroting na	
		wijziging 2018	wijziging 2018	wijziging 2018	Rekening 2018
Lasten	11.587.417	10.720.792	11.945.997	12.712.521	
Baten	-11.834.891	-6.877.283	-8.432.842	-8.847.191	
Saldo	-247.475	3.843.509	3.513.155	3.865.330	

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
2.1	Verkeer en vervoer	Lasten 1.951.883	2.238.200	2.630.364	-392.164
2.1	Verkeer en vervoer	Baten -7.000	-7.000	-191.064	184.064
	Saldo	1.944.883	2.231.200	2.439.299	-208.099

Toelichting

De werkzaamheden die voorheen door de buitendienst werden gedaan zijn ondergebracht bij de Risse. In de praktijk bleek dat de Risse niet bij alle werkzaamheden over voldoende kennis en vaardigheden beschikt om deze werkzaamheden op zich te nemen. We hebben een aantal werkzaamheden nu ondergebracht bij andere aannemers. De prijzen van de markt liggen hoger en hierdoor is er een kosten verhoging ontstaan. Om het noodzakelijke onderhoud aan elementenonderhoud, onderhoud bermen en sloten, onkruidbestrijding en maaien bermen en sloten uit te kunnen voeren is daarom meer uitgegeven dan begroot.

Aan de batenkant is er sprake van een detacheringsconstructie van de gemeente met De Risse. Hiervoor ontvangt de gemeente een vergoeding, die begrotingstechnisch niet verwerkt was.

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten 235	11.461	14.754	-3.293
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten -21.649	-24.317	-55.236	30.919
	Saldo	-21.414	-12.856	-40.482	27.626

Toelichting

De overschrijding in de lasten is m.n. ontstaan door de uitvoering van het ondernemersonderzoek door MKB select.

Daarnaast zijn de inkomsten m.b.t. opbrengst verkoop overhoeken hoger uitgevallen van begroot en hebben we meer standplaatsvergoedingen ontvangen.

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
3.4	Economische promotie	Lasten 52.724	49.498	49.013	485
3.4	Economische promotie	Baten -7.668	-5.000	-5.116	116
	Saldo	45.056	44.498	43.897	601

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
5.5	Cultureel erfgoed	Lasten 171.904	200.376	186.614	13.762
5.5	Cultureel erfgoed	Baten -16.044	-31.672	-31.672	0
	Saldo	155.860	168.704	154.942	13.762

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
5.6	Media	Lasten 4.250	8.500	8.500	-
5.6	Media	Baten -	-	-	-
	Saldo	4.250	8.500	8.500	-

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	956.608	976.817	1.006.129	-29.312
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	-5.040	-5.040	-21.388	16.348
		Saldo	951.568	971.777	984.741	-12.964

Toelichting

In 2018 heeft een nabetaling plaatsgevonden aan De Risse inzake openbaar groen over 2017.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
7.2	Riolering	Lasten	1.759.078	1.882.961	1.936.024	-53.063
7.2	Riolering	Baten	-1.880.045	-1.980.045	-2.016.923	36.878
		Saldo	-120.967	-97.084	-80.899	-16.185

Toelichting

De overschrijding aan de lastenkant wordt veroorzaakt door hogere kosten van de Risse, de Waterpanel-Noord bijdrage en inhuur expertise. Daarnaast is het onderhoud vrij val riolering en onderhoud straat- en troittoirkolken duurder uit gevallen door de Risse. Batentechnisch is er een meevaller m.n. doordat er meer riool-aansluitingen zijn gerealiseerd dan begroot.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
7.3	Afval	Lasten	938.357	938.776	1.152.561	-213.785
7.3	Afval	Baten	-1.131.432	-1.131.432	-1.333.194	201.762
		Saldo	-193.075	-192.656	-180.633	-12.023

Toelichting

De inzameling en verwerking van afval is duurder uitgevallen in verband met een hoger aanbod. Daarnaast zijn er meer duobakken vervangen en uitgezet in 2018 dan verwacht. Verder zijn er meer kosten gemaakt i.v.m. opruimen bijplaatsingen door Prioverve. Daarnaast hebben we meer gescheiden afval verwerkt via bron en Nascheiding. Ook is sprake van verhoging van de kosten bij de milieustraat, die vooral ontstaan is door hogere tarieven voor de verwerking van diverse afvalstromen. De marktprijzen voor verwerking zijn de afgelopen tijd voor bijvoorbeeld afvalhout en matrassen enorm gestegen.

Aan de batenkant heeft de toename van de inzameling van afval geleid tot aanvullende inkomsten. Verder heeft de gemeente een subsidie ontvangen voor de aanpak van zwerfafval vanuit het afvalfonds. Deze subsidie is gedeeltelijk uitgegeven in 2018 en het resterende bedrag wordt ingezet in 2019. Ook is sprake van meer baten afvalstoffenheffing dan begroot.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
7.4	Milieubeheer	Lasten	329.924	388.725	375.821	12.904
7.4	Milieubeheer	Baten	-500	-500	-31.337	30.837
		Saldo	329.424	388.225	344.483	43.742

Toelichting

Het verschil in de baten betreft de afronding van het project Pilot Luchtwassers. De inkomsten worden niet zoals voorgaande jaren overheveld, omdat het project gereed is. Derhalve valt het bedrag aan inkomsten vrij in boekjaar 2018.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	72.457	75.497	58.897	16.600
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Baten	-31.581	-31.581	-34.528	2.947
		Saldo	40.876	43.916	24.369	19.547

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
8.1	Ruimtelijke ordening	Lasten	268.013	333.820	279.767	54.053
8.1	Ruimtelijke ordening	Baten	-3.360	-	-697	697
		Saldo	264.653	333.820	279.070	54.750

Toelichting

De organisatiekosten ruimtelijke plannen algemeen is lager uitgevallen vanwege een onderschrijding op jaarwedden en sociale lasten. Ook zijn de lasten m.b.t. omgevingswet in 2018 beperkt gebleven. Hetzelfde geldt ook voor ruimtelijke plannen.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lasten	3.478.089	3.999.072	4.249.768	-250.696
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	-3.478.089	-4.859.215	-4.580.465	-278.750
		Saldo	-	-860.143	-330.697	-529.446

Toelichting

In de lasten zijn de niet begrote extra dotaties aan de verliesvoorzieningen van complex 69 Leveroy en complex 75 Salmespad verwerkt. Wat betreft het verschil in de baten zien we een te hoog begrote tussentijdse winstneming van de complexen 71 Merenveld en 72 Hoebenakker. Dit is het gevolg van lagere inkomsten dan begroot bij Merenveld en een verlaging van de verwachte winst bij Hoebenakker.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
8.3	Wonen en bouwen	Lasten	737.270	842.294	764.311	77.983
8.3	Wonen en bouwen	Baten	-294.875	-357.040	-545.570	188.530
		Saldo	442.395	485.254	218.741	266.513

Toelichting

De organisatiekosten volkshuisvesting is lager uitgevallen vanwege een onderschrijding op jaarwedden en sociale lasten, die vanuit de kostenplaatsen worden door geboekt. Verder zijn de exploitatiekosten Heerbaan 6 lager uitgevallen vanwege minder verbruik van aardgas en energie.

De baten zijn door de legesinkomsten over 2018 hoger dan geraamd. Dit vindt zijn oorzaak in diverse grote "omgevingsvergunningaanvragen bouw" zoals het windmolenpark, projectmatige woningbouw en de voortvarende kavelverkoop en realisatie van bedrijfspanden op het bedrijvenpark.

Programma 2 Levensvatbare bedrijvigheid

Programma 2. Levensvatbare bedrijvigheid	Begroting voor		Begroting na	
	Rekening 2017	wijziging 2018	wijziging 2018	Rekening 2018
Lasten	287.233	253.249	635.140	636.685
Baten	-57.756	-46.350	-213.474	-243.499
Saldo	229.477	206.899	421.666	393.186

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
0.5	Treasury Lasten	261	261	250	11
0.5	Treasury Baten	-46.350	-46.350	-53.271	6.921
	Saldo	-46.089	-46.089	-53.021	6.932

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
3.1	Economische ontwikkeling Lasten	249.310	622.626	609.786	12.840
3.1	Economische ontwikkeling Baten	-	-158.549	-181.653	23.104
	Saldo	249.310	464.077	428.132	35.945

Toelichting

De organisatiekosten handel & ambacht is lager uitgevallen vanwege een onderschrijding op jaarwedden en sociale lasten, die vanuit de kostenplaatsen worden door geboekt.

Het restant in de baten worden veroorzaakt door een mutatie in de voorziening t.b.v. reconstructie buitengebied, inzake overboeking meerjarenprogramma plattelandontwikkeling.

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur Lasten	3.678	12.253	26.649	-14.396
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur Baten	-	-8.575	-8.575	-
	Saldo	3.678	3.678	18.074	-14.396

Toelichting

N.v.t.

Programma 3 Zorgzame Leefbaarheid

Programma 3. Zorgzame leefbaarheid	Begroting voor		Begroting na	
	Rekening 2017	wijziging 2018	wijziging 2018	Rekening 2018
Lasten	18.103.918	17.891.914	17.849.386	18.863.507
Baten	-3.371.471	-2.815.105	-2.432.159	-2.764.607
Saldo	14.732.447	15.076.809	15.417.227	16.098.899

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	1.133.955	1.185.793	1.194.561	-8.768
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Baten	-37.481	-37.481	-61.229	23.748
		Saldo	1.096.474	1.148.312	1.133.331	14.981

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
1.2	Openbare orde en veiligheid	Lasten	162.826	277.217	268.895	8.322
1.2	Openbare orde en veiligheid	Baten	-14.142	-14.142	-10.750	-3.392
		Saldo	148.684	263.075	258.145	4.930

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
4.1	Openbaar basisonderwijs	Lasten	35.049	29.887	25.199	4.688
4.1	Openbaar basisonderwijs	Baten	-6.041	-6.041	-5.114	-927
		Saldo	29.008	23.846	20.084	3.762

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
4.2	Onderwijshuisvesting	Lasten	423.597	431.420	431.470	-50
4.2	Onderwijshuisvesting	Baten	-6.964	-6.964	-25.633	18.669
		Saldo	416.633	424.456	405.837	18.619

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	758.230	771.236	561.747	209.489
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	-70.749	-125.845	-128.053	2.208
		Saldo	687.481	645.391	433.694	211.697

Toelichting

Het leerlingenvoer is lager uitgevallen dan voorgaande jaren, als gevolg van een nieuwe aanbesteding.

Daarnaast is vanwege de financieringsystematiek de rijksbudgetten van onderwijsachterstandenbeleid volledig aangewend en is er budget over gebleven op peuterspeelzalen.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
5.2	Sportaccommodaties	Lasten	1.113.354	1.210.585	1.123.298	87.287
5.2	Sportaccommodaties	Baten	-242.906	-242.906	-220.891	-22.015
		Saldo	870.448	967.679	902.407	65.272

Toelichting

De organisatiekosten sportcentrum is lager uitgevallen vanwege een onderschrijding op jaarwedden en sociale lasten, inhuur derden, aardgasverbruik, dranken, eetwaren en overige uitbestede werkzaamheden. Verder is uit de berekeningen gebleken dat 3 van de 4 clubs die gebruik maken van het zwembad minder uren hebben afgenomen in 2018 en dus tot een lagere concessievergoeding hebben geleid voor het zwembad. Ook de kosten van de voetbalvelden zijn dit jaar meegevallen, omdat deze afhankelijk is van het groeiseizoen.

Aan de batenkant is minder horeca-omzet gerealiseerd dan begroot bij het sportcentrum.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	241.864	255.514	250.998	4.516
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	-694	-694	-1.336	642
		Saldo	241.170	254.820	249.662	5.158

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
5.6	Media	Lasten	247.509	267.593	278.397	-10.804
5.6	Media	Baten	-	-	-	-
		Saldo	247.509	267.593	278.397	-10.804

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	1.910.482	1.795.185	1.814.911	-19.726
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-35.834	-87.735	-238.763	151.028
		Saldo	1.874.648	1.707.450	1.576.148	131.302

Toelichting

Er zijn meer baten gerealiseerd vanwege de detachering van twee medewerkers t.b.v. het sociaal domein in regionaal samenwerkingsverband. Daarnaast zijn er inkomsten gegenereerd bij de combinatiefunctionaris, deels vanuit derden en deels vanuit de voorziening die hiervoor is ingesteld. Verder hebben we een bijdrage ontvangen van een andere gemeenten inzake digitale kaart.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
6.2	Wijkteams	Lasten	596.758	596.758	565.408	31.350
6.2	Wijkteams	Baten	-	-	-	-
		Saldo	596.758	596.758	565.408	31.350

Toelichting

De overschrijding in de lasten is veroorzaakt door het verstrekken van een lagere subsidie dan begroot t.b.v. het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). De subsidie wordt jaarlijks vastgesteld op basis van werkelijke kosten.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
6.3	Inkomensregelingen	Lasten	2.864.838	2.763.353	3.043.314	-279.961
6.3	Inkomensregelingen	Baten	-2.070.294	-1.680.351	-1.822.702	142.351
		Saldo	794.544	1.083.002	1.220.612	-137.610

Toelichting

De lasten zijn hoger dan begroot vanwege terugbetalen Rijk inzake BBZ (Beel van de Uitvoering), meer aanvragen IOAW van voorzien, meer aanvragen bijzondere bijstand (leningen) dan voorgaande jaren. Uit evaluatie blijkt dat in 2018 minder mensen in de Participatiewet (PW) zijn ingestroomd ten opzichte van voorgaande jaren. Dit komt door de aantrekkelijke arbeidsmarkt en inspanningen van de gemeente (meer acties bij de poort) en Werk.Kom. Het totaal aantal bijstandsontvangers/uitkeringsdossiers is ook gedaald, maar minder snel dan dat de instroom afneemt. De toeleiding naar werk is een langduriger en intensiever traject, door de grote afstand tot de arbeidsmarkt die de Participatiewetters hebben. De daling van het aantal uitkeringen zorgt samen met het sinds 2017 verhoogde rijksbudget voor een positief financieel resultaat op specifiek PW, vandaar een positief verschil bij de baten. Verder hebben de ontvangsten van debiteuren PW ook een aandeel in extra baten. Het team heeft namelijk in 2018 extra acties verricht. Het werkproces is aangepast en de klanten worden intensiever begeleid.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
6.4	Begeleide participatie	Lasten	2.524.118	2.524.118	2.507.853	16.265
6.4	Begeleide participatie	Baten	-	-	-	-
		Saldo	2.524.118	2.524.118	2.507.853	16.265

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
6.5	Arbeidsparticipatie	Lasten	537.914	735.192	681.310	53.882
6.5	Arbeidsparticipatie	Baten	-	-	-7.816	7.816
		Saldo	537.914	735.192	673.494	61.698

Toelichting

Aan de lastenkant heeft er overschrijding plaatsgevonden op participatie reïntegratie. Deels is de oorzaak te vinden in lagere kosten t.b.v. Oriëntatietraject Sociaal Domein. Het project "Granieten bestand" bleek in de praktijk minder omvangrijk te zijn, dan voorzien. Het project Kansrijk in de Wijk heeft uitbreiding gehad, die geen meerkosten met zich meenam. Verder bleken de organisatiekosten participatielager uit te vallen vanwege een overschrijding op jaarweden en sociale lasten.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	201.000	201.000	272.881	-71.881
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	-	-	-	-
		Saldo	201.000	201.000	272.881	-71.881

Toelichting

Overschrijding bij de lasten wordt veroorzaakt door enkele dure woningaanpassingen in het kader van WMO die op voorhand niet waren te voorzien.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	2.257.827	1.875.482	2.318.184	-442.702
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	-	-	-14.194	14.194
		Saldo	2.257.827	1.875.482	2.303.990	-428.508

Toelichting

Toekenningen van maatwerkvoorzieningen binnen de WMO zijn afhankelijk van de vraag van de inwoners. Door de overschotten in de voorgaande jaren, is de raming voor 2018 afgeschaald. Door een toename van de vraag specifiek op begeleiding en hulp bij het huishouden zijn er hogere kosten gemaakt. Verder zijn twee relatief dure vervoersvoorzieningen als persoonsgebonden budget zijn verstrekt (voorzieningen worden doorgaans gehuurd).

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	2.064.300	2.064.300	2.833.354	-769.054
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Baten	-	-	-22.213	22.213
		Saldo	2.064.300	2.064.300	2.811.141	-746.841

Toelichting

De inzet voor Jeugdhulp is vanwege nieuwe manier van verwerven vanaf 2018 enigszins verschoven tussen de percelen. Onder andere de kosten van verblijf zijn verschoven van het perceel Jeugd met een Beperking naar Jeugd GGZ. Verder zijn de kosten voor Jeugdzorgplus meer dan geraamd. De kosten zijn ten opzichte van 2017 maar gering gestegen, maar begrotingstechnisch in 2018 leidt dit wel tot een aanzienlijke overschrijding omdat in 2018 budgetneutraal geraamd is. Dit geldt eveneens voor de persoonsgebonden budgetten jeugd.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	Lasten	25.202	34.137	25.575	8.562
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	Baten	-330.000	-230.000	-205.819	-24.181
		Saldo	-304.798	-195.863	-180.244	-15.619

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	235.330	235.330	70.030	165.300
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Baten	-	-	-	-
		Saldo	235.330	235.330	70.030	165.300

Toelichting

De terugbetaling van Bureau Jeugdzorg Limburg n.a.v. de subsidievaststellingen 2016 en 2017, is ten gunste gekomen van 2018. Verder is jeugdzorg in het Gedwongen Kader vanaf 2018 niet gerealiseerd onder deze categorie, maar via verwerving aangeboden en dus in de overschrijving van 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- opgenomen.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
7.1	Volksgezondheid	Lasten	557.761	595.286	596.123	-837
7.1	Volksgezondheid	Baten	-	-	-94	94
		Saldo	557.761	595.286	596.029	-743

Toelichting

N.v.t.

Programma 4 Bestuur

Programma 4. Bestuur	Begroting voor		Begroting na	
	Rekening 2017	wijziging 2018	wijziging 2018	Rekening 2018
Lasten	17.662.497	7.654.864	8.996.375	8.514.186
Baten	-34.412.777	-26.782.081	-28.348.423	-29.250.061
Saldo	-16.750.280	-19.127.217	-19.352.048	-20.735.875

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
0.1	Bestuur	Lasten	807.314	936.620	1.025.061	-88.441
0.1	Bestuur	Baten	-900	-900	-2.700	1.800
		Saldo	806.414	935.720	1.022.361	-86.641

Toelichting

Raadsleden van kleine gemeenten krijgen sinds 2018 een hogere vergoeding dan voorheen. En de uitkering aan voormalige wethouders is hoger uitgevallen dan begroot.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
0.10	Mutaties reserves	Lasten	-	1.372.511	1.150.974	221.537
0.10	Mutaties reserves	Baten	-164.656	-974.513	-1.606.544	632.031
		Saldo	-164.656	397.998	-455.570	853.568

Toelichting

De BBV (wetgeving) schrijft voor dat tussentijdse winstneming genomen dient te worden. Hierdoor is op algemene reserve woningbouwexploitatie - niet begrote dotatie tussentijdse winstneming van afgerond € 600.000 uitgevoerd.

Er zijn een aantal initiatieven/ projecten in het kader 3D in 2018 ontplooid. Vanwege het incidentele karakter zijn deze vanuit de reserve 3D bekostigd.

Verder is er een tekort gebleken op de integratie-uitkering sociaal domein. Dat tekort is aangewuld met de gelden die beschikbaar zijn uit de reserve 3D. Voor de complexen Leveroy en Salmespad is afgerond € 285.000 onttrokken uit de voorziening.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	Lasten	724.645	-99.223	-	-99.223
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	Baten	-	-	-	-
		Saldo	724.645	-99.223	-	-99.223

Toelichting

Het primaire begrotingssaldo bedroeg bij vaststelling € 724.645.

Na verschillende raadsbesluiten gedurende het jaar zijn diverse voorstellen uit dit restant bekostigd.

De extra dotatie MOP 2018 gebouwen heeft tot het huidige saldo geleid.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
0.2	Burgerzaken	Lasten	477.064	500.658	446.058	54.600
0.2	Burgerzaken	Baten	-166.158	-151.158	-167.262	16.104
		Saldo	310.906	349.500	278.797	70.703

Toelichting

Het grootste verschil in de lastenkant is veroorzaakt door de organisatiekosten team inwoners, waarbij een onderschrijding heeft plaatsgevonden bij de jaarwedden en sociale lasten.

De diverse inkomstenposten bij burgerzaken zijn op voorhand moeilijk te prognostiseren. Daarbij geldt dat de baten van rijbewijzen, reisdocumenten en huisuitzettingen van jaar tot jaar anders zijn. In 2018 hebben deze tot een positief verschil geleid.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.5	Treasury	Lasten	6.091	3.591	3.114	477
0.5	Treasury	Baten	-224.264	-650.764	-650.760	-4
		Saldo	-218.173	-647.173	-647.646	473

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.61	OZB woningen	Lasten	82.001	100.565	100.571	-6
0.61	OZB woningen	Baten	-2.286.248	-2.434.248	-2.442.719	8.471
		Saldo	-2.204.247	-2.333.683	-2.342.148	8.465

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.62	OZB niet-woningen	Lasten	58.153	60.689	60.593	96
0.62	OZB niet-woningen	Baten	-1.621.372	-1.685.372	-1.725.336	39.964
		Saldo	-1.563.219	-1.624.683	-1.664.743	40.060

Toelichting

In de baten zijn een aantal objecten (niet-woning), die een waardewijziging ondergaan waardoor meer opbrengsten zijn gegenereerd.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.64	Belastingen overig	Lasten	-	-	-	-
0.64	Belastingen overig	Baten	-110.000	-105.000	-105.283	283
		Saldo	-110.000	-105.000	-105.283	283

Toelichting

N.v.t.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Lasten	-	-	-	-
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Baten	-22.168.196	-22.306.181	-22.408.213	102.032
		Saldo	-22.168.196	-22.306.181	-22.408.213	102.032

Toelichting

De werkelijke inkomsten vallen iets hoger uit, vanwege een nabetaling uit de algemene uitkering na de septembercircularre en berap 2-2018.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.8	Overige baten en lasten	Lasten	486.741	361.660	8.970	352.690
0.8	Overige baten en lasten	Baten	-	-	-10	10
		Saldo	486.741	361.660	8.960	352.700

Toelichting

De ontstane ruimte wordt veroorzaakt door twee onderdelen, namelijk onvoorziene uitgaven algemeen en ruimte rijksmaatregelen.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	-	-	80.485	-80.485
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	Baten	-	-	-	-
		Saldo	-	-	80.485	-80.485

Toelichting

De VpB leidt tot een verplichting richting de belastingdienst. De belastingdienst betreft hierin m.n. de inkomsten uit de grondexploitatie. Bij de vaststelling van berap 2-2018 was de toe te passen berekeningmethodiek nog niet bekend. Bij het opstellen van de jaarrekening is de voorlopige aanslag van de VpB 2018 bekend en verwerkt in boekjaar 2018.

Taakveld	Omschrijving taakveld		Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
3.4	Economische promotie	Lasten	-	-	-	-
3.4	Economische promotie	Baten	-19.000	-19.000	-25.718	6.718
		Saldo	-19.000	-19.000	-25.718	6.718

Toelichting

N.v.t.

3.2.2 Overzicht incidentele baten en lasten 2018

Incidentele baten per programma

Incidentele baten	Bedrag
Programma 1. Fysieke leefomgeving	€ 739.972,85
Algemene reserve	€ 182.218,00
Renovatie Lambertustoren	€ 15.628,00
Reserve aanleg randweg	€ 98.517,00
Reserve verplichtingen jaarrekening	€ 29.601,00
Stimulering wateropgave stedelijk gebied	€ 100.000,00
Exploitatie gronden algemeen	€ 20.391,85
Alg.reserve woningbouwexploitatie	€ 286.517,00
Alg.reserve industrieterreinexploitatie	€ 7.100,00
Programma 2. Levensvatbare bedrijvigheid	€ 408.100,00
Aanleg fietspad Peelverbinder	€ 158.549,00
Algemene reserve	€ 105.801,00
Overige handel & ambacht	€ 8.575,00
Reserve majeur programma buitengebied	€ 135.175,00
Programma 3. Zorgzame leefbaarheid	€ 451.276,00
Algemene reserve	€ 37.601,00
Reserve 3Decentralisaties	€ 381.318,00
Reserve verplichtingen jaarrekening	€ 32.357,00
Programma 4. Bestuur	€ 698.638,00
Deelnemingen	€ 410.000,00
Reserve verplichtingen jaarrekening	€ 145.683,00
Reserve verliezen hyp.leningen woningbouw	€ 142.955,00
Totaal incidentele lasten	€ 2.297.986,85

Incidentele lasten per programma

Incidentele lasten	Bedrag
Programma 1. Fysieke leefomgeving	€ 1.491.956,50
Bodemkwaliteitskaart/bodembeheersplan	€ 27,00
Gebiedsontwikkeling sport & recreatiezone	€ 16.643,00
Klimaatbeleid	€ 5.000,00
Planschadeclaims	€ 5.755,00
Renovatie Lambertustoren	€ 15.628,11
Reserve verplichtingen jaarrekening	€ 7.500,00
Stimulering wateropgave stedelijk gebied	€ 100.000,00
Verkeersstructuur kern Nederweert	€ 196.207,00
Vorbereiding aanleg Randweg-N266	€ 98.517,39
Organisatiekosten volkshuisvesting	€ 7.116,00
Organisatiekosten asfaltwerken	€ 12.349,00
Alg.reserve woningbouwexploitatie	€ 617.214,00
Alg.reserve industrieterreinexploitatie	€ 410.000,00
Programma 2. Levensvatbare bedrijvigheid	€ 447.953,18
Aanleg fietspad Peelverbinder	€ 196.332,65
Algemene reserve	€ 21.391,85
Geluidzone ind.terrein Aan Veertien	€ 7.100,00
Majeur programma buitengebied	€ 135.174,96
Overige handel & ambacht	€ 8.575,00
Reconstructie buitengebied Rbs 08-11-05	€ 10.178,72
Reserve verplichtingen jaarrekening	€ 69.200,00
Programma 3. Zorgzame leefbaarheid	€ 360.435,20
Kernenaanpak	€ 22.918,00
Lokaal Sociaal Beleid	€ 6.624,00
Maatschappelijk werk	€ 1.573,00
Ondermijning	€ 113.488,53
Participatiebudget onderdeel reïntegratie	€ 160.281,54
Peuterspeelzalen	€ 11.780,00
Reserve verplichtingen jaarrekening	€ 15.921,00
Sportverenigingen	€ 9.683,00
Tennisbanen	€ 5.000,00
Voetbalvelden	€ 13.166,13
Programma 4. Bestuur	€ 300.293,49
Archief	€ 56.753,26
Bestuursondersteuning	€ 30.500,00
Fractie-ondersteuning	€ 12.602,34
Overhead	€ 34.124,00
Overhead bureau-/afdelingskosten financiën	€ 5.644,00
Overhead bureau-/afdelingskosten GEO	€ 7.260,00
Overhead bureau-/afdelingskosten ICT / DIV	€ 28.688,94
Overhead personeelskosten ICT/DIV	€ 29.052,41
Reserve verplichtingen jaarrekening	€ 9.747,00
Stuurgroep samenwerking M-Limburg	€ 85.921,54
Totaal incidentele lasten	€ 2.600.638,37

3.2.3 Overzicht structurele toevoegingen/onttrekkingen reserves

Omschrijving	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
<i>Toevoegingen</i>					
-	-	-	-	-	-
Totaal toevoegingen	-	-	-	-	-
<i>Onttrekkingen</i>					
Reserve fusieschool De Kerneel	15.451	15.451	15.451	15.451	15.451
Reserve bouwkosten Bs De Schrank	6.250	6.250	6.250	6.250	6.250
Totaal onttrekkingen	21.701	21.701	21.701	21.701	21.701

3.2.4 Toelichting Wet Normering Topinkomens 2018

De algemene maximale bezoldigingsnorm mag voor een topfunctionaris in dienstverband (secretaris en griffier) niet meer bedragen dan € 189.000 per kalenderjaar (2018) op fulltime basis. Hierna is per topfunctionaris weergegeven hoe de bezoldiging over 2018 zich verhoudt tot de maximumbezoldiging van de WNT.

bedragen x € 1	E.G. Schrier	J.C.T. Bakens
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang ³ en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁴	0,69	1,0
Dienstbetrekking? ⁵	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	49.859	93.883
Beloningen betaalbaar op termijn	7.631	15.995
<i>Subtotaal</i>	57.490	109.878
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum ⁶	131.256	189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen ⁷	-	-
Totaal bezoldiging	57.490	109.878
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,67	1,00
Dienstbetrekking? ⁵	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	52.340	101.783
Beloningen betaalbaar op termijn	7.023	14.334
<i>Subtotaal</i>		
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximu	121.270	181.000
Totaal bezoldiging 2017	59.363	116.117

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

3.3 Balans en toelichting

3.3.1 Balans per 31-12-2018

ACTIVA	31-12-2018		1-1-2018	
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa	€	-	€	-
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio		-		-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		-		-
Bijdrage aan activa in eigendom van derden		-		-
Materiële vaste activa	€	17.196.329	€	17.607.974
Investeringen met economische nut		15.610.131		16.472.861
Investeringen met economische nut (heffingen)		25.776		28.998
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut		1.560.423		1.106.115
Gronden uitgegeven in erfpacht		-		-
Financiële vaste activa	€	688.252	€	1.531.252
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen		251.850		1.091.850
- gemeenschappelijke regelingen		-		-
- overige verbonden partijen		-		-
Leningen aan:				
- openbare lichamen		-		-
- woningbouwcooperaties		-		-
- deelnemingen		-		-
- overige verbonden partijen		-		-
Overige langlopende leningen		419.413		419.413
Uitzettingen in schatkist Rijk met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		-		-
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		-		-
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		16.989		19.989
TOTAAL VASTE ACTIVA	€	17.884.581	€	19.139.226

VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	€	2.361.387	€ 5.073.557
Grond- en hulpstoffen		-	656
Onderhanden werk, incl. bouwgronden in exploitatie		2.357.139	5.072.901
Gereed product en handelsgoederen		4.248	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€	28.508.938	€ 21.782.720
Vorderingen op openbare lichamen		140.279	75.233
Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen		-	-
Overige verstreckte kasgeldleningen		-	-
Uitzettingen in schatkist Rijk met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		26.241.559	19.841.092
Rekening-courantverhouding met het Rijk		-	-
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		-	-
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		-	-
Overige vorderingen		2.127.100	1.866.394
Overige uitzettingen		-	-
Liquide middelen	€	1.484.626	€ 1.326.088
Overlopende activa	€	2.452.135	€ 2.343.249
Nog te ontvangen voorschotbedragen door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel			
- Europese overheidslichamen		-	-
- Het Rijk		-	-
- Overige Nederlandse overheidslichamen		18.378	2.328.620
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen t.l.v volgende begrotingsjaren		2.433.757	14.629
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	€	34.807.086	€ 30.525.613
TOTAAL ACTIVA	€	52.691.667	€ 49.664.839

PASSIVA	31-12-2018	1-1-2018
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	€ 28.896.491	€ 28.973.601
Algemene reserves	18.240.009	15.774.810
Bestemmingsreserve	10.278.022	11.162.961
Gerealiseerde resultaat	378.460	2.035.831
Voorzieningen	€ 16.453.863	€ 15.232.624
Vaste schulden	€ 4.922	€ 4.922
Obligatieleningen	-	-
Onderhandse leningen van:	-	-
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	-	-
- Binnenlandse bedrijven	-	-
- Openbare lichamen	-	-
- Overige binnenlandse sectoren	-	-
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
Door derde belegde gelden	-	-
Waarborgsommen	4.922	4.922
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
TOTAAL VASTE PASSIVA	€ 45.355.276	€ 44.211.148

VLOTTENDE PASSIVA			
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€	3.089.002	€ 1.830.203
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen		-	-
Overige kasgeldleningen		-	-
Banksaldi		-	-
Overige schulden		3.089.002	1.830.203
Overlopende passiva	€	4.247.390	€ 3.623.489
Verplichtingen		3.076.358	3.051.722
Ontvangen voorschotten voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel			
- Europese overheidslichamen		-	-
- Het Rijk		-	7.404
- Overige Nederlandse overheidslichamen		827.179	559.751
Overige vooruitontvangen bedragen die ten baten van het volgende begrotingsjaar komen		343.852	4.612
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	€	7.336.391	€ 5.453.692
TOTAAL PASSIVA	€	52.691.667	€ 49.664.839

3.3.2 Toelichting op de balans per 31-12-2018

VASTE ACTIVA

Conform Financiële verordening gemeente Nederweert, vindt waardering & afschrijving van vaste activa als volgt plaats:

- Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaalde actie en het saldo van agio en disagio worden lineair in maximaal 5 jaar afgeschreven.
- Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
- Materiële vaste activa met economisch nut worden annuïtair afgeschreven in maximaal 40 jaar.
- Materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden annuïtaire afgeschreven in maximaal 40 jaar.
- Op riolering wordt niet afgeschreven, kosten worden gelijk ten lasten van de voorziening gebracht.
- Op gronden en terreinen worden niet afgeschreven.
- Investering waarbij sprake is van bijdragen van derden dienen netto geactiveerd te worden. Dit houdt in dat eventuele bijdragen van derden in aftrek moeten worden gebracht van de investering.
- Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen.

Immateriële vaste activa

Er is geen sprake van immateriële vaste activa:

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings 2018	Verminderings 2018	Afschrijvingen 2018	Afwaardering 2018	Boekwaarde 31-12-2018
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-	-	-	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-	-	-	-	-
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-	-

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings 2018	Verminderings 2018	Afschrijvingen 2018	Afwaardering 2018	Boekwaarde 31-12-2018
Totaal investeringen met Economisch Nut	16.472.861	88.115	-	950.846	-	15.610.131
Strategische gronden EN	811.011	-	-	-	-	811.011
Gronden en terreinen EN	1.239.612	-	-	650	-	1.238.962
Bedrijfsgebouwen EN	13.195.795	5.239	-	701.592	-	12.499.443
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken EN	-	-	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa EN	935.671	56.811	-	116.252	-	876.230
Vervoermiddelen EN	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties EN	290.772	26.065	-	132.352	-	184.485
Totaal investeringen met Economisch Nut (heffing)	28.998	319.187	319.187	3.222	-	25.776
Gronden en terreinen EN (heffing)	19.197	-	-	2.133	-	17.064
Bedrijfsgebouwen EN (heffing)	9.801	-	-	1.089	-	8.712
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken EN (heffing)	-	319.187	319.187	-	-	-
Totaal investeringen met Maatschappelijk Nut voor 2017	939.893	-	-	74.396	-	865.497
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken MN	927.678	-	-	68.289	-	859.390
Overige materiële vaste activa MN	12.215	-	-	6.108	-	6.108
Machines, apparaten en installaties MN	-	-	-	-	-	-
Totaal investeringen met Maatschappelijk Nut vanaf 2017	166.222	608.371	70.000	9.667	-	694.926
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken MN	138.584	396.622	-	8.012	-	527.193
Overige materiële vaste activa MN	19.363	211.749	70.000	-	-	161.112
Machines, apparaten en installaties MN	8.275	-	-	1.655	-	6.620
Totaal	17.607.974	1.015.673	389.187	1.038.131	-	17.196.329

Er is geen sprake van materiële vaste activa welke in erfpacht zijn uitgegeven. Erfpacht is niet geactiveerd, maar loopt via de reguliere exploitatie.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit kapitaalverstrekingen en leningen aan deelnemingen, overige langlopende leningen u/g en overige uitzettingen > 1 jaar. De verdeling ultimo 2018 is als volgt:

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings 2018	Aflossing/ afschrijving 2018	Afwaardering 2018	Boekwaarde 31-12-2018
Totaal kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	1.091.850	-	840.000	-	251.850
Ontwikkelingsmaatschappij Bedrijvenpark Pannenweg BV	850.000	-	840.000	-	10.000
Aandelen Waterleidingmaatschappij Limburg	27.227	-	-	-	27.227
Aandelen AVL Nazorg	177	-	-	-	177
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	35.100	-	-	-	35.100
Deelneming in Enexis Holding NV	100.270	-	-	-	100.270
Deelneming Publiek Belang Electriciteitproductie	42.050	-	-	-	42.050
Deelneming Vordering Enexis BV	24	-	-	-	24
Deelneming Verkoop Vennootschap BV	24	-	-	-	24
Vordering Verkoop Vennootschap BV (Escrow)	36.930	-	-	-	36.930
Deelneming CBL Vennootschap BV	24	-	-	-	24
Deelneming Claim Staat Vennootschap BV	24	-	-	-	24
Totaal overige langlopende leningen u/g	419.413	-	-	-	419.413
Waarborgsom P.T.T.	2.730	-	-	-	2.730
Lening u/g / Vordering Enexis BV	416.683	-	-	-	416.683
Totaal overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	19.989	-6.000	-3.000	-	16.989
Omnibuzz weerstandsreserve	16.989	-	-	-	16.989
Raadpop 2016 lening u/g	3.000	-6.000	-3.000	-	-
Totaal	1.531.252	-6.000	837.000	-	688.252

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De voorraden bestaan uit grond- en hulpstoffen en onderhanden werk, gereed product.

Voorraden	31-12-2018	31-12-2017
Totaal grond- en hulpstoffen	-	656
Grond- en hulpstoffen	-	656
Totaal onderhanden werk, incl. bouwgronden in exploitatie	2.357.139	5.072.900
Anselberg Ospeldijk (cpl. 33)	939.405	937.248
Af: Voorziening gronden Anselberg (cpl. 33)	865.093	876.293
DOP Leveroij (cpl. 69)	774.072	768.979
Af: voorziening gronden Leveroij (cpl. 69)	774.072	768.979
Merenveld (cpl. 71)	593.079	1.465.456
Hoebenakker (cpl. 72)	177.393	1.661.069
Tiskesweij Nederweert-Eind (cpl. 74)	1.149.901	1.292.055
Af: Voorziening Tiskesweij (cpl. 74)	924.712	926.027
Centrumplan Nederweert (cpl. 76)	-48.358	174.515
Af: Voorziening Centrumplan Nederweert (cpl. 76)	-	174.515
Salmespad-Strateris (cpl. 75)	1.600.840	1.519.391
Af: Voorziening Salmespad-Strateris (cpl. 75)	265.317	-
Totaal gereed product en handelsgoederen	4.248	-
Gereed product en handelsgoederen	4.248	-
Totaal	2.361.387	5.073.556

Bij Leveroij (cpl. 69) en Centrumplan Nederweert (cpl. 76) is de voorziening hoger dan de boekwaarde. Er kan debet niet meer worden afgewaardeerd.

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2018 het volgende overzicht worden weergegeven:

Nr. complex	Omschrijving complex	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Opbrengsten	Winst uitname	Boekwaarde 31-12-2018
33	Anselberg	€ 937.248	€ 2.156	€ -	€ -	€ 939.405
69	Leveroy	€ 768.979	€ 5.093	€ -	€ -	€ 774.072
71	Merenveld	€ 1.465.456	€ 187.846	€ 1.633.988-	€ 573.765	€ 593.079
72	Hoebenakker	€ 1.661.069	€ 170.757	€ 1.685.368-	€ 30.934	€ 177.393
74	Tiskesweij	€ 1.292.055	€ 21.541	€ 163.695-	€ -	€ 1.149.901
75	Salmespad	€ 1.519.391	€ 81.449	€ -	€ -	€ 1.600.840
76	Centrumplan	€ 174.515	€ 168.629	€ 391.502-	€ -	€ 48.358-
Totaal		€ 7.818.714,18	€ 637.471,83	€ 3.874.552,46-	€ 604.699,00	€ 5.186.332,55

Nr. complex	Omschrijving complex	Boekwaarde 31-12-2018	Geraamde Nog te maken kosten	Geraamde Nog te real. opbrengsten	Tussentijdse winstneming t/m 2018	Geraamd eindresultaat (nom.waarde)	Geraamd eindresultaat (cont.waarde)
33	Anselberg	€ 939.405	€ 4.200	€ 78.512-	€ -	€ 865.093	€ 865.093
69	Leveroy	€ 774.072	€ 111.807	€ -	€ -	€ 885.879	€ 885.879
71	Merenveld	€ 593.079	€ 455.899	€ 1.890.401-	€ 2.100.894-	€ 2.942.317-	€ 2.942.317-
72	Hoebenakker	€ 177.393	€ 600.419	€ 994.660-	€ 2.092.030-	€ 2.308.878-	€ 2.308.878-
74	Tiskesweij	€ 1.149.901	€ 19.849	€ 245.038-	€ -	€ 924.712	€ 924.712
75	Salmespad	€ 1.600.840	€ 1.412.517	€ 2.748.040-	€ -	€ 265.317	€ 265.317
76	Centrumplan	€ 48.358-	€ 5.667.311	€ 3.705.800-		€ 1.913.153	€ 1.913.153
Totaal		€ 5.186.332,55	€ 8.272.002,00	€ 9.662.451,00-		€ 397.040,45-	€ 397.040,45-

Geraamde nog te maken kosten:

De geraamde nog te maken kosten zijn gebaseerd op geactualiseerde kostencalculaties. Daarnaast is er een prijsindex toegepast van 1,6% welke is gebaseerd op de prijsontwikkeling bruto binnenlands product 2018, gepubliceerd in de Septembercirculaire 2017 van het Gemeentefonds.

Geraamde nog te realiseren opbrengsten:

De geraamde nog te realiseren opbrengsten zijn gebaseerd op de grondprijzen, door de gemeenteraad is vastgesteld op 14 juli 2015. Er is geen indexering toegepast op deze grondprijzen. Daarnaast zijn de grondprijzen getoetst met regionale makelaars. De verkoopprognoses zijn gebaseerd op de verkopen van 2018, de economische situatie en de vraag naar kavels.

Geraamde eindresultaat:

Op basis van de geraamde nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten is het geraamde eindresultaat bepaald. Hierbij is er geen rente meegenomen in de berekening omdat alles wordt gefinancierd met eigen vermogen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-12-2018	31-12-2017
Totaal vorderingen op openbare lichamen	140.279	75.233
Debiteuren openbare lichamen	140.279	75.233
Totaal uitzettingen in schatkist Rijk met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	26.241.559	19.841.092
Bank Nederlandse Gemeente Schatkistbankieren	26.241.559	19.841.092
Totaal overige vorderingen	2.127.100	1.866.394
Debiteuren niet overheid	995.748	797.403
Af: Voorziening dubieuze debiteuren	48.527	51.878
Vorderingen inzake sociale uitkeringen	1.350.364	1.301.715
- BBZ leningen *	799.448	808.559
- BBZ rente *	261.744	246.580
- BBZ Overig renteloos *	32.754	32.754
- Voorb.krediet renteloos	-	-
- Partneralimentatie WWB	-	-76
- Leenbijstand	144.004	134.803
- GSF/noodfonds	-	1.474
- WWB terugvorderingen	69.912	34.476
- WWB verhaal	4.699	5.143
- Verrekening UWV IOAQ	1.178	-
- Terugvordering VVTV / HbH WMO	36.626	38.001
Af: Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	170.485	180.846
Totaal	28.508.938	21.782.720

Van het per ultimo 2018 uitstaande bedrag van debiteuren openbare lichamen en debiteuren niet overheid ad. € 1.136.027 is per 1 april nog te innen €14.824.

Het totaal van de met * gemerkte posten bedraagt € 1.093.946. Dit is conform financieringssystematiek van het Rijk.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
Kas	5.189	7.934
Bank Nederlandse Gemeenten	224.919	63.533
Bank Nederlandse Gemeenten Sociale Zaken	-21	-22
Rabobank	4.539	4.643
Rabobank vaste termijn rekening 10 jaar 4,15%	1.250.000	1.250.000
Totaal	1.484.626	1.326.088

Schatkistbankieren

(bedragen x € 1.000)

Berekening drempelbedrag	
Begrotingstotaal verslagjaar	35.796
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	35.796
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
Drempelbedrag	268,47

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Drempelbedrag (€ 268,47)				
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	160	202	164	187
Ruimte onder het drempelbedrag	108	66	104	81
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten Rijks schatkist aangehouden middelen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Som van de per dag buiten Rijks schatkist aangehouden middelen *	14.435	18.425	15.119	17.209
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	160	202	164	187

* Negatieve bedragen tellen als nihil

Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2018	31-12-2017
Totaal nog te ontvangen voorschotbedragen uitkeringen met specifiek bestedingsdoel	18.378	2.328.620
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	-	-
- Overige Nederlandse overheidslichamen	18.378	2.328.620
Totaal overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	2.433.757	14.629
- overige vorderingen	2.428.497	-
Voorschotten Soza	2.298	10.236
Legeskas	2.961	4.361
Te bestemmen inkomsten	-	-
Kruisposten pin Sportcentrum	-	32
Totaal	2.452.135	2.343.249

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het verloop van deze posten gedurende het verslagjaar blijkt uit de hierna volgende opstelling. Een nader gedetailleerde specificatie blijkt uit de "Staat reserves en voorzieningen" die als bijlage is opgenomen.

Reserves	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoegingen 2018	Ontrekkingen 2018	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering dekking afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2018
Totaal algemene reserve	15.774.810	1.048.606	619.237	2.035.831	-	18.240.009
Algemene reserves	10.111.503	21.392	325.620	2.035.831	-	11.843.105
Algemene reserves grondexploitatie	5.663.307	1.027.214	293.617	-	-	6.396.904
Totaal bestemmingsreserve	11.162.961	102.368	987.307	-	-	10.278.022
Bestemmingsreserves	11.162.961	102.368	987.307	-	-	10.278.022
Totaal	26.937.770	1.150.974	1.606.544	2.035.831	-	28.518.031
Gerealiseerde resultaat	2.035.831					378.460
Totaal	28.973.601					28.896.491

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2018 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2017	Resultaatbest. rekening 2017	Toevoegingen 2018	Onttrekkingen 2018	Vrijval 2018	Boekwaarde 31-12-2018
Totaal voorzieningen algemene dienst	13.310.840	-	1.695.028	416.877	247.533	14.341.458
Voorzieningen algemene dienst	13.543.563	-	1.705.786	416.877	272.003	14.560.469
Af: Voorziening dubieuze debiteuren	51.878	-	21.119	-	24.470	48.527
Af: Voorziening debiteuren sociale zaken	180.846	-	-10.361	-	-	170.485
Totaal voorzieningen grondexploitatie	1.921.783	-	573.034	25.030	-	2.112.405
Voorzieningen grondexploitatie	4.667.597	-	286.517	12.515	-	4.941.599
Af: Voorziening gronden Anselberg (cpl.33)	876.293	-	-	11.200	-	865.093
Af: Voorziening gronden Leveroij (cpl.69)	768.979	-	21.200	-	-	774.072
Af: Voorziening Tiskesweij (cpl.74)	926.027	-	-	1.315	-	924.712
Af: Voorziening Centrumplan Nederweert (cpl. 76)	174.515	-	-	-	-	-
Af: Voorziening Salmespad	-	-	265.317	-	-	265.317
Totaal	15.232.623	-	2.268.062	441.907	247.533	16.453.863

De verminderingen onder de voorzieningen algemene dienst zijn opgenomen onder de overige vorderingen. De verminderingen onder de grondexploitaties zijn opgenomen onder onderhanden werk, incl. bouwgronden in exploitatie.

Vaste schulden

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Vaste schulden	31-12-2018	31-12-2017
Totaal obligatieleningen	-	-
Totaal onderhandse leningen aan:	-	-
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	-	-
- Binnenlandse bedrijven	-	-
- Openbare lichamen	-	-
- Overige binnenlandse sectoren	-	-
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
Totaal door derde belegde gelden	-	-
Totaal waarborgsommen	4.922	4.922
Totaal overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
Totaal	4.922	4.922

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar is als volgt:

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-12-2018	31-12-2017
Totaal kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	-
Totaal overige kasgeldleningen	-	-
Totaal banksaldi	-	-
Totaal overige schulden	3.089.002	1.830.203
Crediteuren	3.089.002	1.830.203
Totaal	3.089.002	1.830.203

Overlopende passiva

De in de balans overlopende passiva kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Overlopende passiva	31-12-2018	31-12-2017
Totaal verplichtingen	3.076.358	3.051.722
Nog te betalen bedragen	1.708.242	1.741.008
Verplichtingen aan ministerie m.b.t. leningen sociale zaken	820.459	815.920
Netto uitkeringen Soza	547.657	494.794
Totaal ontvangen voorschotten voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	827.179	567.156
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	-	7.405
- Overige Nederlandse overheidslichamen	827.179	559.751
Totaal overige vooruitontvangen bedragen	343.852	4.612
Overige vooruitontvangen bedragen niet overheid	337.685	-
Vakantiegeld, eindejaarsuitk college	4.068	4.060
Netto uit te betalen lonen / salarissen	-	-
Ontvangsten SOZA tbv GWS	1.727	-
Rijksleges rijbewijzen	-54	10
Rijksleges paspoorten	392	509
Rijksleges V.O.G. nieuw	34	34
Te bestemmen uitgaven	-	-
Totaal	4.247.390	3.623.490

Het verloop van vooruitontvangen bedragen met een specifiek doel	31-12-2017	Uitgaven	Inkomsten	31-12-2018
Onderwijsachterstandsbeleid	7.405	94.146	86.741	-
Subsidie pilot luchtwassers provincie Limburg	23.801	-	3.378	27.179
Subsidie Peelverbinder	85.950	85.950	-	-
Subsidie waterplan	450.000	100.000	450.000	800.000
Totaal verloop van vooruitontvangen bedragen met een specifiek doel	567.156	280.096	540.119	827.179

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Gewaarborgde geldleningen/garanties

Een gespecificeerd overzicht van de gewaarborgde geldleningen is opgenomen op de "Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen" (zie bijlage II).

Gewaarborgde geldleningen	
a) Gewaarborgde geldleningen (exclusief die behorend tot de hierna genoemde categorie b)	€ 46.587
b) Gewaarborgde geldleningen voor het verkrijgen en verbeteren van woningen	€ 27.976.412
Totaal gewaarborgde geldleningen	€ 28.022.998

De risico's met betrekking tot garantiestellingen ten behoeve van de sociale woningbouw zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente heeft hierin een achtervangpositie.

Meerjarige verplichtingen

Het betreft financiële verplichtingen die voortvloeien uit aangegane langlopende overeenkomsten. Voor alle overeenkomsten in onderstaande tabel is dekking voor de jaarlijkse vergoeding opgenomen in de reguliere begroting.

Overeenkomst		Leasetermijn	Looptijd overeenkomst	
		per jaar	van	tot en met
Veenman (contractnummer 002073)*	€	10.000	28-08-2014	28-08-2018
Wassink Autogroep	€	3.744	24-06-2016	1-7-2019
Totaal	€	13.744		

* Dit contract is opzegbaar na het verstrijken van een periode van 48 maanden.

SVn

In 2012 is een geldlening verstrekt aan de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten, in het kort SVn. Deze lening is verstrekt als kapitaal in het kader van het beschikbaar stellen van startersleningen en betreft een bedrag van € 500.000. Dit is gebeurd op basis van raadsbesluit 2011-86 d.d. 20-12-2011, waarbij de dekking gevonden is door een onttrekking uit de algemene reserve woningbouwexploitatie.

Overeenkomst	Vergoeding		Looptijd overeenkomst	
	2018	Restbedrag	van	tot en met
Concessievergoeding zwembad – Laco Nederland B.V.	€ 308.458	€ 2.942.324	1-1-2009	31-12-2028
Inzameling rest- en gft-afval - Van Gansewinkel Nederland B.V.	€ 264.621	€ 304.523	1-1-2012	1-1-2020
Huur multifunctionals – Canon Nederland N.V.	€ 23.069	n.v.t.	1-9-2014	1-9-2019
Totaal	€ 823.323	€ 3.246.847		

* De looptijd van deze overeenkomst is verlengd.

Voor alle overeenkomsten in bovenstaande tabel is dekking voor de jaarlijkse vergoeding opgenomen in de reguliere begroting.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Niet van toepassing.

3.3.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd, met uitzondering van de tussentijdse winstnemingen in de grondexploitaties. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Door het CAK worden in verband met privacy bepalingen géén gegevens op persoonsniveau verstrekt aan gemeenten waardoor het slechts beperkt mogelijk is om de juistheid en volledigheid vast te stellen van de door het CAK vastgestelde eigen bijdrage van zorgontvangers en de tijdigheid van doorbetaling ervan aan gemeenten.

Vaste activa

Immateriële, materiële & financiële vaste activa

De immateriële, materiële en financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs bevat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

De activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen en worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van het overzicht van baten en lasten gebracht. Start van de afschrijving van de vaste activa vindt plaats in het jaar na het jaar van de investering.

Voor de meeste (oudere) schoolgebouwen geldt thans nog een afschrijvingsduur van 60 jaar die gebaseerd is op de rijksbijdrage in de onderwijshuisvestingsvoorzieningen zoals die tot en met 1996 geldend was.

Op basis van de financiële verordening art. 212 zijn de afschrijvingstermijnen voor nieuwe investeringen vanaf 2017 geactualiseerd. Te weten:

1. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaalde actief en het saldo van agio en disagio worden lineair in maximaal 5 jaar afgeschreven.
2. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
3. Materiële vaste activa met economisch nut worden annuïtair afgeschreven in maximaal 40 jaar.
4. Materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden annuïtaire afgeschreven in maximaal 40 jaar.
5. Op riolering wordt niet afgeschreven, kosten worden gelijk ten lasten van de voorziening gebracht.
6. Op gronden en terreinen worden niet afgeschreven.
7. Investering waarbij sprake is van bijdragen van derden dienen netto geactiveerd te worden. Dit houdt in dat eventuele bijdragen van derden in aftrek moeten worden gebracht van de investering.
8. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen.

Vlottende activa

Voorraden

De in exploitatie genomen gronden van de grondexploitatie zijn opgenomen tegen de vervaardigingsprijs en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Tussentijdse winstneming is alleen toegestaan als bij het opstellen van het overzicht van baten en lasten de grondexploitatie een positief saldo laat zien. Hierbij zijn het toerekeningbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Voor het bepalen van de tussentijdse winstneming is aansluiting gezocht bij een algemene aanvaardbare methodiek, POC methode, waarbij rekening is gehouden met de bijzondere kenmerken van gemeentelijke grondexploitatie. De POC methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert.

Uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor openstaande vorderingen betreffende gemeentelijke belastingen en heffingen en overige vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen per balansdatum.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

De voorzieningen zijn deels gewaardeerd tegen nominale waarde en deels op basis van contante waarde. Aan de voorzieningen wordt gewaardeerd tegen contante waarde rente toegevoegd. Ten aanzien van de grondexploitatie worden bij het opstellen van het overzicht van baten en lasten de actuele saldi per complex in de exploitatie berekend. Indien dit saldo negatief is wordt conform het gestelde in het BBV voor het te verwachten tekort een voorziening ingesteld.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overige activa en passiva

De waardering van de overige activa en passiva geschiedt tegen nominale waarden.

3.3.4 Resultaatbepalingsgrondslagen

Baten en lasten

Voor de verantwoording in het overzicht van baten en lasten is de nominale waarde als grondslag gehanteerd. Baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben, ongeacht het moment waarop de gelden worden ontvangen of betaald. Voor zover projecten, waarvoor budgetten zijn gevoteerd zijn hiervoor ten laste van de exploitatie verplichtingen opgenomen.

Kostenplaatsen

Kostenverdeling over de diverse kostenplaatsen geschiedt a.d.h.v. verdeelsleutels. Doorberekening van kostenplaatsen vindt plaats op voorcalculatorische basis behoudens de kapitaallasten deze worden nacalculatorisch doorbelast.

Grondexploitatie

In de overzichten van de grondexploitaties zijn de opbrengsten gebaseerd op de naar verwachting te realiseren verkoopprijzen, terwijl de nog uit te geven bedragen zijn ontleend aan de nacalculaties c.q. kostprijsberekeningen.

Rentebeleid

De voorzieningen zijn deels gewaardeerd tegen nominale waarde en deels op basis van contante waarde. Aan de voorzieningen wordt gewaardeerd tegen contante waarde rente toegevoegd.

Algemene uitkering Gemeentefonds

De Algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de laatste gepubliceerde accresmededeling, de Septembercirculaire 2018.

Het definitieve accres voor 2018 wordt volgens de gebruikelijke systematiek bij het Financieel Jaarverslag over 2018 vastgesteld en gemeld in de Meicirculaire van 2019 en verwerkt in het uitkeringsjaar 2019 (als afwikkelingsverschil).

3.4 SiSa verantwoording specifieke uitkeringen

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties							
		SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019					
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2018	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 04</i>	
			€ 49.146	€ 45.000	€ 0	€ 7.405	Eindverantwoording Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D9 / 09</i>
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D9 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D9 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 08</i>	
			1				
			2				
3							
4							
5							

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05</i>
			1 SAS-2015-03830 (Ospelseweg)	€ 17.631	€ 0		
			2 2014/53474 (carpoolplaats)	€ 0	€ 0		
			3 2017/24450 (Gedragsbeïnvloeding 2016)	€ 0	€ 0	€ 127	
			4 2017/83157 (Gedragsbeïnvloeding 2017)	€ 0	€ 0		
			5 2017/24559 (leveroyedijk)	€ 2.374	€ 0		
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10</i>
			1 SAS-2015-03830 (Ospelseweg)	€ 155.881	€ 173.250		Ja
			2 2014/53474 (carpoolplaats)			Project reeds afgerond in 2016	Ja
			3 2017/24450 (Gedragsbeïnvloeding 2016)	€ 950	€ 0	Facturen zijn niet eerder verantwoord.	Ja
			4 2017/83157 (Gedragsbeïnvloeding 2017)	€ 4.476	€ 357		Ja
			5 2017/24559 (leveroyedijk)	€ 2.374	€ 0		Nee

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2018 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06</i>	
		€ 1.714.854	€ 51.766	€ 171.853	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)		Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)			
		<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11</i>		<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12</i>	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 82.937	€ 0		Ja	
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2018 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob	
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>	
			€ 0	€ 89	€ 0	€ 22.585	€ 9.510	€ 0	
		Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee					
		<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>					
		€ 0	€ 0						

4. Bijlagen

4.1 Bijlage I: Staat van reserves en voorzieningen

Nr. reserve	Omschrijving reserve	Saldo begin 2018	Resultaatbest. rekening 2017	Toevoeging 2018	Onttrekking 2018	Vermindering afschrijving 2018	Saldo eind 2018
1001	Algemene reserve	10.111.503	2.035.831	21.392	325.620	-	11.843.105
4001	Algemene reserve woningbouwexploitatie	5.663.307	-	617.214	286.517	-	5.994.004
4002	Algemene reserve industrieterreinexploitatie	-	-	410.000	7.100	-	402.900
	Totaal algemene reserve	15.774.810	2.035.831	1.048.606	619.237	-	18.240.009
1003	Bijzondere voorzieningen	-	-	-	-	-	-
1012	Ontwikkeling Nederweert	-	-	-	-	-	-
1019	Volkshuisvesting	-	-	-	-	-	-
1028	Grote infrastructurele en regionale projecten	-	-	-	-	-	-
1034	Inhuur personeel tbv.milieu	-	-	-	-	-	-
1035	Verplichtingen jaarrekening	574.036	-	102.368	207.641	-	468.763
1041	Onderhoud wegen	367.922	-	-	-	-	367.922
1042	3 Decentralisaties	3.281.656	-	-	381.318	-	2.900.338
1044	Majeur programma buitengebied	499.063	-	-	135.175	-	363.888
1005	Verliezen hyp.leningen woningbouw	229.920	-	-	142.955	-	86.965
1006	Verkoop Essent	-	-	-	-	-	-
1018	Aandelen Bouwfonds Ned.Gemeenten	-	-	-	-	-	-
1037	Fusieschool de Kerneel	417.202	-	-	15.451	-	401.751
1045	Aanleg Randweg	4.912.018	-	-	98.517	-	4.813.501
1046	Majeure projecten Budschop	500.000	-	-	-	-	500.000
1047	Bouwkosten Bs De Schrank	237.500	-	-	6.250	-	231.250
1011	Vorming, opleiding en organisatieontwikkeling	38.728	-	-	-	-	38.728
1043	Riolering	104.916	-	-	-	-	104.916
	Totaal bestemmingsreserve	11.162.961	-	102.368	987.307	-	10.278.022
	Totaal reserves	26.937.770	2.035.831	1.150.974	1.606.544	-	28.518.031

Nr. voorziening	Omschrijving voorziening	Saldo begin 2018	Toevoeging 2018	Vrijgevallen tgv exploitatie 2018	Aanwending 2018	Saldo eind 2018
Voorziening verplichting risico's verliezen						
2001	Pensioen wethouders	914.999	81.029	-	35.596	960.432
2002	Gemeentelijke regelingen	-	-	-	-	-
2004	Dubieuze debiteuren	51.878	21.119	-	24.470	48.527
2006	Debiteuren sociale zaken	180.846	-10.361	-	-	170.485
2008	Vordering Verkoopvennootschap BV	36.930	-	-	-	36.930
2027	Sociaal statuut zwembad	17.000	5.267	5.617	-	16.650
2028	Calamiteitenfonds buitensportverenigingen	60.000	-	-	-	60.000
2091	Planschadevergoeding (wettelijke rente)	73.485	2.167	197	-	75.455
4061	Ospeldijk Anselberg	876.293	-	11.200	-	865.093
4069	Gronden Leveroy	864.679	21.200	-	-	885.879
4074	Tiskesweij	926.027	-	1.315	-	924.712
4075	Salmespad	-	265.317	-	-	265.317
4076	Centrumplan	1.913.153	-	-	-	1.913.153
4095	Afwerking afgesloten grondexploitaties	87.445	-	-	-	87.445
Voorziening egalisatie						
2017	Onderhoud Brug 15	9.684	11.000	-	-	20.684
2046	Onderhoud molens	392.034	86.153	-	19.114	459.073
2063	Groenfonds (Sarsven)	134.101	23.104	-	-	157.205
2070	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.497.294	440.109	-	51.017	1.886.386
Voorziening van derden verkregen middelen						
2031	Prov. meerjarenprogr. plattelandsontwikkeling	138.820	-	20.934	117.886	-
2048	Parkeerfonds	11.550	-	-	-	11.550
2054	Inburgering nieuwkomers	23.921	-	0	23.921	-
2055	Inzet combinatiefunctionaris	88.730	-	33.528	-	55.202
2061	Tariefegalisatie afvalstoffenheffing	73.545	-	48.031	-	25.514
Voorziening heffing vervangingsinvesteringen						
2062	Riolering	9.838.747	1.046.199	308.569	-	10.576.376
Totaal		18.211.160	1.992.303	429.392	272.003	19.502.068

4.2 Bijlage II: Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen

Nummer	Naam geldnemer	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Doel geldlening	Oorspronkelijk bedrag	% waarborg gemeente	Raadsbesluit	Goedkeurings besluit	Rente %	Restantbedrag	Waarborg	Totaalbedrag	Restantbedrag	Waarborg
									lening einde dienstjaar	gemeente	aflossing dienstjaar	lening einde dienstjaar	gemeente
									31-12-2017	31-12-2017	2018	31-12-2018	31-12-2018
44	WVN 68354 20jr	€ 517.623	Bouw premie-huurwoningen	€ 517.623	50%	21-1-1987	24-2-1987	4,370%	€ 203.795	€ 101.898	€ 30.440	€ 173.355	€ 86.678
45	WVN 68359 30jr	€ 194.531	Bouw premie-huurwoningen	€ 194.531	50%	21-1-1987	24-2-1987	4,450%	€ 98.836	€ 49.418	€ 10.933	€ 87.903	€ 43.951
46	WVN 68349 35jr	€ 321.180	Bouw premie-huurwoningen	€ 321.180	50%	21-1-1987	24-2-1987	4,500%	€ 197.476	€ 98.738	€ 9.508	€ 186.999	€ 93.499
47	WVN 68350 35jr	€ 1.894.461	Bouw premie-huurwoningen	€ 1.894.461	50%	21-1-1987	24-2-1987	4,620%	€ 1.173.865	€ 586.932	€ 55.974	€ 1.107.098	€ 553.549
50	WVN 68355 30jr	€ 363.485	Bouw premie-huurwoningen	€ 363.485	50%	21-1-1987	24-2-1987	5,150%	€ 268.141	€ 134.070	€ 10.242	€ 257.899	€ 128.949
52	WVN 68358 25jr	€ 466.525	Bouw premie-huurwoningen	€ 466.525	50%	21-1-1987	24-2-1987	4,750%	€ 350.485	€ 175.242	€ 15.629	€ 338.754	€ 169.377
53	WVN 68357 35jr	€ 366.884	Bouw premie-huurwoningen	€ 366.884	50%	21-1-1987	24-2-1987	4,770%	€ 261.234	€ 130.617	€ 9.299	€ 251.547	€ 125.773
77	WVN 91942 25jr	€ 5.672.253	Bouw premie-huurwoningen	€ 5.672.253	50%		13-2-2001	5,660%	€ 2.964.970	€ 1.482.485	€ 261.671	€ 2.703.299	€ 1.351.649
80	WVN 94373 25jr	€ 7.000.000	Financiering woningbouw	€ 7.000.000	50%		12-3-2002	5,590%	€ 3.951.019	€ 1.975.509	€ 305.576	€ 3.645.443	€ 1.822.721
81	WVN 97022 25jr	€ 8.000.000	Financiering woningbouw	€ 8.000.000	50%		25-3-2003	4,540%	€ 4.610.599	€ 2.305.299	€ 332.415	€ 4.278.184	€ 2.139.092
83	WVN 99957 16jr	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	€ 5.000.000	50%		25-1-2005	3,830%	€ 1.179.711	€ 589.855	€ 378.553	€ 801.157	€ 400.579
84	WVN 100536 30jr	€ 10.000.000	Financiering woningbouw	€ 10.000.000	50%		12-7-2005	3,820%	€ 7.267.658	€ 3.633.829	€ 288.104	€ 6.979.554	€ 3.489.777
85	WVN 100833 29jr	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	€ 5.000.000	50%		01-11-2005	3,890%	€ 3.711.621	€ 1.855.811	€ 146.196	€ 3.565.425	€ 1.782.713
86	WVN 100834 29jr	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	€ 5.000.000	50%		01-11-2005	3,940%	€ 3.718.577	€ 1.859.289	€ 145.800	€ 3.572.777	€ 1.786.389
87	WVN 102353 30jr	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	€ 5.000.000	50%		19-12-2006	4,078%	€ 3.939.692	€ 1.969.846	€ 131.235	€ 3.808.457	€ 1.904.229
88	WVN 102354 30jr	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	€ 5.000.000	50%		19-12-2006	4,079%	€ 4.065.902	€ 2.032.951	€ 126.082	€ 3.939.820	€ 1.969.910
89	WVN 103776 30jr	€ 15.000.000	Financiering woningbouw	€ 15.000.000	50%		29-07-2008	5,000%	€ 12.844.083	€ 6.422.042	€ 333.567	€ 12.510.516	€ 6.255.258
90	WVN 105511 30jr	€ 9.000.000	Financiering woningbouw	€ 9.000.000	50%		29-06-2010	4,070%	€ 7.946.134	€ 3.973.067	€ 201.496	€ 7.744.638	€ 3.872.319
				€ 83.796.941					€ 58.753.797	€ 29.376.898	€ 2.792.720	€ 55.952.823	€ 27.976.412
91	Tennisclub De Meulenslag Ospel	€ 65.000	Upgraden accommodatie na privatisering	€ 65.000	50%	30-01-2007	3-4-2014	5,100%	€ 8.048	€ 4.024	€ 8.048	€ 0	€ 0
78	Voetbalclub RKSV Merefeldia	€ 125.330	Uitbreiding kleedaccomm.	€ 125.330	50%	2007-04		4,850%	€ 78.846	€ 39.423	€ 4.373	€ 74.473	€ 37.237
92	Voetbalclub	€ 30.000	Uitbreiding kleedaccomm.	€ 30.000	50%	27-5-2012		4,950%	€ 19.700	€ 9.850	€ 1.000	€ 18.700	€ 9.350
				€ 220.330					€ 106.594	€ 53.297	€ 13.421	€ 93.173	€ 46.587
				€ 84.017.271					€ 58.860.391	€ 29.430.196	€ 2.806.142	€ 56.045.996	€ 28.022.998

4.3 Bijlage III: Bijlagen taakvelden

Taakvelden gemeente		Begroting voor wijziging Lasten	Begroting voor wijziging Baten	Begroting voor wijziging Saldo	Begroting na wijziging Lasten	Begroting na wijziging Baten	Begroting na wijziging Saldo	Realisatie Lasten	Realisatie Baten	Realisatie Saldo	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Afwijking Saldo
0. Bestuur en ondersteuning		7.655.125	-26.809.431	-19.154.306	8.996.636	-28.375.773	-19.379.137	8.514.436	-29.277.613	-20.763.178	482.200	901.840	1.384.041
0.1	Bestuur	807.314	-900	806.414	936.620	-900	935.720	1.025.061	-2.700	1.022.361	-88.441	1.800	-86.641
0.10	Mutaties reserves	-	-164.656	-164.656	1.372.511	-974.513	397.998	1.150.974	-1.606.544	-455.570	221.537	632.031	853.568
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	724.645	-	724.645	-99.223	-	-99.223	-	-	-	-99.223	-	-99.223
0.2	Burgerzaken	477.064	-166.158	310.906	500.658	-151.158	349.500	446.058	-167.262	278.797	54.600	16.104	70.703
0.4	Overhead	5.012.855	-21.287	4.991.568	5.759.304	-21.287	5.738.017	5.638.359	-115.515	5.522.844	120.945	94.228	215.173
0.5	Treasury	6.352	-270.614	-264.262	3.852	-697.114	-693.262	3.364	-704.031	-700.667	488	6.917	7.405
0.61	OZB woningen	82.001	-2.286.248	-2.204.247	100.565	-2.434.248	-2.333.683	100.571	-2.442.719	-2.342.148	-6	8.471	8.465
0.62	OZB niet-woningen	58.153	-1.621.372	-1.563.219	60.689	-1.685.372	-1.624.683	60.593	-1.725.336	-1.664.743	96	39.964	40.060
0.64	Belastingen overig	-	-110.000	-110.000	-	-105.000	-105.000	-	-105.283	-105.283	-	283	283
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-22.168.196	-22.168.196	-	-22.306.181	-22.306.181	-	-22.408.213	-22.408.213	-	102.032	102.032
0.8	Overige baten en lasten	486.741	-	486.741	361.660	-	361.660	8.970	-10	8.960	352.690	10	352.700
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	80.485	-	80.485	-80.485	-	-80.485
1. Veiligheid		1.296.781	-51.623	1.245.158	1.463.010	-51.623	1.411.387	1.463.456	-71.979	1.391.476	-446	20.356	19.911
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.133.955	-37.481	1.096.474	1.185.793	-37.481	1.148.312	1.194.561	-61.229	1.133.331	-8.768	23.748	14.981
1.2	Openbare orde en veiligheid	162.826	-14.142	148.684	277.217	-14.142	263.075	268.895	-10.750	258.145	8.322	-3.392	4.930
2. Verkeer en vervoer		1.951.883	-7.000	1.944.883	2.238.200	-7.000	2.231.200	2.630.364	-191.064	2.439.299	-392.164	184.064	-208.099
2.1	Verkeer en vervoer	1.951.883	-7.000	1.944.883	2.238.200	-7.000	2.231.200	2.630.364	-191.064	2.439.299	-392.164	184.064	-208.099
3. Economie		305.947	-48.317	257.630	695.838	-215.441	480.397	700.201	-276.298	423.903	-4.363	60.857	56.494
3.1	Economische ontwikkeling	249.310	-	249.310	622.626	-158.549	464.077	609.786	-181.653	428.132	12.840	23.104	35.945
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.913	-21.649	-17.736	23.714	-32.892	-9.178	41.403	-63.811	-22.408	-17.689	30.919	13.230
3.4	Economische promotie	52.724	-26.668	26.056	49.498	-24.000	25.498	49.013	-30.834	18.179	485	6.834	7.319
4. Onderwijs		1.216.876	-83.754	1.133.122	1.232.543	-138.850	1.093.693	1.018.416	-158.800	859.616	214.127	19.950	234.077
4.1	Openbaar basisonderwijs	35.049	-6.041	29.008	29.887	-6.041	23.846	25.199	-5.114	20.084	4.688	-927	3.762
4.2	Onderwijshuisvesting	423.597	-6.964	416.633	431.420	-6.964	424.456	431.470	-25.633	405.837	-50	18.669	18.619
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	758.230	-70.749	687.481	771.236	-125.845	645.391	561.747	-128.053	433.694	209.489	2.208	211.697

Taakvelden gemeente	Begroting voor wijziging Lasten	Begroting voor wijziging Baten	Begroting voor wijziging Saldo	Begroting na wijziging Lasten	Begroting na wijziging Baten	Begroting na wijziging Saldo	Realisatie Lasten	Realisatie Baten	Realisatie Saldo	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Afwijking Saldo
5. Sport, Cultuur en recreatie	2.735.489	-264.684	2.470.805	2.919.385	-280.312	2.639.073	2.853.935	-275.287	2.578.648	65.450	-5.025	60.425
5.1 Sportbeleid en activering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2 Sportaccommodaties	1.113.354	-242.906	870.448	1.210.585	-242.906	967.679	1.123.298	-220.891	902.407	87.287	-22.015	65.272
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	241.864	-694	241.170	255.514	-694	254.820	250.998	-1.336	249.662	4.516	642	5.158
5.5 Cultureel erfgoed	171.904	-16.044	155.860	200.376	-31.672	168.704	186.614	-31.672	154.942	13.762	0	13.762
5.6 Media	251.759	-	251.759	276.093	-	276.093	286.897	-	286.897	-10.804	-	-10.804
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	956.608	-5.040	951.568	976.817	-5.040	971.777	1.006.129	-21.388	984.741	-29.312	16.348	-12.964
6. Sociaal domein	13.217.769	-2.436.128	10.781.641	12.824.855	-1.998.086	10.826.769	14.132.820	-2.311.507	11.821.313	-1.307.965	313.421	-994.544
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.910.482	-35.834	1.874.648	1.795.185	-87.735	1.707.450	1.814.911	-238.763	1.576.148	-19.726	151.028	131.302
6.2 Wijkteams	596.758	-	596.758	596.758	-	596.758	565.408	-	565.408	31.350	-	31.350
6.3 Inkomensregelingen	2.864.838	-2.070.294	794.544	2.763.353	-1.680.351	1.083.002	3.043.314	-1.822.702	1.220.612	-279.961	142.351	-137.610
6.4 Begeleide participatie	2.524.118	-	2.524.118	2.524.118	-	2.524.118	2.507.853	-	2.507.853	16.265	-	16.265
6.5 Arbeidsparticipatie	537.914	-	537.914	735.192	-	735.192	681.310	-7.816	673.494	53.882	7.816	61.698
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	201.000	-	201.000	201.000	-	201.000	272.881	-	272.881	-71.881	-	-71.881
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.257.827	-	2.257.827	1.875.482	-	1.875.482	2.318.184	-14.194	2.303.990	-442.702	14.194	-428.508
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.064.300	-	2.064.300	2.064.300	-	2.064.300	2.833.354	-22.213	2.811.141	-769.054	22.213	-746.841
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	25.202	-330.000	-304.798	34.137	-230.000	-195.863	25.575	-205.819	-180.244	8.562	-24.181	-15.619
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	235.330	-	235.330	235.330	-	235.330	70.030	-	70.030	165.300	-	165.300
7. Volksgezondheid en milieu	3.657.577	-3.043.558	614.019	3.881.245	-3.143.558	737.687	4.119.425	-3.416.077	703.349	-238.180	272.519	34.338
7.1 Volksgezondheid	557.761	-	557.761	595.286	-	595.286	596.123	-94	596.029	-837	94	-743
7.2 Riolering	1.759.078	-1.880.045	-120.967	1.882.961	-1.980.045	-97.084	1.936.024	-2.016.923	-80.899	-53.063	36.878	-16.185
7.3 Afval	938.357	-1.131.432	-193.075	938.776	-1.131.432	-192.656	1.152.561	-1.333.194	-180.633	-213.785	201.762	-12.023
7.4 Milieubeheer	329.924	-500	329.424	388.725	-500	388.225	375.821	-31.337	344.483	12.904	30.837	43.742
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	72.457	-31.581	40.876	75.497	-31.581	43.916	58.897	-34.528	24.369	16.600	2.947	19.547
8. VHROSV	4.483.372	-3.776.324	707.048	5.175.186	-5.216.255	-41.069	5.293.845	-5.126.732	167.114	-118.659	-89.523	-208.183
8.1 Ruimtelijke ordening	268.013	-3.360	264.653	333.820	-	333.820	279.767	-697	279.070	54.053	697	54.750
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.478.089	-3.478.089	-	3.999.072	-4.859.215	-860.143	4.249.768	-4.580.465	-330.697	-250.696	-278.750	-529.446
8.3 Wonen en bouwen	737.270	-294.875	442.395	842.294	-357.040	485.254	764.311	-545.570	218.741	77.983	188.530	266.513

Verdelingsprincipe

Het verdelingsprincipe van de taakvelden aan de programma's is enerzijds gebeurd op basis van herkenning van grootboeknummers waarbij de grootboeknummer al reeds zijn gekoppeld aan de programma's (voorbeeld: grootboeknummer onderwijs is gekoppeld aan taakveld onderwijs). Aanderzijds is een voorcalculatorische extracomptabel stelsel van toerekening gehanteerd. Bij de toerekening wordt naast directe kosten ook indirecte kosten betrokken.

- De directe kosten betreffen kosten die voortvloeien uit de loonkosten conform het financieel systeem. Voor het bepalen van het uurtarief wordt het aantal productieve uren gebruikt zoals is vermeld in het document "Handleiding Overheidstarieven" van het ministerie van financiën.
- De indirecte kosten betreffen kosten die gekenmerkt zijn als overhead, zoals is vermeld in het document "Handleiding Overheidstarieven" van het ministerie van financiën.